

Yleisradion hallinto-
neuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna

2016

.....
Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.
.....

Uudistuva 90-vuotias

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Tasavallan Presidentti Svinhufvudin puhe Mäntsälän kapinan aikaan, uutisointi John F. Kennedyn murhasta, Lasse Virenin kaatuminen Münchenin olympialaisissa tai piispa Huovisen iltahartaus Estonia-onnettomuuden aikaan. Nämä tapahtumat ovat jääneet lähtemättömästi suomalaisten mieleen. Vastaavanlaisia hetkiä, jotka Yle on meille välittänyt, voisi luetella loputtomasti. Liioittelematta voidaan sanoa Ylen olevan keskeinen osa suomalaista mielenmaisemaa.

Ja Yle välittää edelleen, suomalaisille ja suomalaisista, läheltä ja kaukaa – perinteisin ja tutuin välinein, mutta samalla myös uusinta teknologiaa hyödyntäen. Julkisen palvelun yleisradioyhtiö toimii ajassa, peilaten ja kuvaten sen monenlaisia ilmiöitä ja tapahtumia. Ylen toiminnassa keskeisiä kulmakiviä ovat merkityksellisyys, luotettavuus ja totuudellisuus. Ilman tällaisia elementtejä ei voi rakentaa elävää ja vuorovaikutteista yleisösuhdetta.

Samanaikaisesti on pidettävä tuntosarvet herkkänä tulevaisuuteen. Tulevaisuutta ei voi hallita, mutta siihen tulee valmistautua ja varautua. Toimintavuoden

aikana hallintoneuvosto teki linjaukset tv-kanavaudistuksesta, josta käynnistettiin myös ennakoarviointimenettely. Lisäksi päätettiin teräväpiirtojakeluun siirtymisen aikataulusta. Yle Areena kehittyä ja monipuolistuu jatkuvasti niin, että yhä useampi suomalainen on löytänyt sen osaksi päivärutiineitaan.

Kertomusvuoden kevään ajan työskenteli kansanedustaja Arto Satosen johtama parlamentaarinen työryhmä. Sen tehtävänä oli selvittää Ylen julkisen palvelun tehtävän laajuutta, toteuttamistapaa ja rahoituksen tasoa, arvioida Ylen asemaa ja merkitystä suomalaisilla mediemarkkinoilla sekä punnita yhtiön merkitystä demokratian, sananvapauden ja viestinnän riippumattomuuden kannalta. Samalla työryhmän tuli arvioida, miten eduskunnan omistajaohjaus Yleisradioon toteutetaan.

Alkuvaikeuksien jälkeen työryhmän työskentely eteni ripeästi, ja työryhmä päätyi yksimielisyyteen keskeisistä periaatteista. Työryhmän yksimielisyys osaltaan mahdollistaa sen, että yhtiötä voidaan kehittää tulevaisuudessa tempoilua välttäen. Työryhmä esitti, että jatkossa eduskunnan valitsema Yleisradion hallin-

toneuvosto päättäisi yhtiön strategiasta ja säädettäisiin pysyvästä asiantuntijamenettelystä. Lisäksi jokaisen vähintään kolme kansanedustajapaikkaa eduskuntavaaleissa saaneen puolueen tulee olla edustettuna hallintoneuvostossa.

Edelleen työryhmä esitti, että yhtiön rahoituksen tulee olla valtiontalouden kehysten ulkopuolella ja että indeksitarkistuksista pidättäydyttäisiin valtiontalouden yleisen tilanteen vuoksi vuosina 2017–2019. Lisäksi työryhmä teki eräitä muitakin esityksiä. Hallintoneuvosto aloitti jo valmistautumisen tuleviin muutoksiin ja uudistuksiin.

Loppuvuodesta käynnistyi keskustelu yhtiön journalistisista periaatteista, sananvapaudesta ja riippumattomuudesta. Luonnollisesti on selvää, että journalistinen riippumattomuus tulee turvata eikä

mikään toimituksen ulkopuolinen taho voi ohjata journalistista työskentelyä.

Hallintoneuvoston tehtävien ja Ylen sisältöjä koskevien päätösten välille on rakennettu palomuri, jota strategiasta päättäminen ei horjuta. On äärimmäisen tärkeää, että hallintoneuvoston itseymmärrys yhtiötä valvovana elimenä syvenee ja vahvistuu. Hallintoneuvosto eduskunnan täysistunnon valitsemana elimenä toteuttaa kansanvallan periaatteita ja turvaa yhtiön riippumattomuuden ja julkisen palvelun tehtävän asianmukaisen toteuttamisen.

*Helsingissä huhtikuun 4. päivänä 2017
Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puolesta*

Kimmo Kivelä
puheenjohtaja

Ylen johto osallistui maaliskuussa 2017 media-alan toimintaympäristöä luotaavaan seminaariin. Ryhmäkuvassa hallintoneuvoston jäseniä ja henkilöstön edustajat sekä Ylen hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja.

Henkilöt vasemmalta, seisomassa: Eero Lehti, Sirkka-Liisa Anttila, Jari Niemelä, Mirja Vehkaperä, Jukka Kopra, Suna Kymäläinen, Thomas Wilhelmsson, Lea Mäkipää, Jari Ronkainen, Mikko Alatalo, Jukka Kuusinen, Jyrki Kasvi, Maria Tolppanen, Matti Semi, Markku Pakkanen ja Lauri Kivinen.

Istumassa vasemmalta: Arto Satonen, Kimmo Kivelä, Mikaela Nylander ja Ilkka Kantola.

Kuva: Veli-Martti Koivunen/Yle

Tiivistelmä

Ylen julkisen palvelun tarjonta radiossa ja televisiossa säilyi edellisvuoden tasolla. Yle panosti edelleen verkkopalvelujen kehitykseen ja julkaisi aiempaa enemmän sisältöjä Yle Areenassa. Tarjonnan rakentamisessa Yle on painottanut yhtiön strategian mukaisesti laatua määrän sijaan.

Yle tavoitti päivittäin 70 prosenttia ja viikoittain 93 prosenttia suomalaisista. Ylen tv-kanavien viikkotavoittavuus säilyi samana viime vuodesta, radion tavoittavuus laski hieman ja verkon viikkotavoittavuus puolestaan nousi. Mediankäytön nopeassa muutoksessa etenkin nuorten ja nuorten aikuisten tavoittaminen on Ylelle erityinen haaste.

Vuonna 2016 Yle TV1 oli edelleen katsotuin tv-kanava ja Yle Radio Suomi kuunnelluin radiokanava. Yle Areena valittiin Taloustutkimuksen mittauksessa neljättä kertaa Suomen arvostetuimmaksi verkkobrändiksi.

Enemmistö suomalaisista katsoo Ylen onnistuneen julkisen palvelun tehtävässään kokonaisuutena hyvin. Suomalaiset arvioivat Ylen merkityksellisyyttä omassa mediankäytössään arvosanalla 7,1 ja Ylen yhteiskunnallista tärkeyttä arvosanalla 8, kun asteikko on 1–10.

Vuoden suurimpiin panostuksiin kuuluivat Rion kesäolympialaiset, sopimus radio- ja tv-draaman arkistojen avaamisesta Yle Areenaan sekä runsas tarjonta uusia kotimaisia luonto-ohjelmia. Kotimaisen draaman uudet avaukset, kuten rikossarja *Sorjonen* ja nuorille suunnattu *Heroes of the Baltic Sea* herättivät kansainvälistäkin kiinnostusta. Sisältöjen ja palvelujen kehityksessä Yle on tehnyt lisätyössä määrin yhteistyötä kumppanien ja erilaisten kohderyhmien kanssa.

Syksyllä Yle juhli 90-vuotista taivaltaan suomalaisten kanssa ja keräsi yli 1 700 tarinaa Ylen ja suomalaisten historian vaiheista. Vuoden aikana valmisteltiin sisältöjä myös Suomi 100 -juhluvuotta varten.

Ylen toimintaan ja tulevaisuuteen vaikuttavista linjauksista merkittävin oli parlamentaarisen työryhmän selvitys Ylen tehtävästä ja rahoituksesta. Työryhmä muun muassa velvoittaa Yleä lisäämään merkittävästi ohjelmahankintoja ja palveluista yhtiön ulkopuolelta.

Yle valmistautuu muutokseen mitavalla uudistusohjelmalla, jonka yhtiö julkisti lokakuussa 2016. Yle on myös käynnistänyt neuvottelut yhteistyön

lisäämisestä kaupallisen median toimijoiden kanssa.

Hallintoneuvosto vahvisti huhtikuussa, että Yle siirtyy antenniverkossa kokonaan HD-lähetyksiin maaliskuussa 2020. Päätös on tv-alan toimijoiden kannalta merkittävä, sillä siirtymän aikaistaminen säästää päällekkäisiä jakelukustannuksia.

Hallintoneuvosto hyväksyi lokakuussa Yle talouden ja toiminnan suuntaviivat, joita arvioidaan uudelleen vuoden 2017 strategiatyön yhteydessä. Vuoden merkittäviin päätöksiin kuuluu myös Ylen televisiokanavien ja Yle Areenan kokonaisuudistus, josta hallintoneuvosto käynnisti ennakoarvioinnin syksyllä. Yle Teema ja Yle Fem yhdistyvät keväällä 2017 samalle kanavapaikalle ja Yle lisää panostuksia Areenaan.

Ylen talous pysyi tasapainossa. Tilikauden tappio oli 2,9 miljoonaa euroa – edellisen vuoden tulos oli 1,3 miljoonaa euroa voitollinen. Vuosittaiset tulosvaihtelut johtuvat pääasiassa joka toinen vuosi toistuvista suurista urheilutapahtumista.

Ylen tuotot olivat yhteensä 473,2 miljoonaa euroa, joka on 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Yle-veeron osuus kokonaistuotoista oli 97,6 prosenttia eli 461,8 miljoonaa euroa. Summa pysyi samana kuin edellisenä vuonna, koska indeksitarkistusta ei tehty.

Henkilötyövuosia kertyi kaikissa Ylen työsuhteissa yhteensä 3 490, mikä on 65 vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista ja toimintaympäristöä käsitellään kertomuksen luvuissa 1–4 ja yhtiön toiminnan kehittämistä ja taloutta luvuissa 5–6.

Hallintoneuvosto pyysi lausunnot kertomuksesta eduskunnalle liittäen Ylen julkisen palvelun tehtävään ja kumppanuuksiin. Helsingin yliopiston professori Hannu Nieminen on arvioinut Ylen sivistys- ja tasa-arvototeutuksen toteutumista ja Medialiitto yhteistyötä kaupallisen median kanssa. Nämä lausunnot ovat tämän kertomuksen liitteenä – samoin kuin Saamelaiskäräjien lausunto.

Sisällysluettelo

1. YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA	9
1.1 Yleisradion tehtävä	
1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet	
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA	17
2.1 Muutoksia Yleisradiota koskevaan sääntelyyn	
2.2 Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely	
2.3 Kaupalliset mediamarkkinat	
2.4 Mediankäytön kehitys	
2.5 Mediateknologian kehitys	
2.6 Eurooppalaisten yleisradioyhtiöiden kehityslinjoja	
3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT	25
3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa	
3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain	
3.3 Saamenkieliset palvelut	
3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille	
3.5 Hartausohjelmat	
3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta	
3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen	
3.8 Kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa	
4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE	55
4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä	
4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja verkossa	
4.3 Yleisöpalautteen seuranta ja vuorovaikutus sidosryhmien kanssa	

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

67

- 5.1 Toiminnan kehittäminen
- 5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
- 5.3 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
- 5.4 Henkilöstön kehittäminen
- 5.5 Yhteiskuntavastuu Ylen toiminnassa

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

77

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Kustannukset sisältökokonaisuuksittain
- 6.4 Ylen hallinto ja organisaatio

LIITTEET

84

- Hallintoneuvoston ja hallituksen päätökset sekä jäsenet 2016
- Saamelaiskäräjien lausunto
- Medialiiton lausunto
- Professori Hannu Niemisen lausunto
- Sanastoa

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- ▶ **Hallintoneuvosto hyväksyi Ylen talouden ja toiminnan suuntaviivat lähivuosille.**
- ▶ **Yle valmistautuu parlamentaarisen työryhmän esittämiin muutoksiin toiminnassaan.**
- ▶ **Yle lisää panostuksia verkkoon sisällöissä, palveluissa ja jakelussa.**

1.1 YLEISRADION TEHTÄVÄ

Ylen julkisen palvelun tehtävä perustuu Yleisradiolakiin, jonka uudistus astui voimaan vuoden 2013 alussa eduskunnan yksimielisellä päätöksellä. Samalla päätettiin uudesta Yle-veroon perustuvasta rahoitusmallista, joka korvasi aiemman tv-lupamaksun (Laki yleisradioverosta 484/2012). Yle-lain seuraava uudistus tulee eduskunnan käsittelyyn keväällä 2017.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan erityisenä tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet.

Julkisen palvelun yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta, jotta ohjelmisto heijastaisi monipuolisesti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvoja.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet on määritelty Euroopan Unionin sopimuksissa. Amsterdamin pöytäkirjan (1997) mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan jokaisen yhteiskunnan demokraattisiin, yhteis-

kunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestintän moniarvoisuus.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Parlamentaarisen työryhmän muistio

Vuoden 2016 aikana tehtiin useita Ylen toimintaan ja tulevaisuuteen vaikuttavia päätöksiä ja linjauksia. Niistä merkittävin oli kansanedustaja Arto Satosen (kok.) johtaman parlamentaarisen työryhmän selvitys Ylen tehtävästä, rahoituksesta ja asemasta. Yksimielinen työryhmä ei esittänyt muutoksia Ylen julkisen palvelun tehtävän laajuuteen, mutta esitti tehtäviin ja lähivuosien rahoitukseen tarkennuksia.

Parlamentaarisen työryhmän esitys tuo Ylen toimintaan rakenteellisia muutoksia, joiden valmistelut on jo aloitettu yhtiössä. Esitys velvoittaa Yleä lisäämään ohjelmahankintoja ja palveluostoja yhtiön ulkopuolelta 30–35 prosentilla vuoteen 2022 mennessä, mikä vähentää Ylen omaa tuotantotyytä.

1.1

1.2

YLEISRADION TEHTÄVÄ

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Näitä ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja voidaan tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja alueellisesti.

JULKISEN PALVELUN OHJELMATOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä;
- 5) tukea suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

*Laki Yleisradio Oy:sta, 7 §,
Julkinen palvelu*

TALouden JA TOIMINNAN SUUNTAVIIVAT

Hallintoneuvosto hyväksyi lokakuussa 2016 Ylen talouden ja toiminnan suuntaviivat, joita arvioidaan uudelleen vuoden 2017 strategiatyön yhteydessä. Hallintoneuvosto painottaa Ylen julkisen palvelun monipuolisuutta ja yhtiön muutosvalmiutta vastata mediankäytön ja uusien teknologioiden tuomiin haasteisiin:

- 1. Yle tarjoaa laajaa sekä monipuolista palvelua asianmukaisilla jakeluteillä koko väestölle julkisen palvelun tehtävänsä mukaisesti.**
 - 2. Televisio- ja radiokanavien sekä Areenan kokonaisuutta tarkastellaan mediankäytön muutoksia, muuttuvaa audio- ja videotarjontaa sekä teräväpiirtosiirtymää vasten.**
 - 3. Yle lisää panostuksia verkkoon sisällöissä, palveluissa ja jakelussa.**
 - 4. Talous pysyy tasapainossa niin, että vuosittaiset tuloksen vaihtelut kompensoivat toisensa. Yle lisää taloudellista ja toiminnallista joustavuutta ja käyttää sille suunnattuja varoja tehokkaasti ja läpinäkyvästi.**
 - 5. Hallintoneuvosto päätti lisäksi, että parlamentaarisen työryhmän muistiossa 22.6.2016 esittämien linjausten toimeenpanon valmistelu käynnistetään.**
-

Työryhmä edellytti myös, että Yle käynnistää neuvottelut STT:n asiakkuudesta tai muusta vaihtoehtoisesta järjestelystä kotimaisen perusuutispalvelun turvaamiseksi. Sen lisäksi työryhmällä oli lukuisia muitakin ehdotuksia kaupallisen median ja Ylen yhteistyön kehittämiseen. Nämä liittyvät esimerkiksi urheilutuotantoon ja verkkoyhteistyöhön sekä alueellisiin uutisetuotuksiin.

Ylen erityistehtäviä koskevaan pykälään työryhmä esitti muutosta, joka koskee monikulttuurisuutta. Esityksen mukaan 7. pykälän kohta viisi muutetaan muotoon: "Ylen tehtävänä on tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta". Vähemmistö- ja erityisryhmien tarjontaan muutos ei vaikuta.

Parlamentaarisen työryhmän esitystä ja sen vaikutuksia käsitellään tarkemmin myöhemmissä luvuissa.

Esitys vahvistaa hallintoneuvoston asemaa siten, että jatkossa se hyväksyy Ylen strategian. Uuden strategian valmistelu on käynnistetty yhtiössä, ja se tulee hallintoneuvoston päätettäväksi kesäkuussa 2017.

Suomalaisten keskellä -strategia

Vuonna 2016 Yle on kehittänyt toimintaansa Suomalaisten keskellä -strategian ja siinä määriteltyjen kahdeksan kehittämistavoitteen mukaisesti. Strategia painottaa julkisen palvelun yleisradio-toiminnan erityistä roolia journalismin, kulttuurin, oppimisen ja digitalisoituvan media-alan edistäjänä. Yle myös pyrkii turvaamaan urheilun lajikirjon ja kansallisesti tärkeiden urheilutapahtumien vapaan saatavuuden suomalaisille.

Yle on painottanut strategiassaan sisältöjen laatua määrän sijaan. Yhtiö panostaa journalismin ja monipuolisen

MISSIO

Yle vahvistaa suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria tarjoamalla kaikille tietoa, sivistystä, oivalluksia ja elämyksiä.

VISIO

Yle luo tilaa erilaisille ajatuksille ja yhteisille kokemuksille.
Teemme Suomesta yhä paremman paikan elää.

ARVOT

Luotettavuus, riippumattomuus ja ihmisen arvostaminen.

TAVOITTEET

Tavoitamme kaikki suomalaiset.
Yle on henkilökohtaisesti tärkeä.
Suomalaiset arvostavat Yleä.

SUOMALAISTEN
KESKELLÄ

kulttuuritarjonnan rinnalla muun muassa uudenlaisiin oppimisen sisältöihin, jotka edistävät muuttuvassa ajassa tarpeellisia kansalaistaitoja, kuten digitaitoja ja medialukutaitoa. Yle Areenan ja mobiilisti käytettävien palvelujen rooli on kasvanut entistä merkittävämmäksi. Perinteisten radio- ja televisiokanavien merkitys on yhä vahva, mutta mediankäyttö monimuotoistuu ja sisällöiltä edellytetään uudenlaisia kerrontatapoja.

Ennakoarvioinnit

Syyskuussa hallintoneuvosto päätti aloittaa Yleisradiosta annetun lain 6 a §:n mukaisen ennakoarvioinnin suunnitelmasta uudistaa Ylen televisiokanavat sekä kehittää Yle Areenan palveluita. Hallintoneuvosto päätti lokakuussa laajan kuulemisen jälkeen muutoksista nykyisiin palveluihin eli Yle Teema ja Yle Fem

-kanavien yhdistämisestä samalle kanava-
paikalle televisiossa sekä Areenan uudistuksesta.

Näihin uudistuksiin liittyen hallintoneuvosto päätti pyytää Yleltä erilliset selvitykset kahdesta eri kokonaisuudesta tammikuun 2017 loppuun mennessä. Ensinnäkin Ylen tulee arvioida, miten vähemmistö- ja erityisryhmien tarpeet huomioidaan uudistuksessa televisiokanavilla ja Yle Areena -palvelussa. Toinen selvitys koskee Yle Areenan sisältöjen avaamista nykyistä laajempaan käyttöön ja tähän liittyviä oikeudellisia ja teknisiä kysymyksiä. Selvityksestä tulee käydä ilmi muun muassa, millaisin kustannuksin esitysoikeuksia olisi mahdollista laajentaa.

Syyskuussa Viestinnän Keskusliitto (nykyinen Medialiitto) pyysi hallintoneuvostolta ennakoarviointia Ylen verkkosivujen uudistuksesta ja erityisesti sen alue-

YLEN PERUSPALVELUT

MUSIIKKIA KANSANMUSIIKISTA KLASSISEEN

KULTTUURI JA VIIHDE

LAPSET JA NUORET

ASIA

VERKKOPALVELUT

Yle Areena, Yle Uutiset, Lapset, Oppiminen

AJANKOHTAISOHJELMAT

URHEILU

ALUEET

RADIO

DOKUMENTIT

TV

UUTISET

DRAAMA

ABITREENIT

KOTIMAINEN ELOKUVA

TIEDE

TEKSTITYKSET

OPPIMINEN

SVENSKA YLE

RSO

ERITYISRYHMÄT

Uutisia viittomakielellä, saameksi, venäjäksi, karjalaksi ja selkokielellä

ja paikallisuutispalvelun vaikutuksista sanomalehtien uutistarjontaan verkossa. Hallintoneuvosto päätti lokakuussa pyytää asiasta lisäselvityksiä. Yle on tilannut Tampereen yliopiston COMET-tutkimuskeskukselta aiheesta selvityksen, jota hallintoneuvosto käsittelee helmikuussa 2017.

Lisäksi hallintoneuvosto pyysi lausunnot kertomuksesta eduskunnalle liitetyen Ylen julkisen palvelun tehtävään ja kumppanuuksiin. Helsingin yliopiston professori Hannu Nieminen on arvioinut Ylen sivistys- ja tasa-arvotekävän toteutumista ja Medialiitto yhteistyötä kaupallisen median kanssa. Lausunnot ovat tämän kertomuksen liitteenä.

Julkisen palvelun tulevaisuuden näkymiä

Ylen julkinen palvelu koetaan arvokkaaksi yhteiskunnalle, ja Ylellä on yhä vahva suhde suomalaisiin. Ylellä on vastuullinen tehtävä korkeatasoisen journalismin, sivistyksen ja kotimaisen kulttuurin turvaajana sekä keskeinen rooli suomalaisen median digitalisaatiossa ja luovan alan työllistäjänä.

Monipuolisen median ja luotettavan tiedon merkitys sananvapauden

ja demokratian kannalta on ensiarvoisen tärkeä, ja korostuu entisestään kansainvälisen epävakauden ja lisääntyneen disinformaation aikana. Laaja tehtävä tarjoaa edellytykset sille, että Yle voi tukea moniäänistä yhteiskuntaa ja eri väestöryhmien tasavertaista osallisuutta julkisuuteen.

Yhtiö kuitenkin valmistautuu tuleviin vuosiin tyystin erilaisessa toimintaympäristössä kuin aiemmin.

Digitaalinen murros ja räjähdysmäisesti kasvava sisältötarjonta asettavat kotimaisen median – myös Ylen julkisen palvelun – entistä haastavampaan tilanteeseen. Suomalaisten ulottuvilla on lähes rajaton globaali mediatarjonta sekä lukematon määrä muita palveluja, jotka kilpailevat käyttäjien ajasta ja huomiosta.

Lisäksi teknologia muuttaa ennennäkemättömällä tavalla mediankäyttöä, jakelukanavia ja median tuotantotapoja sekä laajemminkin yhteiskunnan palveluja ja ihmisten arkea. Pirstaloituvassa ja verkottuneessa maailmassa Yleltä vaaditaan merkittäviä sisällöllisiä ja teknisiä panostuksia, jotta julkinen palvelu säilyttää merkityksensä eri-ikäisten suomalaisten arjessa.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- ▶ **Ylen nettomääräinen rahoitus säilyi 461,8 miljoonassa eurossa vuonna 2016.**
- ▶ **Parlamentaarinen työryhmä esitti tarkennuksia Ylen tehtävään ja rahoitukseen.**
- ▶ **Mediankäyttö monipuolistuu ja kaupallisessa kilpailussa suurimpia menestyjiä ovat isot kansainväliset toimijat.**

2.1 MUUTOKSIA YLEISRADIOTA KOSKEVAAN SÄÄNTELYYN

Liikenne- ja viestintäministeriön asettama parlamentaarinen Yle-työryhmä julkisti raporttinsa juhannuksen alla. Se sisältää yksimielisen parlamentaarisen näkemyksen Ylen tehtävien täsmentämisestä, rahoituksesta, ulkoisista hankinnoista, hallintoneuvoston aseman vahvistamisesta sekä Ylen roolista media-toimialan yhteistyössä. Työryhmän esitykset tuovat muutoksia Yleisradiota koskevaan lainsäädäntöön.

Ylen rahoituksesta Satosen työryhmä esitti, että rahoituksen tulee olla valtiontalouden kehysten ulkopuolella ja että rahoitukseen ei tehtäisi valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 §:n mukaista indeksitarkistusta vuosille 2017–2019. Eduskuntaryhmät arvioivat syksyllä 2018 taloustilannetta ja mahdollisuuksia toteuttaa vuoden 2019 indeksikorotus.

Yleisradion määrärahaan ei tehty indeksitarkistusta myöskään vuosina 2015 ja 2016, joten Ylen saama rahoitus on vuosille 2014–2018 samansuuruinen eli 507,9 miljoonaa euroa vuodessa. Kun summasta vähennetään Yleisradion

maksama 10 prosentin arvonlisävero, jää Yle-verosta julkisen palvelun toiminnan rahoittamiseen 461,8 miljoonaa euroa vuodessa.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan vuosien 2015–2018 indeksitarkistusten tekemättä jättäminen vähentää Ylen saamaa rahoitusta noina vuosina kumulatiivisesti yhteensä noin 46 miljoonaa euroa. Ylen rahoitus tulee vuonna 2018 olemaan arviolta 20 miljoonaa euroa pienempi kuin jos indeksitarkistus olisi tehty kaikkina edellä mainittuina vuosina.

Liikenne- ja viestintäministeriö valmisti työryhmän ehdottamista lakimuutoksista hallituksen esitykset. Eduskunta hyväksyi Ylen rahoitusta säätelevän valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain muutoksen marraskuussa 2016. Yle-lain muutosesitys tulee eduskunnan käsiteltäväksi todennäköisesti viimeistään huhtikuussa 2017.

2.2 VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Euroopan Unionin Digitaalinen sisämarkkina -työohjelmassa (Digital Single Market, DSM) on valmisteltu Ylen ja

2.1

2.2

kaupallisten mediaryitysten toimintaan vaikuttavaa lainsäädäntöä. Ne muun muassa helpottavat verkkosisältöpalvelujen, kuten Yle Areenan, käyttöä EU-maiden alueella. Vuoden 2018 alkupuolella EU-alueella matkustavat suomalaiset voisivat käyttää Yle Areenaa matkansa aikana ilman maantieteellisiä rajoituksia.

Digitaalisten mediasisältöjen korkeampi arvonlisävero hidastaa sisältöjen digitalisoimista ja siten heikentää suomalaisen median kilpailukykyä. Suomalaisen digitaalisten sisältöjen nykyinen alv 24 prosenttia saattaa alentua jo vuoden 2018 alussa paperilehtien tilausmaksujen alennetun alv-kannan tasolle 10 prosenttiin.

Kansallisessa lainsäädännössä koko mediamarkkinan kannalta vuoden 2016

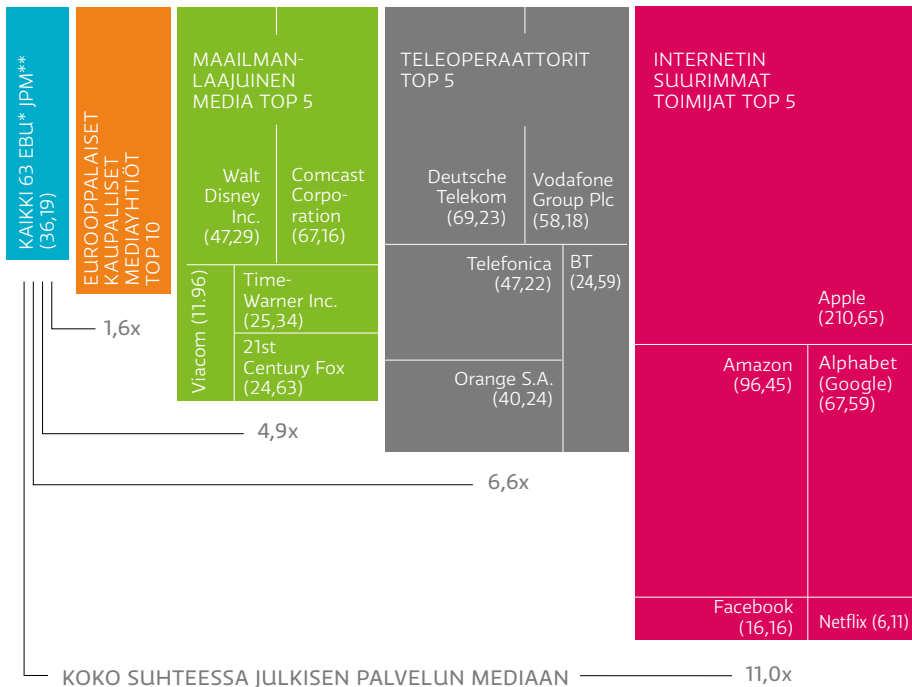
tärkein lainsäädäntömuutos oli laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista. Se vahvistaa mediayhtiöiden ja muiden tekijänoikeuksien käyttäjien asemaa suhteessa yhteishallinnointiorganisaatioihin, kuten Teostoon tai Kopiostoon. Laki asettaa vaatimukset yhteishallinnointiorganisaatioiden toiminnan läpinäkyvyydelle ja parantaa mediayhtiöiden mahdollisuutta arvioida hinnoittelun tasapuolisuutta.

2.3

2.3 KAUPALLISET MEDIAMARKKINAT

Verkkomainonnan kasvu sekä tv- ja printtimainonnan väheneminen jatkuivat Suomessa edelleen vuonna 2016.

MEDIA-ALAN KESKEISTEN TOIMIJOIDEN LIIKEVAIHTO JA VERTAILU JULKISEN PALVELUN YHTIÖIHIN 2015, MILJARDIA EUROJA

*) European Broadcasting Union, Euroopan yleisradiounioni , 63 jäsenyhtiötä

**) Julkisen palvelun media

Lähde: EBU pohjautuen jäsen- ja muiden yhtiöiden tilinpäätöksiin

Verkkomainonnan suurimmat menestyjät olivat edelleen kansainväliset internetjätit Google ja Facebook. Ulkomaisista verkkovideopalveluista Netflixin asiakasmäärä kasvoi edelleen myös Suomessa.

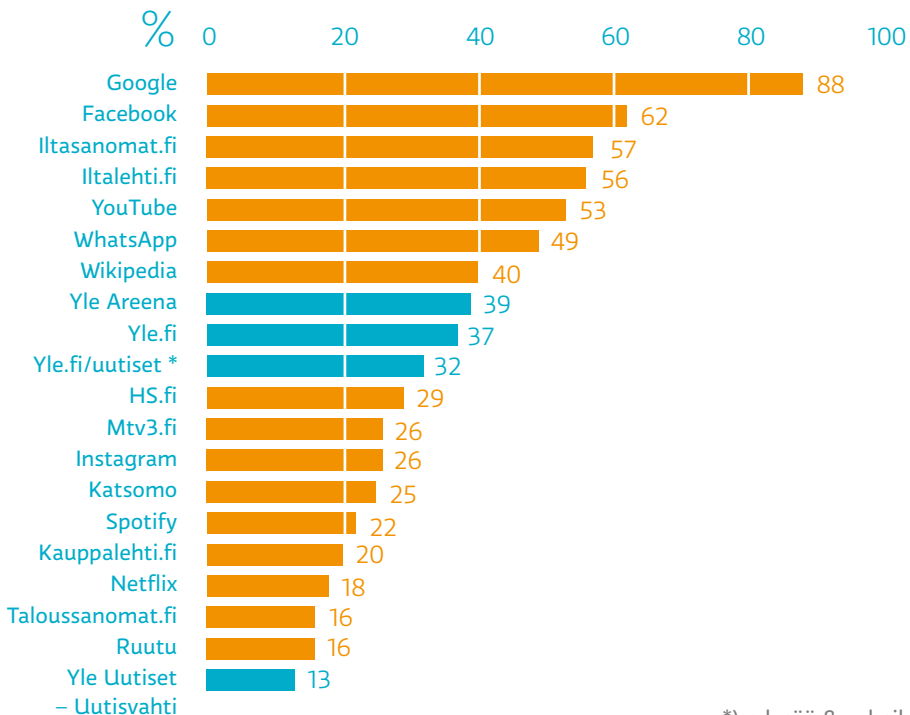
Suomen koko mainosmarkkina vuonna 2016 oli 1 168 miljoonaa euroa. Verkkomainonnan osuus oli 324 miljoonaa euroa eli 28 prosenttia ja sanomalehtien osuus 339 miljoonaa euroa. Sanomalehtimainonnan määrä väheni 4,4 prosenttia ja sen osuus kokonaisuudesta aleni 31 prosentista 29 prosenttiin. Koko mainosmarkkinan koko kasvoi 0,9 prosenttia edellisten neljän vuoden laskun jälkeen. Viestinnän Keskusliitto (nykyinen Medialiitto) arvioi vuoden lopulla, että tv- ja radioliiketoiminnan

sekä printtimedian mainos- ja levikkitulo kasvavat maltillisesti vuonna 2017.

Kansallisten mediayritysten on äärimmäisen haastavaa kilpailla globaalien mainosalustojen ylivoimaisten kehitysresurssien kanssa. Googlen ja Facebookin ansainta verkkomainoksilla perustuu vahvasti niiden etumatkaan käyttötaitaan perustuvassa kuluttajakäyttäytymisen ymmärtämisessä.

Keskeinen keino mainostulojen kasvattamiseen on parantaa mainonnan kohdentamista tunnistamalla kuluttajan kiinnostuksen kohteet. Pääosin yritykset seuraavat anonyymeja verkon käyttäjiä evästeiden avulla. Yhä enenevässä määrin suomalaisetkin media-alan yritykset ovat kannustaneet kuluttajia rekisteröitymään palveluihinsa, jolloin käyttäjille

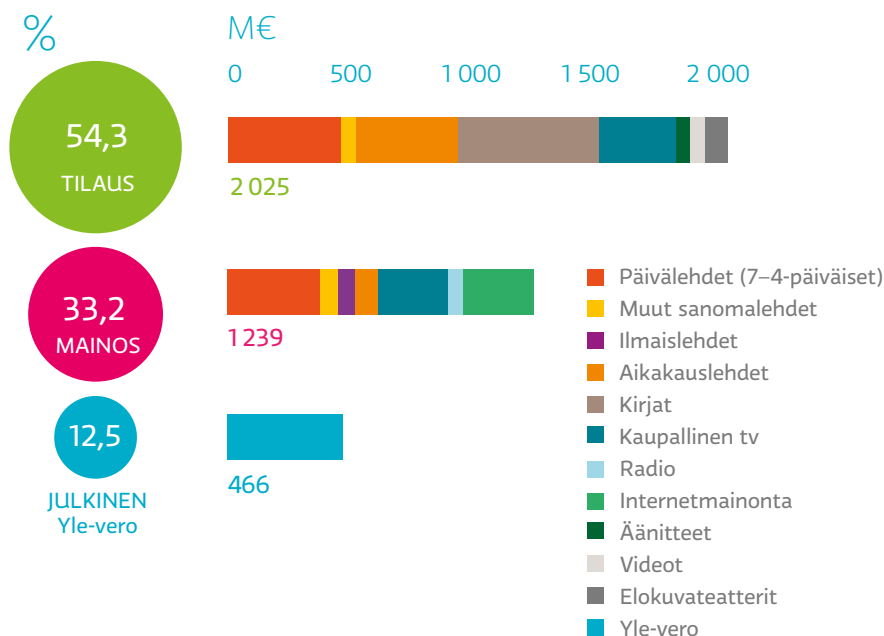
VERKKOPALVELUJEN VIIKKOTAVOITTAUVUUS TOP-20 SYKSYLLÄ 2016

*) ml. sää & urheilu
 Tutkimuksessa kysytyt verkkopalvelut
 15-v.+ -väestö

Lähde: KMK-tutkimus/TNS Gallup; Julkaisut, Yle

MEDIAN RAHOITUS SUOMESSA 2015 YHT. 3 720 MILJOONAA EUROA

Lähde: Tilastokeskuksen joukkoviestintätilasto

2.4

voidaan kohdistaa henkilökohtaista mainontaa ja palveluja.

Lisääntyvä käyttödatan kerääminen antaa mainosalustoille ja mediajulkaisijoille lisää mahdollisuuksia tarkkaan data-analyysiin, joka taas vaatii erikoisosaamista ja ohjelmistoinvestointeja.

Yleisötutkimusten mukaan 1,2 miljoonaa henkilöä eli noin neljännes aikuisväestöstä Suomessa katsoo maksullisia verkkovideopalveluja, kuten Netflixiä tai HBO:ta vähintään kerran kuussa. Noin neljännes kotitalouksista tilaa maksu-tv-palveluja. Maksu-tv-kanavien katselu on vähentynyt viime vuosina, mutta on silti hieman yleisempää kuin maksullisten verkkovideopalvelujen katselu. Suomessa molempia käytetään selvästi vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa.

2.4 MEDIANKÄYTÖN KEHITYS

Suomalaiset katsovat televisiota ja kuuntelevat radiota edelleen keskimäärin noin kolme tuntia päivässä.

Internetiä käytetään eniten sähköpostin ja pankkiasioiden ohella myös verkkolehtien ja televisiokanavien uutissivujen lukemiseen (16–89-v.). Verkkopalveluja käytetään pääosin mobiililaitteilla, kuten tabletilla tai puhelimella. Nykyisin yli 80 prosentilla 15–74-vuotiaista suomalaisista on käytössään älypuhelin.

Mediankäytön suurimmat muutokset tapahtuvat sosiaalisen median palveluissa. Vuoden 2016 aikana suorat videolähetykset sosiaalisessa mediassa yleistyivät voimakkaasti, erityisesti Facebookissa. Myös Facebookin merkitys uutislähteenä kasvoi edelleen.

Viikkotasolla YouTube oli yhä käytetyin sosiaalisen median videoalusta Suomessa. Päivittäinen käyttö kasvoi nopeimmin Snapchatissa, nuorimpien yleisöjen suosimassa viestipalvelussa.

Suorien videolähetysten uusien kehityksintama on 360-video, jota katsotaan keinotodellisuuslaseilla eli VR-silmikolla. Orastavassa 360-livevideolähetysten kilpailussa ovat mukana erityisesti Facebook, Googlen YouTube ja Twitterin Periscope-palvelu.

2.5 MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Mediateknologian kehityksessä painopisteitä ovat verkkopalvelujen henkilökohtaisen käyttökokemuksen parantaminen suosittelulla ja personoinnilla sekä datan kerääminen ja analysointi. Televisioihin tekevät tuloaan seuraavan sukupolven yhä tarkemmat kuvaformaatit, kuten 4K- ja HDR-videolaadut.

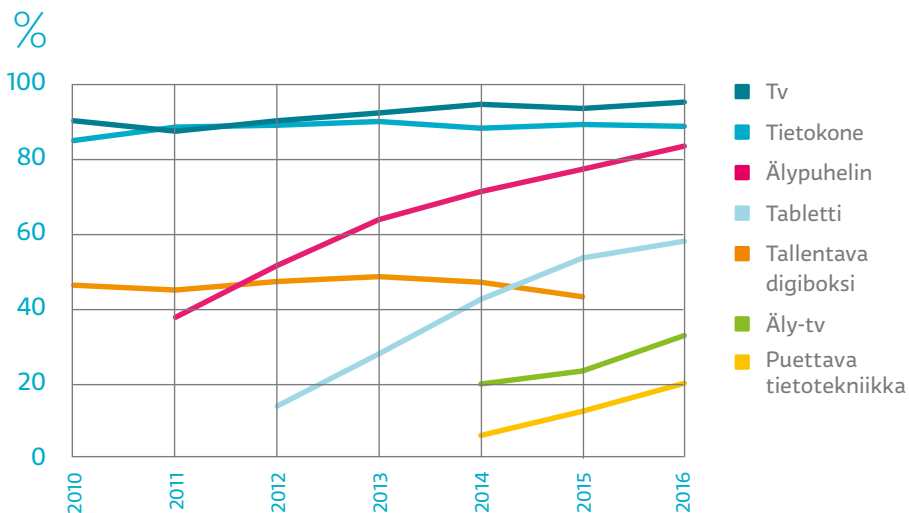
Vakiintuneen tv:n katselun ja radion kuuntelun myötä broadcast-verkot ovat säilyneet edelleen tärkeimpinä jakeluteinä. Kasvava verkon käyttö on luonut ja luo edelleen painetta laajakaistaverkkojen vahvistamiseen erityisesti haja-asutusalueilla. Vuoden lopussa 700 MHz taajuusalue vapautettiin television käytöstä langattomille laajakaistaverkoille.

Antenni-tv-verkossa valmistaudutaan normaalitason (SD) lähetysten lopettamiseen vuonna 2020 ja siirtymiseen pelkkiin HD-lähettyksiin. Hallintoneuvosto vahvisti huhtikuussa, että Yle siirtyy antenniverkossa kokonaan teräväpiirtoon maaliskuussa 2020. Päätös on tv-alan toimijoiden kannalta merkittävä, sillä siirtymän aikaistaminen säästää päällekkäisiä jakelukustannuksia.

Mediakäytön teknologioista paljon huomiota vuonna 2016 saivat keinotodellisuus (VR, virtual reality) ja lisätty todellisuus (AR, augmented reality). Lutena ilmiönä nousivat esiin myös viestipalvelujen dialogimuodossa tarjottava

2.5

LAITTEIDEN YLEISYYS KOTITALOUKSISSA 2010–2016

15–74-vuotiaat
Lähde: Tilastokeskus

MEDIAN SÄÄNTELY

- Keskustelu Ylen tehtävästä, rahoituksesta ja asemasta jatkuu. Parlamentaarisen työryhmän esitys tuo tarkennuksia Ylen julkisen palvelun tehtävään ja rahoitukseen.
- Verkkosisältöpalvelujen käyttö ulkomaanmatkoilla EU-alueella mahdollistuu.

MEDIATALOUS

- Tv- ja printtimainonta vähenevät.
- Verkkomainonta kasvaa, suurimpia menestyjiä ovat kansainväliset internetjätit.
- Kriittisiä menestystekijöitä ovat verkon käyttödatan analysointi ja mainonnan kohdentaminen sen perusteella. Onnistunut datan analysointi edellyttää merkittäviä investointeja.
- Maksu-tv-kanavien suosio hiipuu.
- Ulkomaisten maksullisten verkkovideo palvelujen käyttö kasvaa.

MEDIANKÄYTTÖ

- Nuoret kuuntelevat radiota ja katsovat tv:tä yhä vähemmän, vanhemmat puolestaan yhä enemmän.
- Verkkopalveluja käytetään eniten mobiililaitteilla.
- Suorat videolähetykset sosiaalisessa mediassa yleistyvät.
- Suositteleva ja personointi parantavat verkko-palvelujen henkilökohtaista käyttökokemusta.

MEDIATEKNOLOGIA

- Broadcast-verkot säilyvät tärkeimpinä jakeluteinä.
- Televisioihin tulevat yhä tarkemmat kuvaformaattit (4K, HDR).
- Kasvava verkon käyttö luo painetta laajakaistaverkkojen vahvistamiseen.
- Keinotodellisuuden (VR) ja lisätyn todellisuuden (AR) kokeilut jatkuvat.

uutisjournalismi ja erilaiset palvelusisällöt, niin sanotut chatbotit. Nämä mediankäytön uudet tavat ovat kuitenkin vielä aikaisessa kokeiluvaiheessa. Keinotodellisuus ja lisätty todellisuus ovat saavuttaneet kaupallista merkitystä jo peliliiketoiminnassa.

2.6 EUROOPPALAISTEN YLEISRADIOYHTIÖIDEN KEHITYSLINJOJA

Mediankentän ja yhteiskunnan muutokset haastavat julkisen palvelun yleisradioyhtiötä Suomen ohella muuallakin Euroopassa. Useassa maassa on tehty tai tekeillä selvityksiä yleisradioyhtiöiden tehtävästä, rahoituksesta tai valvonnasta. Yleisradiotoiminnan roolista ja tulevaisuudesta on käyty vilkasta keskustelua muun muassa Pohjoismaissa ja Isossa-Britanniassa.

Norjassa päästiin keväällä 2016 yhteisymmärrykseen yleisradioyhtiö NRK:n tulevaisuudesta. Parlamentti päätyi tukemaan NRK:n laajaa julkisen palvelun tehtävää ja katsoi, ettei julkista palvelua ole syytä rajoittaa. Norjassakin päädyttiin lisäämään NRK:n hankintoja ulkopuolisilta tuotantoyhtiöiltä.

Islannissa yleisradioyhtiö RUV solmi uuden nelivuotisen sopimuksen julkisesta palvelusta. Se takaa palvelujen saatavuuden koko maassa. RUV:n tulee vahvistaa muun muassa kulttuurista rooliaan, islantilaista ja pohjoismaista ohjelmistoa sekä lasten palveluja. Sopimus takaa, että yleisradioveron reaaliarvo säilyy sopimuskaudella vähintään vuoden 2016 tasolla.

Ruotsin julkiseen palveluun ei tule suuria muutoksia lähivuosina. Julkisen palvelun yleisradioyhtiöillä (SVT, SR ja UR) on kuusivuotiset toimiluvat vuosille 2014–2019. Toimilupakauden puolivälissä tehtiin viestintäpolitiikkaa linjaava media-markkinaselvitys. Sen keskeisin esitys

koski nykyistä lehdistötukea, joka on määrä korvata uutismediatuella vuoden 2018 alussa. Mediatukea voitaisiin suunnata laadulliset kriteerit täyttävälle uutismedioille sisällöntuotanto- ja jakelutavasta riippumatta.

Suurta kiinnostusta on herättänyt BBC:n uudistustyö Isossa-Britanniassa. Hallitus julkisti loppuvuodesta julkisen palvelun yleisradioyhtiön uuden toimiluvan, Royal Charterin, joka on voimassa 11 vuotta. Keskustelua on käyty erityisesti siitä, miten taataan BBC:n riippumattomuus. Uusi Royal Charter varmistaa, ettei seuraava toimiluvan tarkistus tapahdu samaan aikaan, kun maa valmistautuu vaaleihin. Suurimmat muutokset BBC:ssä kohdistuvat yleisradiotoiminnan hallintoon ja valvontaan. BBC Trust lakkautetaan ja yhtiö saa uudenlaisen hallituksen.

Samanaikaisesti, kun yleisradioyhtiöt valmistautuvat uudistuksiin, huoli sananvapaudesta ja sen toteutumisesta kasvaa eri puolilla maailmaa, myös Euroopassa. Esimerkiksi Puolassa ja Unkarissa, missä yleisradioyhtiöt ovat hallituksen määräysvallassa, on pyritty edelleen rajoittamaan media-yhtiöiden toimintaa ja riippumattomien toimittajien työtä. Paineet julkista palvelua kohtaan kovenevat myös Balkanin maissa.

Kansainvälistä huomiota ja kasvavaa huolta ovat herättäneet tapahtumat Turkissa, jossa heinäkuun vallankaappausyrityksen jälkeen on vangittu lähes 300 toimittajaa.

LÄHTEET

- Finnpanel
- IAB Finland
- Kantar TNS
- Medialiitto
- Tilastokeskus
- Toimintaympäristökatsaukset, Yle

2.6

- ▶ **Yle uudistaa radio- ja tv-kanaviaan ja panostaa Yle Areenan kehitykseen.**
- ▶ **Yle on lisännyt yhteistyötä palvelujen kehityksessä ja sisältöjen tekemisessä.**
- ▶ **Yle vahvistaa rooliaan digi- ja mediataitojen edistäjänä.**

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Radiossa ja televisiossa julkaistujen sisältöjen kokonaismäärässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Verkossa sisältöjä on julkaistu aiempaa enemmän. Tarjonnan rakentamisessa Yle on painottanut laatua määrän sijaan niin uutis- ja ajankohtais-toiminnassa kuin asian, kulttuurin, draaman ja viihteen sekä lasten ja nuorten sisällöissä.

Vuonna 2016 Yle vähensi edelleen jonkin verran omia tuotantoja. Muilta tuotantoyhtiöiltä ostettiin etenkin Ylelle haasteellisten kohderyhmien, kuten nuorten aikuisten sisältöjä.

Vuoden merkittävimpiin päätöksiin kuuluu Yle Areenan ja televisiokanavien kokonaisuudistus. Uudistuksen myötä Ylelle jää **televisiossa** kolme broadcast-kanavaa, kun Yle Teeman ja ruotsinkielisen Yle Fem -kanavien ohjelmit siirtyvät yhteiselle kanavapaikalle keväällä 2017. Julkaisujen painopiste siirtyy entistä vahvemmin Yle Areenaan, jonka runsaasta sisältöjen tarjonnasta kanavat löytyvät oman kanavabrändinsä alta.

Yle TV1 säilyy uudistuksen jälkeenkin tärkeimpänä uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien kanavana, joka esittää myös koti- ja ulkomaista draamaa. Yle TV2 on

urheilu- ja viihdetapahtumien pääkanava, jolla korostuvat nykyistä enemmän elämykselliset sisällöt ja live-lähetykset.

Yle on lisännyt strategian mukaisesti panostuksia mobiili- ja verkkopalvelujen kehittämiseen, käyttökokemuksen parantamiseen sekä sisältöjen ja palvelujen löydettävyyteen. Yle on myös syventänyt data-analytiikan osaamista ymmärtääkseen paremmin erilaisten kohderyhmien mieltymyksiä ja tarpeita.

Yle Areenassa sisältöjen löydettävyyttä ja kiinnostavuutta on parannettu sisältöjen paketoinnilla, julkaisemalla kokonaisia sarjoja sekä tarjoamalla henkilökohtaisempaa palvelua Yle Tunnuksen avulla. Rekisteröitymällä ja käyttämällä Yle Tunnusta sisältöjä voi katsella ja kuunnella personoidusti, omien käyttömieltymysten mukaan.

Yle Tunnuksella oli vuoden lopulla puoli miljoonaa kirjautunutta käyttäjää. Tavoitteeksi vuodelle 2017 on asetettu miljoona kirjautunutta käyttäjää. Samalla Yle tähtää siihen, että 15 prosenttia palveluiden käytöstä tehdään tunnuksen kautta. Yle Tunnuksen avulla Yle haluaa tarjota kevyen, turvallisen ja kotimaisen vaihtoehdon palveluihin kirjautumiseen.

Radiota kuunnellaan yhä valtaosin perinteisesti FM-vastaanottimella, mutta digitaalisesti jaetun audion tarve kasvaa mobiilin mediankäytön myötä. Yksi Ylen tavoitteista onkin viedä radio verkkoon:

3.1

vahvistaa audion läsnäoloa Yle Areenassa ja muilla digitaalisilla alustoilla.

Uutena audion julkaisu- ja tuotantomuotona Yle on kehittänyt muun muassa podcastien tuotantoa ja käsikirjoittamista. Talvella julkaistiin uutena podcast-sarjana ihmisten katoamistapauksista kertova *Kadonnut*. Edellinen, Svenska Ylen julkaisema podcast-sarja oli Pietarsaaren pommi-räjähdyksestä kertonut *Knapphandlarens hämnd*.

Personoidut palvelut ja arkistojen avaaminen

Uutisten verkkopalvelun käyttöliittymä ja tekninen alusta uudistettiin kokonaan. Personoituvan uutissovelluksen, Uutisvahdin, päivittäinen käyttäjämäärä yli kolminkertaistui loppuvuodesta käyttökokemuksen parantamisen myötä. Yle julkaisi myös uudentyypisen, personoidun urheilun verkkopalvelun.

Yle otti useita kehitysaskelaita uusien teknologioiden testaamiseksi. Yle kehitti muun muassa Voitto-robotin tulosurheilun automaattista sisällöntuotantoa varten ja toteutti kokeiluluontoisesti muutamia VR-, AR- ja 360-tuotantoja yhteistyössä alan kehittäjäyhteisön (FIVR) sekä oppilaitosten kanssa.

Nuorisomedioiden kehittämiseksi käynnistettiin selvitys, jonka tavoitteena on löytää uusia keinoja palvella strategisesti tärkeää 15–29-vuotiaiden kohderyhmää. Tätä työtä jatketaan vuonna 2017.

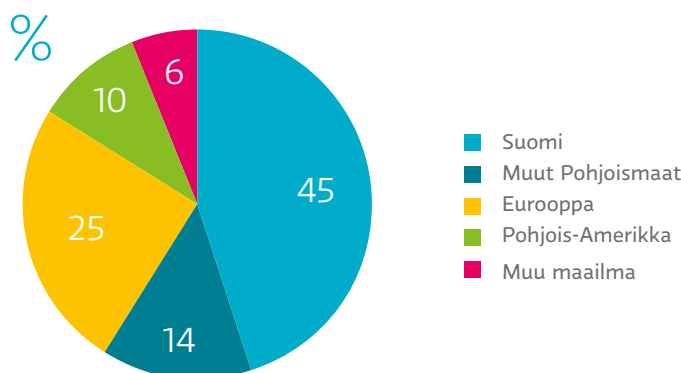
Syksyllä 2016 Yle solmi merkittävän sopimuksen arkiston draamaohjelmien avaamisesta entistä laajempaan käyttöön verkossa. Sopimuksen myötä vuosien 2017–2022 aikana Yle Areenaan tulevat tarjolle käytännössä kaikki merkittävät Ylen tuottamat, radioon ja televisioon tehdyt draamaohjelmat. Sopimuksen arvo on useita miljoonia euroja, ja siinä on mukana yhdeksän taiteilijalta edustavaa liittoa ja järjestöä.

Yleisön toivomuksesta jo vuonna 2016 Yle Areenassa julkaistiin katsottavaksi joulujaksoja klassikkosarjoista *Rintamäkeläiset*, *Metsolat* ja *Kotikatu*.

Juhlavuosien ohjelmistot

Vuoden kohokohtiin kuului Ylen 90-vuotisjuhlat, joita juhlittiin näyttävästi syyskuussa. Juhlavuotta valmisteltiin yhdessä suomalaisten kanssa, ja yleisö pääsi osallistumaan ohjelmiston suunnitteluun. Merkkipäivänä 9.9. kaikkien suomenkielisten radiokanavien ohjelmistot koostuivat yleisön toiveista.

TV-OHJELMAT ALKUPERÄMAAN MUKAAN 2016

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2016 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluja kuudella valtakunnallisella FM-radio-kanavalla ja digitaalisina radiopalveluina sekä neljällä tv-kanavalla ja verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV1 – uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- Yle TV2 – urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- Yle Teema – kulttuurin, historian ja tieteen kanava
- Yle Fem – kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille (lisäksi SVT Worldin ohjelmistoa edelleenlähetysinä)
- Kaikki neljä tv-kanavaa on saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio 1 – kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi – uutis-, ajankohtais- ja alueohjelmien kanava
- YleX – populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe – puhekanava, joka lähettää myös tapahtumaurheilua, saatavilla kesään saakka myös tv-lähetysverkossa
- Yle Vega – ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M – ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo – monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla, saatavilla kesään saakka myös tv-lähetysverkossa
- Yle Klassinen – klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa, saatavilla kesään saakka myös tv-lähetysverkossa
- Yle Sámi Radio – kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena – radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähetyksiä sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
 - Yle Uutiset – uutiset, urheilu ja sää
 - Yle.fi – verkkopalvelu yhteisille sisällöille, lapsille aktivoivia ja osallistavia palveluja, Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun
 - Svenska.yle.fi – ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
 - Yle teksti-tv/Yle text-tv – uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
 - Yle Sápmi – sisältöjä kolmella saamenkielellä
-

Sinun tarinasi – Yle 90 -lähetys Musiikkitalosta sekä yle.fi/sinuntarinasi- ja svenska.yle.fi/mittdittvart -verkkokokonaisuudet kokosivat muistoja ja tarinoita Ylen ja suomalaisten historian vaiheista. Finlandia-talossa järjestettiin sananvapausseminaari, jonka pääpuhujana oli presidentti Ahtisaari.

Yle myös valmistautui Suomi 100 -juhluvuoteen. Suomi Finland 100 -kanava avattiin Yle Areenassa vuoden lopussa ja juhlavuoteen tuotettiin paljon sisältöjä.

naisuuksia koskeneen uutisoinnin ja sitä seuranneen julkisen keskustelun seurauksena.

Ylen hallitus käsitteli tilannetta joulukuussa ja kuuli yhtiön johtoa ja vastaavaa päätoimittajaa asiassa. Hallitus totesi yksimielisesti, ettei uutis- ja ajankohtaistoiminnan riippumattomuutta ole syytä epäillä. Myös hallintoneuvosto keskusteli asiasta ja kuuli hallitusta ja yhtiön johtoa.

3.2

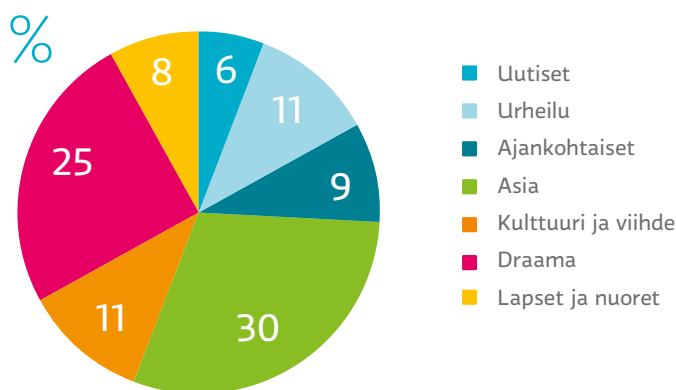
Keskustelu Ylen riippumattomuudesta

Vuoden lopulla Ylen riippumattomuuskyseenalaistettiin pääministerin sidon-

3.2. YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Ylen tarjontaa hallitaan seitsemällä sisältökokonaisuudella, jotka ovat uutiset,

SISÄLTÖKOKONAISUUKSIEN OSUUDET TELEVISION OHJELMATUNNEISTA 2016, YHT. 19 065 TUNTIA

TV-LÄHETYKSET VUONNA 2016 JA MUUTOS VUODESTA 2015

- Ohjelmatunnit: 19 065 tuntia (+109 tuntia). Tästä ensilähetyksiä oli 7 747 tuntia. Luku sisältää maanpäälliset lähetykset, ei kuitenkaan HD-lähetyksiä, SVT Worldia eikä rinnakkaisia aluelähetyksiä.
- Kaikki ohjelmatunnit: 19 423 tuntia (+177 tuntia). Luku sisältää myös rinnakkaiset aluelähetykset.
- Kotimaiset ensilähetykset: 5 510 tuntia. Luku sisältää myös kansainväliseen signaaliin perustuvat urheiluohjelmat, joissa on mukana vähintään selostus- tai studio-osuus.
- Kotimaisuusaste 54 % (+4 prosenttiyksikköä)
- Eurooppalaisuusaste: 86 % (-1 prosenttiyksikkö)
- Yle Fem: 2 569 tuntia (+136 tuntia).

urheilu, ajankohtaisohjelmat, asia, kulttuuri ja viihde, draama sekä lapset ja nuoret.

Ylen **televisiokanavilla** lähetetään eniten asiaohjelmia ja draamaa. Seuraavaksi suurimmat osuudet ovat urheilulla sekä kulttuuri- ja viihdeohjelmilla. Urheilun osuus nousi edellisestä vuodesta suurten kisatapahtumien vuoksi, asiaohjelmien osuus puolestaan hieman laski.

Ylen televisiokanavien erityispiirre on, että uutisia, ajankohtais- ja asiaohjelmia sekä kulttuuria on tarjolla monipuolisesti myös parhaaseen katseluaikaan illalla. Tämä poikkeaa kaupallisen median tarjonnasta sekä muista verrokkimaista, joiden prime time -tarjonnassa korostuvat viihde, elokuvat ja draama.

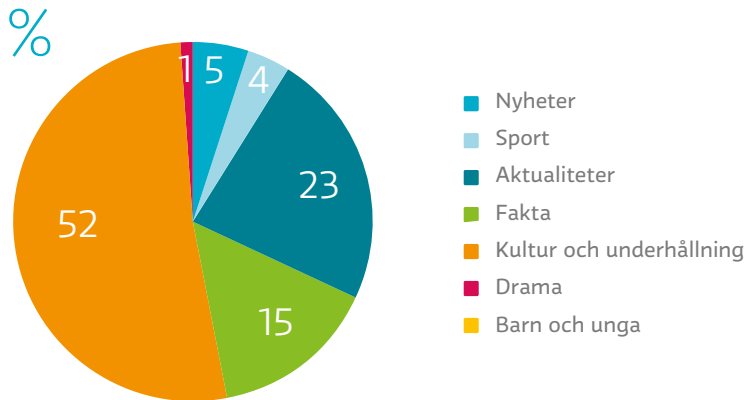
Radion sisällöistä noin puolet on musiikkiohjelmia. Ne kuuluvat sisältökokonaisuuksista kulttuurin ja viihteen alueeseen, joka sen tähden onkin ylivoimaisesti suurin. Seuraavaksi eniten radiossa esitetään ajankohtaisia ja asiaohjelmia.

Radion valtakunnallisten ja alueellisten lähetysten tuntimäärissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yle Areenassa julkaistiin yhä enemmän sekä audio- että videotallenteita. Videoista yli neljännes oli asiasisältöjä. Seuraavaksi eniten oli draaman ja urheilun sisältöjä.

Myös webcastien eli vain verkossa lähetettävien suorien lähetysten määrä on ollut nousussa. Vuonna 2016 webcastien määrä kuitenkin laski, sillä kesäajan

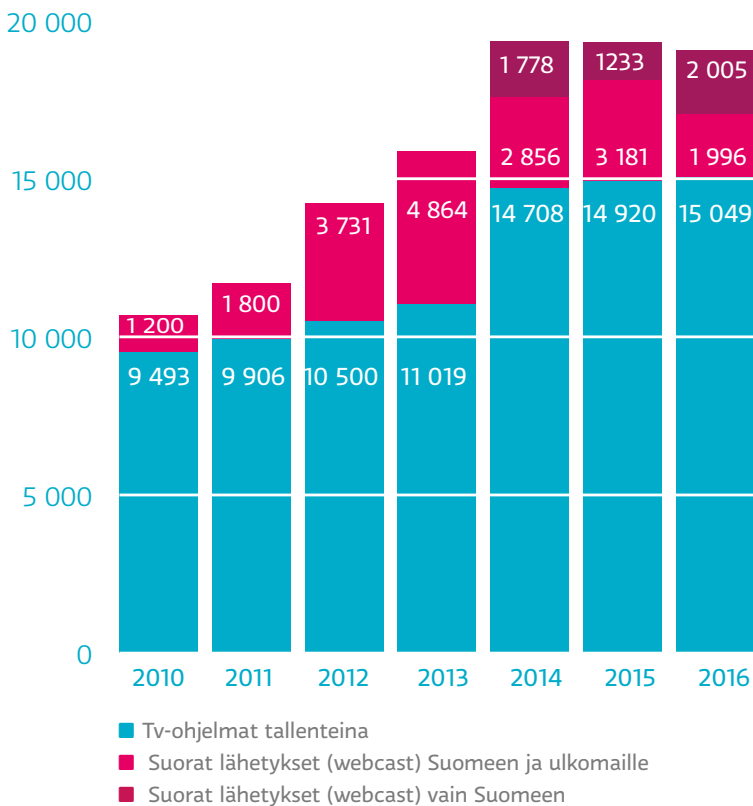
SISÄLTÖKOKONAISSUUKSIEN OSUDET RADION OHJELMATUNNEISTA 2016, YHT. 47 100 TUNTIA

RADIOLÄHETYKSET VUONNA 2016 JA MUUTOS VUODESTA 2015

- Lähetysaika: 107 866 tuntia (+ 1 929 tuntia). Luku sisältää kaikki lähetykset, myös toiselta Ylen radiokanavalta lainatut ohjelmatunnit.
- Ohjelmatunnit: 95 323 tuntia (-1 573 tuntia). Luku ei sisällä toisilta radiokanavilta lainattua ohjelmaa.
- Svenska Ylen ohjelmatunnit: 18 131 tuntia (+111 tuntia).
- Valtakunnalliset ohjelmatunnit: 44 674 tuntia (+55 tuntia), josta ensilähetysiä 85 prosenttia.
- Alueelliset ohjelmatunnit: 34 067 tuntia (-1 655 tuntia), josta ruotsinkielisiä 3 660 tuntia (+174 tuntia).
- Yle Mondon ohjelmatunnit: 8 784 tuntia (+24 tuntia).
- Valtakunnallisen ohjelmiston musiikkipitoisuus: 46 % (-3 prosenttiyksikköä).

YLE AREENAN TV-OHJELMATALLENTEIDEN JA SUORIEN TV-LÄHETYSTEN TUNTIMÄÄRÄT 2010–2016

Vuoden 2015 luvut on tarkistettu.

isojen urheilukisojen aikana Yle lähetti enemmän simulcasteja eli tv-kanavan kanssa samanaikaista lähetystä verkossa.

Uutiset ja ajankohtaistoiminta

Ylen **uutis- ja ajankohtaistoimitukset** ovat tuottaneet päivittäisuutisoinnin ohessa lisää syventäviä ja taustoittavia aihekokonaisuuksia ajankohtaisista kotimaan ja ulkomaan aiheista läpi vuoden.

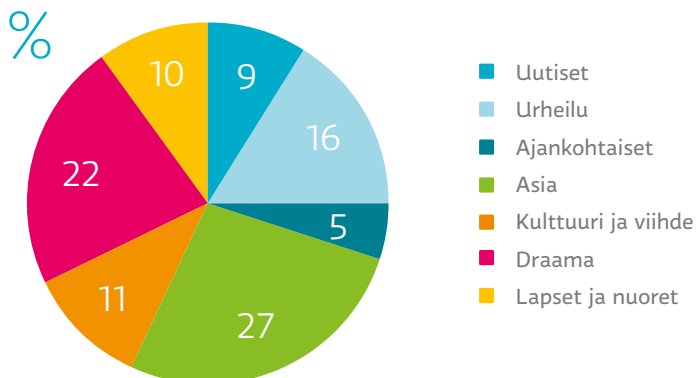
Verkkouutisissa Yle on siirtynyt mittaamaan selainten ja kävijöiden määrän sijaan sisältöjen parissa vietettyä aikaa, mikä sopii paremmin julkisen palvelun laatumittariksi. Tätä tukeva mittaus- ja

johtamisjärjestelmä rakennettiin 2016 aikana.

Syksyllä Yle luopui suomenkielisten alueuutisten omista verkkosivuista ja liitti niiden sisällöt osaksi valtakunnallista uutissivustoa. Uudistuksen jälkeen Ylen uutissivuston valikoissa ei ole valmiita linkkejä alueellisiin verkkouutissivustoihin, vaan ainoastaan hakutoiminto, jonka avulla käyttäjä voi hakea haluaansa paikkakuntaa koskevat uusimmat uutiset.

Yle on lisännyt valmiuttaan reagoida äkillisiin, isoihin uutistapahtumiin perustamalla uuden nopean toiminnan lähetysyksikön. Ylellä on valmius käynnistää

YLE AREENASSA SAATAVILLA OLLEET VIDEOT SISÄLTÖKOKONAISSUUKSITTAIN 2016, YHT. 15 049 TUNTIA

YLEN VERKKOSISÄLTÖJÄ 2016

- Yle Areena, audiotallenteet: 37 972 tuntia (2015: 32 783 tuntia)
- Yle Areena, videotallenteet 15 049 tuntia (2015: 14 920 tuntia)
- Artikkelit: uutiset, ajankohtaiset, alueet, urheilu ja erityisuutiset 107 346, josta ruotsinkielisiä 29 275 artikkelia
- Artikkelit: muu verkkojournalismi ja verkkosisällöt, kuten lapset, oppiminen, kulttuuri ja draama, 10 137 kpl, josta ruotsinkielisiä 3 848 artikkelia

YLE ELÄVÄ ARKISTO – YLE ARKIVET 31.12.2016

- Videot: 25 848 kpl, 4 474 tuntia (2016: +1 313 kpl, +517 tuntia)
- Audiot 7 057 kpl, 2 148 tuntia (2016: +197 kpl, +54 tuntia)
- Tausta-artikkeleja 12 755 kpl (2016: noin +250 kpl)
- Elävä arkisto -nettiradiossa yhteensä 8 760 tuntia arkistousintoja

lyhyellä varoajalla suora, tunteja kestävä yhteinen lähetyvirta Yle Areenassa, Yle TV1:ssä ja radiokanavilla. Tämä osoittautui toimivaksi muun muassa Euroopassa sattuneiden terrori-iskujen ja Imatran ampu-matapauksen aikana.

Britannian EU-kansanäänestyksessä ja Yhdysvaltain presidentinvaaleissa Yle toteutti ensimmäistä kertaa suorana ulkomailta television uutislähetykset. Yhdysvaltain vaalien tulosstudiota pystyi seuraamaan kaikissa välineissä. Lähe-tyksissä hyödynnettiin edullista kuvan ja äänen siirtoa internetin kautta.

Euroopan Unionia koskevan uutisoinnin parantamiseksi Ylen uutis- ja ajankoh-

taistoiminta käynnisti vuonna 2016 uuden EU-asioita seuraavien toimittajien verkoston Helsingin-toimitukseen. Verkostossa on politiikkaan, talouteen, oikeusasioihin, tieteeseen, ympäristöön ja hyötyjournalismin erikoistuneita toimittajia. He pyrkivät tarttumaan unionissa käsiteltäviin aiheisiin mahdollisimman varhain sekä kertomaan niistä yleisöille ymmärrettävästi ja suomalaisia kiinnostavalla tavalla. Verkoston tavoitteena on myös laajentaa suomalaisten ymmärrystä siitä, miten EU-asiat kytkeytyvät Suomeen.

Vuonna 2016 Ylen uutis- ja ajankoh-taistoiminta myös vakiinnutti ajankohtaisia aiheita eurooppalaisesta näkökulmasta

käsittelevän *Haloo Eurooppa* -keskustelun osaksi A-studion tarjontaa. *Haloo Eurooppa* tehdään kerran kuussa Brysselissä. Se tarjoaa ainoana Suomessa eri EU-maista tulevien euroedustajien ja asiantuntijoiden näkemyksiä ajankohtaisista teemoista säännöllisessä televisiokeskustelussa.

Loppuvuoden mediakohun jälkeen Yle käynnisti toimituksissa laajan journalistista linjaa selkeyttävän projektin, jossa työntekijöiden kanssa pohditaan julkisen palvelun journalismin periaatteita ja arvoja. Uutis- ja ajankohtaisorganisaatiota muutettiin joulukuussa 2016 siten, että ajankohtaistoimitus koottiin omaksi osastokseen. Tämän lisäksi organisaatio siirtyi kahden päätoimittajan johtamismalliin.

Ennen Yleä koskevaa mediakohua 90 prosenttia suomalaisista ilmoitti luottavansa Ylen uutisiin vähintään melko paljon, kun heidän uutisarvostuksiaan tutkittiin lokakuussa. Alkuvuonna 2017 tehdyssä tutkimuksessa Ylen uutisiin

luottavien osuus oli 86 prosenttia eli samalla tasolla kuin aiemmissa tutkimuksissa 2015–2016. Kohu ei myöskään olennaisesti vaikuttanut suomalaisten käsityksiin Ylen riippumattomuudesta. Tuoreimman tutkimuksen mukaan Yleä piti riippumattomana 47 prosenttia suomalaisista, kun vuotta aiemmin vastaava osuus oli 48 prosenttia.

Syksyllä 2016 toteutetussa tutkimuksessa 60 prosenttia suomalaisista piti Yleä maan ykkösuutistoimijana. Ylen tv-uutiset ovat yhä tärkein uutislähde 39 prosentille vastaajista ja Ylen verkkopalvelu nousi merkittävimpien uutislähteiden listalla kolmanneksi. Se on tärkein uutislähde 12 prosentille vastaajista. Verkossa Yle nousi toiseksi tärkeimmäksi uutislähteeksi Ilta-Sanomien jälkeen.

Yle oli STT:n vertailun mukaan Suomen siteeratuin uutistoimija 2016.

Syksyllä 2016 tehtiin päätös, jonka myötä studiossa tehtävät Ylen päivittäiset ja viikoittaiset keskusteluohjelmat, kuten *Puoli seitsemän*, siirtyvät asiaohjelmista

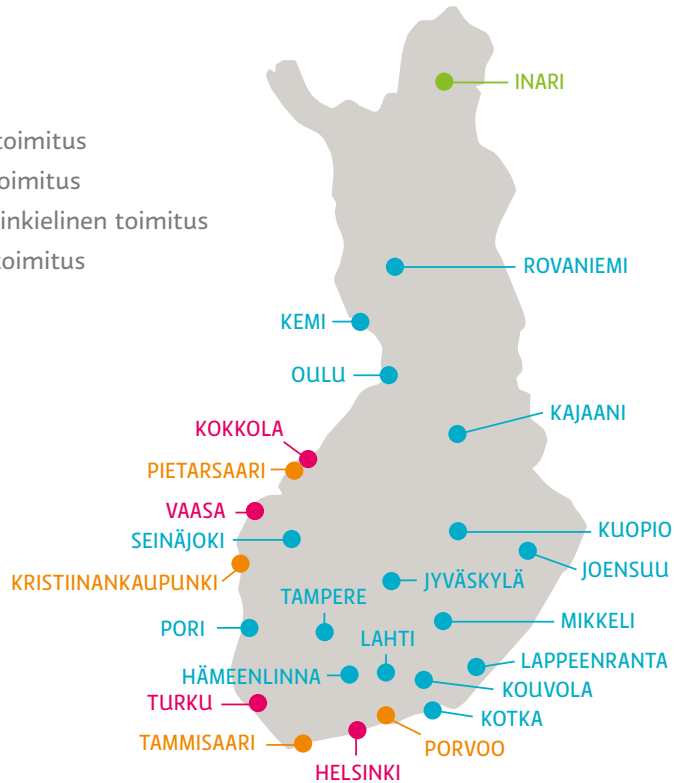

Yle vastasi Rio de Janeiron kesäolympialaisten yleisurheilun kansainvälisestä televisiotuotannosta. Kislähetystä oli Ylen kanavilla tv:ssä kaikkiaan yli 600 ja radiossa yli 200 tuntia. Rio Areena tarjosi suoraa lähetystä lähes 3 300 tuntia. Kuvassa urheilutoimittaja Petra Manner raportoi yleisurheilun tapahtumia.

Kuva: Harri Lehtikevari/Yle

YLEN ALUETOIMITUKSET

- Suomenkielinen toimitus
- Ruotsinkielinen toimitus
- Suomen- ja ruotsinkielinen toimitus
- Saamenkielinen toimitus

Ylen kirjeenvaihtajat maailmalla

- 11 kirjeenvaihtajaa ja 12 avustajaa
- Ateena, Berliini, Bryssel, Hongkong, Istanbul, Lontoo, Madrid, Manila, Moskova, New York, Nürnberg, Pariisi, Peking, Pietari, Riika, Tallinna, Tukholma ja Washington, kesän 2016 aikana myös Rio de Janeiro

Uutis- ja ajankohtaistoiminnan vastuulle. Yksikkö vastaa jatkossa myös yle.fi-etusivun kehittämisestä. Muutokset toteutuvat vuoden 2017 aikana.

Nuorten kokeellinen ajankohtaiskonsepti *Kioski* kasvatti tunnettuuttaan kohderyhmässä ja herätti myös kansainvälistä kiinnostusta. Jatkuva uudistaminen on osa konseptin kokeellisuutta, ja sen parhaita oppeja tuodaan muualle uutis- ja ajankohtaistoimintaan.

Urheilun suurimpia tapahtumia olivat jalkapallon EM-kisat Ranskassa kesäheinäkuussa sekä kesäolympialaiset Rio

de Janeirossa elokuussa. Kisat olivat Ylelle merkittävä taloudellinen panostus. Kesäolympialaisista toteutettiin ensimmäisen kerran ympärivuorokautinen televisiolähetys sekä suomeksi että ruotsiksi koko kisojen ajan Yle TV2:ssa.

Yle pyrkii aktiivisesti jakamaan urheiluoikeuksia kaupallisten toimijoiden kanssa molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla. Yle teki hiihtokisojen televisiointioikeuksista hankintasopimuksen, joka varmistaa arvokisojen näkymisen Ylen kanavilla vuoteen 2021 saakka. Yle lisensoi oikeuksia edelleen MTV:lle, jolle

siirtyi osa aiemmin hankituista talviurheilun lähetysoikeuksista.

Yle sopi yhdysvaltalaisen Discoveryn kanssa olympialaisten 2018 ja 2020 televisiointioikeuksista aiempaa alhaisempaan hintaan, mutta niin että Yle tulee jakamaan oikeudet Discoveryn kanssa.

Luovat sisällöt

Luovat sisällöt vastaa **Ylen asia-, kulttuuri-, viihde- ja draamasisällöistä** sekä **lasten ja nuorten palveluista**. Yle on jatkanut edelleen kotimaisen draaman, moni- ja transmediaisen kerronnan sekä lasten ja nuorten palvelujen kehitystyötä. Näissä Yle teki myös uusia kansainvälisiä avauksia.

Yle on tehnyt itse muutamien tuotantojen verran vähemmän asiaa, draamaa ja kulttuuria ja hankkinut ulkopuolelta etenkin alle 40-vuotiaille kohderyhmille suunnattuja sisältöjä yhtiön tavoitteiden mukaisesti.

Laajan ja monipuolisen kulttuuritarjonnan rinnalla vuoden panostuksiin kuuluivat luontoon ja oppimiseen keskittyvät

sisällöt sekä verkkojournalismi. Luovien sisältöjen verkkojournalismi tavoitti vuonna 2016 keskimäärin puoli miljoonaa eri selainta viikossa. Määrä on yli kaksinkertaistunut kahdessa vuodessa.

Tämän lisäksi draamaa, kulttuuria, viihdettä, asia- tai lastenohjelmia katsotaan tai kuunnellaan Yle Areenasta 1,2 miljoonalla eri selaimella viikossa. Luovien sisältöjen tavoitavuus verkossa (1,6 miljoonaa eri selainta viikossa) on kokonaisuudessaan kasvanut 7 prosenttia edellisestä syksystä.

Sisältöjen suunnittelussa ja tuotekehityksessä haettiin uusia verkostomaisia toimintatapoja, jotka sujuvoittavat yhteistyötä yhtiön sisällä. Samalla yhteistyötä vahvistettiin ulkopuolisten kumppaneiden ja kohderyhmien kanssa. Yle järjesti muun muassa useita käyttäjätyöpajoja, joissa sisältöjä kehitettiin yhdessä tekijöiden, asiantuntijoiden ja eri-ikäisten suomalaisten kanssa.

Vuonna 2015 perustettu Labra tarjoaa koulutusta, tuotekehitystukea sekä demo- ja testauskursseja eri välineitä yhdistäville projekteille. Labra on myös

Nuorille suunnatussa *Heroes of the Baltic Sea*-draamasarjassa yhdistyivät keskiaikaan sijoittuva draama ja nykypäivässä etenevä seikkailureality. Kuvassa Axel Tott (Christian Arnold, vas.) ja merirosvopäällikkö Magnus Fleming (Ville Virtanen).

Kuva: Ville Toimi

perustanut kansainvälisen tuotekehitysverkoston kotimaisten sisältöjen laadun ja menestyksen vahvistamiseksi.

Luovien sisältöjen tuotannoista rakennettiin tuotekehityksen tuella monimediaisia tv-formaatteja kansainväliseen levitykseen tanskalaisen DR-Salesin kautta. Muun muassa nuorten seikkailusarja *Heroes of the Baltic Sea* ja joukkoistettu dokumentti *To Nightwish with Love* ovat formaatteina herättäneet kiinnostusta Euroopassa ja Aasiassa.

Draamasisällöissä Yle on panostanut erityisesti käsikirjoittamiseen ja uusiin kerrontamuotoihin. Tavoitteena on vahvistaa alan osaamista ja avata kotimaisille sisällöille tietä kansainväliseen levitykseen. Painopiste on ollut ihmissuhde- ja rikossarjoissa, jotka tuovat esiin suomalaista kulttuuria, elämäntapoja ja alueellisia ominaispiirteitä.

Vuoden seuratuimpiin draamauutuuksiin kuuluivat Lappeenrantaan sijoittuva rikossarja *Sorjonen* ja kotimaiseen kaivosbisnekseen pureutuva maalaiskomedia *Korpelan kujanjuoksu*, jotka saavuttivat parhaimmillaan miljoonayleisöt.

Ylen uudet kuunnelmastudiot valmistuivat alkusyksyksi. Sitä edeltävän tuotantokatkoksen ajaksi rakennettiin *Radioteatteri liikkeellä* -projekti, jonka aikana Yle Draama tuotti 10 kuunnelmaa kymmenessä kaupungissa teatterien kanssa ympäri Suomea. Radioteatteri jatkaa toimivaksi osoittautunutta tuotantomallia maakunnissa 2–4 kuunnelmalla vuodessa.

Yle Kulttuuri ja viihde toteutti vuoden aikana useita monimediaisia sisältökokonaisuuksia ja uudisti edelleen kulttuurijournalismia. Ohjelmissa nostettiin esiin taidetta eri muodoissaan, klassisesta musiikista *SuomiLOVE*-ohjelmasarjaan, sekä ajankohtaisia keskusteluja ja ilmiöitä kirjamesuista e-urheiluun.

Radio on edelleen kulttuurin ja musiikin tärkein jakelutie. Yle välitti edellisvuosien tapaan suorana tai tallenteina musiikkikilpailujen, Radion Sinfoniaorkesterin sekä pop- ja jazzfestivaalien konsertteja. Niihin liitettiin uusia monimediaisia, vuorovaikutteisuutta hyödyntäviä sisältöjä. Vuoden monimediainen suurhanke oli *Klassinen Suomi*.

Korpelan kujanjuoksu oli Yle TV1:n vuoden katsotuin draamasarja. Kuvassa omasta luomutilasta haaveileva, kaivoshanketta vastustava autokorjaamoyrittäjä Anssi Korpela (Esa Latva-Äijö, oik.) ja hänen apulaisensa Jaska (Janne Kataja).

Kuva: Kari Manninen/Yle Kuvapalvelu

Kansainväliseen menestysformaatiin perustuva *Sohvaperunat* jatkui toiselle tuotantokaudelle. Myös viihdesatiiri *Noin viikon uutiset* tavoitti hyvin kohderyhmänsä, nuoret katsojat.

Musiikkistudio tuotantojen uudeksi kodiksi muodostui Musiikkitalon harjoitussali Paavo. Kantanauhojen taltiointien ympärille rakennettiin tapahtumallinen klubi-ilta-konsepti, jossa yleisön edessä suorassa verkkolähetyksessä tallennettiin musiikkia myös tuleviin tarpeisiin.

Yhteistyö Japanin yleisradioyhtiön NHK:n kanssa käynnistyi *Kuolleesta talosta* -oopperan tv-taltiointinilla Savonlinnan oopperajuhlilta.

Radion sinfoniaorkesterin konsertti-tuotannot radiossa, verkossa ja televisiossa jatkuivat Musiikkitalosta. Klassisen musiikin toimituksessa uusi avaus olivat Suomen kansallisoopperan ja -baletin kanssa tehdyt verkkolähetykset.

Radion sinfoniaorkesteri aloitti vuoden laajalla Itävallan kiertueella esiintyen

muun muassa Wienissä ja Salzburgissa. Vuosi päättyi kotimaiseen kiertueeseen Suomussalmelle, Kajaaniin, Kuopioon ja Mikkeliin.

Helsingin musiikkitalossa soitettujen viikottaisten konserttisarjojen käyttöaste oli 97 prosenttia ja myytyjen kausikorttien määrä ennätysmäiset 3 400. Orkesterin säännöllinen näkyvyys Ylen tarjonnassa sai runsaasti kiitosta eri puolilla Suomea.

RSO teki lisäksi laajamittaista pedagogista yhteistyötä Sibelius-Akatemian orkesterisoitinten osaston, kapellimestariluokan ja säveltäjäluokan kanssa.

Yle palvelee lapsia ja heidän vanhempiaan laajalla, aina saatavilla olevalla kotimaisella **lastenohjelmistolla**. Lasten Areenan tarjontaa on kasvatettu neuvottelemalla ohjelmille laajoja esitysoikeuksia. Lasten Areena palvelee myös erityisryhmiä kuten kuulovammaisia lapsia: heidän ohjelmistonsa on tarjolla siellä pysyvästi.

SuomiLOVE-sarja toi ruutuihin sata suomalaisten itse kertomaa tarinaa rakkaudesta ja ystävyyydestä. Jokaiseen tarinaan liittyi jokin laulu, ja niitä esittivät maamme eturivin artistit. Kuvassa Johanna Iivanainen.

Kuva: Warner Suomi Oy

3–14-vuotiaat lapset ja varhaisnuoret katselivat televisiota vuonna 2016 keskimäärin enää 57 minuuttia päivässä. 2010-luvulla perinteisen television katselu on selvästi vähentynyt lapsilla ja nuorilla. Samaan aikaan ohjelmien katselu puhelimilla, tableteilla ja äly-televisioilla on kasvanut merkittävästi.

Syksyllä 2016 Ylen lastenohjelmien katseluminuuteista jo reilu kolmannes tuli Yle Areenasta. Pikku Kakkonen tavoittaa kuitenkin viikon aikana televisiossa vielä keskimäärin noin 63 prosenttia 3–6-vuotiaista eli 145 000 lasta. Kaiken kaikkiaan Ylen lasten verkkopalvelut tavoittavat viikoittain jo 360 000 eri selainta.

Lastenohjelmat Yle TV2:ssa ja Lasten Areenassa ovat edelleen hyvin arvostettuja sekä lasten että vanhempien keskuudessa. *Pikku Kakkosen* tarjontaa pitää erittäin hyvänä yli puolet ja vähintään melko hyvänä 90 prosenttia pienten lasten vanhemmista. Uudistetun Lasten Areenan

käyttö kasvoi vuoden aikana voimakkaasti.

Lasten ja nuorten sisällöissä painottuivat kehittävä ja osallistava vuorovaikutus, yhdessä tekeminen ja pelillisuus. Pikku Kakkosen ja ruotsinkielisen BUU-klubbenin verkko- ja mobiilisovellukset uudistettiin yhteistyössä Svenska Ylen kanssa. Samalla luotiin yhteistyömalli päiväkotien kanssa: digitaalisen leikkisovelluksen kehittelyyn osallistui noin sata alle kouluikäistä lasta.

Yle Lapset ja nuoret toteuttaa yhtiön strategiaa keskittymällä ohjelmiston laatuun ja uudistamalla kerrontatapoja. Esimerkiksi joulukuussa 2016 ensi-iltansa saaneessa *Heroes of the Baltic Sea* -sarjassa on kehitetty historiallista seikkailugenreä elokuvalliseen suuntaan.

Yle toteutti merkittävänä yhteiskunnallisena avauksena nuorten mielenterveystyötä tukevan *Sekasin*-hankkeen, joka palkittiin kotimaassa Kultaisella Venllalla ja valtakunnallisena mielenterveystekona.

Dokumenttisarjassa *Katoava Pohjola* luontotoimittaja Kimmo Ohtonen selvitti kuuden katoamisvaarassa olevan eläinlajin kautta ihmisen ja pohjoisen luonnon monitahoista suhdetta. Kuvausmatkat suuntautuvat muun muassa tuntureille, erämaahan ja Jäämeren rannoille.

Kuva: Yle Kuvapalvelu

Transmediainen hanke koostui draamasarjasta, sosiaalisen median kampanjasta ja viikon ajan toimineesta ympärivuorokautisesta tukipalvelusta. Draamasarjaa on katsottu lähes kolme miljoonaa kertaa. Hankkeen tuloksena yhteistyössä mukana olleet mielenterveysjärjestöt perustivat apua tarvitseville nuorille chat-palvelun, joka sai Me-säätiöltä kaksivuotisen rahoituksen.

Ylen **asiasisältöjen** kehityksessä painottuvat oppiminen, tutkiva journalismi, terveys, tiede, historia, yhteiskunnalliset reality-sarjat, dokumentit ja isot tapahtumalliset tuotannot. Yle hankki nuorille suunnattuja monimediaisia reality-sarjoja, television elämäntapa- ja hyvinvointisisältöjä sekä luontosarjoja ja -dokumentteja.

Luontovuoden teemaa olivat muun muassa Arte-kanavan kanssa yhteistuotantona tehty, Kimmo Ohtosen luotsaama *Katoava Pohjola* sekä uudet *Eränkävijät* ja *Metsien kätkemä* -sarjat.

Kaikkien suomalaisten kanssa yhteistyössä toteutettiin ennätysmäisen kiinnostuksen saanut *Miljoona linnunpönttöä* -kampanja.

Radioon tuotettiin hieman aiempaa suurempi määrä asiaohjelmia. Perinteisten kestoosuosikkien, kuten *Tiedeykkösen* ja *Kansanradion* rinnalle tuli myös uusia avauksia, esimerkiksi terveyteen ja hyvinvointiin pureutuva *Hillan ja Minnan Akuutti*.

Oppimisen kehittäminen

Ylen roolia oppimisen sisältöjen tekijänä vahvistettiin ja oppimisen sisältöjä alettiin kehittää vastaamaan uusia oppimisen haasteita. Yle on käynnistänyt strategisen hankkeen, jonka tavoitteena on tarjota sisältöjä laajasti erilaisiin oppimistilanteisiin, oppilaitoksista omaehtoiseen opiskeluun. Yle Asian Oppiminen, Svenska Ylen oppimisen tekijät sekä uutis- ja ajankohtaistoiminta ovat

Yle Uutisluokan päivänä 26.4.2016 Ylen kanavilla nähtiin ja kuultiin nuorten tekemiä juontoja, haastatteluja ja uutisjuttuja. Aamu-tv:n studiossa Ylen toimittajien kanssa uutisluokkalaisia Jokelan, Helsingin Vuosaaren ja Porvoon Linnajoen kouluista.

Kuva: Derrick Frilund/Yle

tiivistäneet yhteistyötä oppimisen kokonaisuuden vahvistamiseksi.

Yle tarjoaa oppimisen sisältöjä verkossa, mikä on nykypäivän oppimisen ympäristö. Oppimisen tarjonnan painopisteitä ovat media- ja digitaidot, oppimistaidot, elämäntaidot, ihminen ja yhteiskunta sekä kielet ja valmennuskokonaisuudet. Vuonna 2016 toteutettiin muun muassa maahanmuuttajille suomea opettava kokonaisuus.

Syksyllä 2016 suomenkielisiä oppimisen verkkosisältöjä käytettiin enimmillään yli 140 000 selaimelta viikossa. Keskimäärin viikoittainen käyttö on reilu puolet tästä. Ylioppilaskirjoituksia tukeva Abitreenit on ollut vuodesta toiseen suosituin palvelu, jota kirjoitusten aikaan hyödyntävät lähes kaikki ylioppilaskokelaat. Kielet ja opettajille paketoitunut oppimateriaalit kuuluvat käytetyimpiin palveluihin.

Oppimisen palvelussa julkaistaan myös mediakasvatusta tukevia sisältöjä eri-ikäisille. Niissä opetetaan muun muassa

kuvakerrontaa, videoiden tekemistä ja kriittistä medialukutaitoa. Esimerkiksi vale uutisten ja disinformaation mekanismeja valottaa toimittaja ja tietokirjailija Johanna Vehkoon Valheenpaljasta ja -juttusarja.

Uutis- ja ajankohtaistoiminnan koordinoima mediakasvatushanke **Yle Uutisluokka** tavoittaa jo 9 000 koululaista eri puolilta Suomea. Uutisluokassa ja Svenska Ylen **Nyhetskolanissa** koululaiset tekevät uutisia julkaistavaksi koulujen ja Ylen verkkosivuilla. Osallistavan hankkeen tavoitteena on tukea kouluja mediakasvatuksessa ja opettaa nuorille luotettavan uutistoiminnan pelisääntöjä sekä samalla lisätä heidän kiinnostustaan yhteiskunnallisiin asioihin.

Yle tarjoaa kouluille verkossa oppimateriaalia sekä yhteistyökumppanin kanssa toteutetun maksuttoman mobiilipalvelun, jonka avulla opettajat voivat perehtyä ajankohtaisten uutisten taustoihin. Tukenaan Uutisluokan kouluilla

BUU-klubbenin *Mietipä sitä* -sarjassa askarrellaan ja pohditaan asioita lasten elämässä, kuten sisaruskia, yksinäisyyttä, oikeudenmukaisuutta ja pahaa tai hyvää mieltä. Rakkautta kaikille toivovat Joanna (vas.) ja Lotta sekä ohjelman juontaja Hanna Enlund.

Kuva: Malakta/Yle Kuvapalvelu

on joukko Ylen vapaaehtoisia journalisteja uutiskummeina. Hanke on saanut paljon myönteistä palautetta kouluilta ja opetusalan muilta toimijoilta.

Oppimisen palveluja käytetään yhä enemmän mobiilisti. Yle on myös hyödyntänyt sosiaalista mediaa uudella tavalla tavoittaakseen etenkin nuoria. Yle on tuottanut muun muassa lyhyitä mobiilivälaineissä toimivia merkkipäivävideoita historiallisista henkilöistä tai tapahtumista. Yle Asian *#Titanicilla* -projekti on tutustuttanut koululaisia uudenaikaisella kerrontatavalla historiaan Twitterissä.

Kouluikäisten lasten tarjontaa on laajennettu koodaamisen alkeita opettavalla *Rosan koodilla*. Pelissä lapset etsivät erilaisista verkkotehtävistä koodinpalasia, jotka toimivat porttina erilaisiin tehtäviin ja animaatiotarinaan. Hankkeessa on ollut mukana kirjastoja, museoita ja useita kouluja, Mediakasvatuskeskus Metka sekä Helsingin yliopiston LINKKI-resurssikeskus, joka on laatinut peliin

pedagogisia tehtäviä. Ylestä hankkeesta ovat olleet kumppaneina *Galaxi*, *FTW* -peliohjelma, *Uusi Päivä*, Yle Oppiminen ja Uutisluokka.

Vuonna 2016 pohjustettiin seuraavaa painopistealuetta eli mediataitoja ja kansalaisten digitaatioita kehittävää pedagogista kokonaisuutta, jonka tavoitteena on kaventaa eri-ikäisten kuilua digitaalisten palvelujen käyttäjinä. Vuoden lopulla verkossa julkaistiin ensimmäinen osa kaikille suunnatusta Digitreenit-palvelusta.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

Ylen ruotsinkielinen julkinen palvelu koetaan arvokkaaksi Suomen ruotsinkielisten ja kaksikielisten keskuudessa. Marraskuussa julkistetussa tutkimuksessa Yle sai yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8,9 asteikolla 1–10. Arvio on pysynyt jokseenkin edellisvuoden tasolla (vuoden 2015 arvosana oli 9,0). Ylen

Tongåvan on yksi uudistuneen Yle Vegan suosituimmista ohjelmista. Se on lähettänyt toivemusiiikkia ja terveisiä jo yli 50 vuoden ajan ja kerännyt varoja hyväntekeväisyyteen, vuonna 2016 muun muassa Syyrian pakolaislapsille. Kuvassa toimittaja ja juontaja Camilla Kivivuori.

Kuva: Ilmari Fabritus/Yle Kuvapalvelu

merkitys omassa mediankäytössä saa samalla asteikolla arvosanan 7,1. (Ylen arvo suomenruotsalaisille -tutkimus, syksy 2016, Taloustutkimus.)

Svenska Ylen koetaan onnistuneen julkisen palvelun tehtävässä entistä paremmin. Suomenruotsalaisista 64 prosenttia on sitä mieltä, että Svenska Yle on onnistunut erittäin hyvin tai hyvin. Vuotta aiemmin tätä mieltä oli 47 prosenttia vastaajista. Arviot paranivat erityisesti naisten ja 15–29-vuotiaiden keskuudessa.

Ylen ruotsinkielisistä palveluista eniten kasvoi verkkosivujen käyttö. Svenska Ylen verkkosivujen päivittäinen kävijämäärä kasvoi 7 prosenttia edellisvuodesta ja viikoittainen kävijämäärä 6 prosenttia (sivustolla vierailleet eri selaimet). Lisäksi Svenska Ylen sisältöjen käyttö Yle Areenassa kasvoi 3 prosenttia.

Svenska Yle on keskittynyt entistä painokkaammin sisältöihin, joiden suunnitteluun, ideointiin tai toteutukseen myös yleisöllä on mahdollisuus osallistua eri tavoin. Tavoitteena on tuottaa yhteiskunnallista lisäarvoa ja kasvattaa Ylen merkitystä henkilökohtaisessa mediankäytössä.

Sisällöissä suurimpia satsauksia oli tutkivan journalismin projekti *Tipsa Spotlight*, jossa yleisöä osallistamalla etsittiin ja syvennettiin ajankohtaisia aiheita arjesta ja suomalaisesta yhteiskunnasta. Jo ensimmäisen kuukauden aikana toimitus sai yli sata ehdotusta käsiteltävistä aiheista.

Svenska Yle on tehnyt yhteistyötä myös muiden Ylen tutkivien toimittajien kanssa. Esimerkiksi yhteiskunnan kah-tiajakoa käsitellyt *Ett tudelat Finland* ja datajournalismia hyödyntäneet aihekonaisuudet olivat svenska.yle.fi-verkkosivuston luetuimpia sisältöjä.

Uutistoimitus on pyrkinyt antamaan kattavan kuvan ruotsinkielisen Suomen nykytilasta ja keskittänyt resursseja uutisaiheiden syvempään analyysiin ja taustoittamiseen. Vuoden 2016 suuret uutistapahtumat vaativat korkeaa valmiutta

ja tavanomaista suurempia satsauksia. Polttavia puheenaiheita ruotsinkielisissä kunnissa olivat muun muassa pakolaiskysymys, sote-uudistus ja ruotsinkielisen väestön asema.

Toimitus on tehnyt ajankohtaisista uutistapahtumista, esimerkiksi Yhdysvaltain presidentinvaaleista ja Brysselin terrori-iskuista, pitkiä suoria uutislähetystyksiä verkkostudiosta kaikkiin välineisiin.

Radiokanavista Radio Vega kävi vuoden aikana läpi perusteellisen uudistuksen. Uudistunut Yle Vega lanseerattiin syksyllä 2016. Tavoitteena oli elävöittää kanavan profiilia ruotsinkielisen väestön johtavana uutis- ja ajankohtaiskanavana ja lisätä valmiutta reagoida ajankohtaisiin tapahtumiin. Uutislähetysten määrää kasvatettiin, ja alueelliset ruotsinkieliset lähetykset saivat Vegalla tunnin lisää lähetyssaikaa aamupäivisin. Alueellista sisältöä tuotiin myös lauantaiamuksiin. Yle Vegan päivä- ja viikotavoittavuus pysyivät uudistuksesta huolimatta edellisvuoden tasolla. Kuuntelu-aika piteni etenkin vanhempien kuuntelijoiden keskuudessa.

Ruotsinkielinen **Oppimisen toimitus** teki yhteistyötä Ylen sisällä, opetushallinnon kanssa sekä Pohjoisvisionin verkoston kautta. Oppimisen palvelu Veta-mix tarjoaa koulujen lisäksi sisältöjä eri-ikäisille itsensä kehittämiseen kiinnostuneilla.

Ruotsinkielisiä **lasten ja nuorten** sisältöjä on kehitetty etenkin verkkoon, pienemmille pääosin ruotsinkieliseen Barnens Arena-palveluun ja isommille Hajbo-verkkopalveluun. Erityisen suosittuja ovat olleet pienten lasten draamasarjat, kuten *Amanda* ja *Fanny*. Lastenohjelmien toimitus järjesti yhdeksälle paikkakunnalle BUU-kiertueen, joka tavoitti tuhansia lapsia ja vanhempia.

Nuoria yleisöjä varten Svenska Yle on satsannut videotuotantoon, kehittänyt uutisilmaisua ja uudistanut nuorisokanava Yle X3M:n tarjontaa. Esimerkiksi lyhyt videoformaatti *explainers* tarjoaa verkkoa ja sosiaalista mediaa hyödyntäen tietoa

3.3

ajankohtaisista asioista helposti omak-suttavalla tavalla.

Urheilussa isot urheilutapahtumat, kuten Rion kesäolympialaiset ja jalkapallon EM-kisat radiossa, televisiossa ja verkossa olivat suursatsaus myös ruot-sinkieliselle urheilutoimitukselle. Kolmen olympiaviikon aikana elokuussa toimituksen henkilöstövahvuus yli kolminker-taistui.

Koululaisten viestikisa *Stafettkarne-valen* Vaasassa toukokuussa toteutettiin kattavammin kuin koskaan aiemmin. Yle näytti kaikki finaalit Arenassa ja osan myös suorana Yle Fem -kanavalla.

Vuoden lopussa alettiin suunnitella Yle Teema- ja Yle Fem -kanavien siirtymistä samalle kanavapaikalle, jonka Yle katsoo hyödyttävän suomenruotsa-laista yleisöä vahvan brändin ja kiinnostavan sisällön ansiosta. Esimerkiksi ruot-sinkieliset tv-uutiset ja lastenohjelma BUU-klubben jatkavat jaetulla kanava-paikalla tuttuun kellonaikaan. Samalla

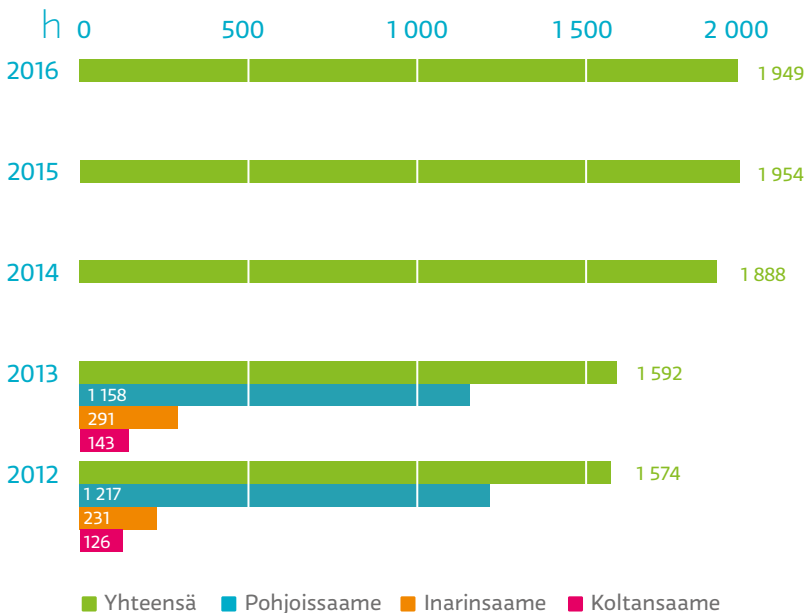
Yle Arenan -palvelun ruotsinkielisten sisältöjen ja palvelujen kehittämiseen panostetaan vahvasti.

3.3 SAAMENKIELISET PALVELUT

Ylen saamenkielinen toimitus Inarissa toteuttaa saamenkielisen julkisen pal-velun tehtävää. Sillä on merkittävä rooli saamen kielten ja kulttuuriperinteen säilyttäjänä ja elvyttäjänä sekä saamelais-ten identiteetin vahvistajana. Yle Sápmi palvelee saamenkielistä yhteisöä kautta maan.

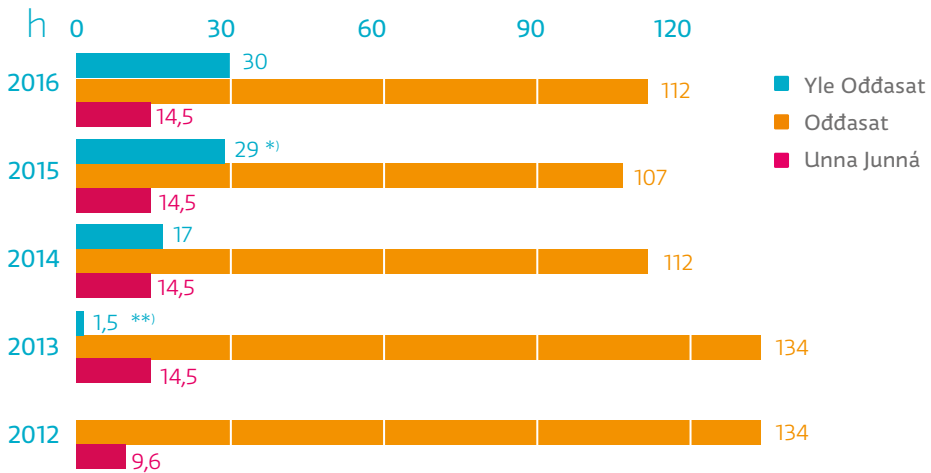
Toimitus tuottaa arkipäivisin saamen-kielisiä uutis-, ajankohtais- ja kulttuurisi-sältöjä, lasten- ja nuortenohjelmia sekä hengellisiä sisältöjä kaikilla kolmella saa-men kielellä radioon, televisioon ja verk-kosivuille. Yle Sápmilla on oma radio-kanava, Yle Sámi Radio, nelikielinen verkkopalvelu sekä televisiossa lastenoh-jelma ja kaksi tv-uutislähetystä. Kaikki sisällöt löytyvät myös Yle Arenasta.

YLE SÁMI RADION OHJELMATUNNIT 2012–2016

Vuosina 2014–2016 pohjois-, inarin- ja koltansaamen osuuksia ei ole eritelty.

YLE SÁPMIN TUOTTAMAT TV-OHJELMATUNNIT 2012–2016

Oddasat Pohjoismaiset saamenkieliset tv-uutiset 15 min. Arkipäivisin Yle Fem kanavalla klo 20.45. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1 klo 12.15.

Yle Oddasat Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset 5 min. Arkipäivisin Yle TV1:llä klo 15.15. Uusinta seuraavana päivänä Yle TV1 klo 12.19.
*) ohjelmaa alettiin lähettää uusintana **) 2.12. lähtien

Unna Junná Saamenkielinen lasten tv-ohjelma 15 min. 30 jaksoa Yle Fem ja Yle TV2 -kanavilla.

Yle Sápmi on Suomen kattavin ja tärkein saamenkielinen uutispalvelu. Yle Sápmi tuottaa suurimman osan sisällöstään saamen kielillä ja poikkeaa näin muista pohjoismaisista saamen toimituksista, jotka julkaisevat esimerkiksi verkkouutisia pääosin valtakielillä ruotsiksi ja norjaksi.

Saamenkielisistä lähtökohdistaan huolimatta toimitus pyrkii käsittelemään valitsemiaan aiheita monipuolisesti eri näkökulmista ja tuomaan yhteiskunnalliseen keskusteluun useita ääniä.

Yle Sápmia ohjaavat Ylen arvojen ja strategian lisäksi yhteispohjoismaiset saamen uutisarvot – luotettavuus, rohkeus, yleisön palveleminen ja saamelaisuus. Uutisvision mukaan *Oddasat* on tärkein lähde sille, mitä Saamenmaassa

ja muilla alkuperäiskansojen alueilla tapahtuu.

Yle Sápmin vuotta varjostivat edelleen Inarin toimitustalossa jo vuonna 2015 ilmenneet sisäilmaongelmat. Vuoden aikana toimitus työskenteli useissa väistötiloissa, joiden tekniset ja fyysiset rajoitteet hidastivat television ja radion yhteistyön kehittämistä. Tämänkin vuoksi kehitystyö painottui verkkosisältöjen uusien muotojen opetteluun.

Ylen saamenkielinen palvelu ei ole pelkästään Ylen tuottaman aineiston varassa, vaan siinä voidaan hyödyntää myös Ruotsin ja Norjan saamenkielisten toimitusten tuottamaa aineistoa. Yleisradiolain mukainen saamenkielinen ohjelmavelvoite ei ole ollut ongelmien vuoksi vaarassa jäädä toteutumatta.

Yle Sápmín välineistä verkkosivu on tärkein uutiskanava. Televisio avaa ikkunan saamelaismaailmaan tarjoten elämyksiä. Radio on tärkein kielenelvytysväline etenkin vähemmistösaamenkielille.

Vuonna 2016 aikana Yle keskittyi seuraamaan verkkosisältöihin käytettyä aikaa sivulatausten määrän sijaan. Yle Saamen nettijuttuja yleisö luki keskimäärin 290 tuntia viikossa.

Vuoden aikana toimituksen tuottama videosisältöä alettiin julkaista säännöllisesti myös sosiaalisessa mediassa. Kieliversiosta riippuen verkkovideoita katsottiin parhaimmillaan 97 000 kertaa, kun tavallisen saamenkielisen videon katsontakerrat ovat olleet muutamia satoja, tai korkeintaan joitakin tuhansia.

Saamelaispolitiikan seuranta jatkettiin tiiviisti edellisvuoden tapaan. Yle Sápmi lähetti saamelaiskäräjien uuden vaalikauden viralliset avajaiset suorana Yle Areenassa saamen kielellä selostettuna. Lähetys toteutettiin yhdessä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Saamelaiskäräjien järjestäytymiskokous lähetettiin suorana radiossa. Saamelaiskäräjien täysistuntoja seurattiin verkossa suosittujen hetki hetkeltä päivittyvien artikkelien muodossa.

Vuoden 2013 lopussa aloitetut Ylen omat saamenkieliset tv-uutiset ovat kasvattaneet yleisöään. *Yle Oddasatilla* oli vuonna 2016 keskimäärin 130 000 katsojaa päivässä (vuonna 2015 keskimäärin 100 000). Pohjoissaamen lisäksi juontokieliä tulivat myös inarin- ja koltansaame.

Marraskuussa radiossa alkoi pohjoismainen suora aamulähetys yhteistyössä Norjan ja Ruotsin saamelaistoimitusten kanssa. Lisäksi inarin- ja koltansaamen käyttö lisääntyi entisestään suoran keskipäivän lähetyksen myötä.

Lasten tv-ohjelma *Unna Junnán* toimintaedellytykset pysyivät ennallaan. *Unna Junná* tuotti vuonna 2016 yhteensä 30 osaa ohjelmaa kolmella saamen kielellä. Ohjelmissa panostettiin lastenmusiikkiin ja tuotettiin musiikkileikkituokioita kol-

mella saamenkielellä sekä livetallenteita lastenmusiikkikonsertista. Alustavasti suunniteltu oma verkkosivu ei edennyt.

Nuorten aikuisten radio-ohjelma *Sohkaršohkka* jatkui kuten ennenkin. Toimitajat tuottivat viikoittaisen radio-ohjelman lisäksi myös sosiaalisen median sisältöä, kuten videoita festivaaleilta ja tapahtumista. Apuna työssä oli uusia harjoittelijoita ja avustajia kolmella saamen kielellä.

Utenua pilottina valmistui nuorille aikuisille suunnattu televisio-ohjelma *Sohkaršohkka-tv*. Se tehtiin kolmella saamen kielellä yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa. Pilottiohjelma keräsi Yle Areenassa 650 katsojaa.

Yle Sámi Radion arkiston digitointi eteni. Saamenkielisen Elävän Arkiston rakentaminen alkoi yhden koko-aikaisen työntekijän voimin. Työtä on rahoitettu nykyisestä budjetista vähentämällä radiotuotantoa. Arkisto sisältää mittaanattoman arvokasta kulttuurista materiaalia 1970-luvulta lähtien kolmella Suomessa puhutulla saamen kielellä. Digitointia on tehty yhteistyössä Giellagas-instituutin Saamelaisen kulttuurisarjaston kanssa.

Digitointityö ja Saamenkielinen Elävä Arkisto avataan saamelaisten kansallispäivänä 2017, kun Suomi täyttää 100 vuotta ja Yle Sápmi 70 vuotta. Tuolloin tulee myös kuluneeksi 100 vuotta saamelaisten ensimmäisestä pohjoismaisesta kokoontumisesta.

Yle Sápmín ohjelmatunnit 2011–2016

Yle Sápmín ohjelma-aika radiossa säilyi ennallaan. Eri saamenkielisten radio-sisältöjen tuntimääräistä osuutta ei voi tarkkaan eritellä, sillä kaikkia kolmea saamen kieltä kuullaan ohjelmavirrassa päivän aikana ja niitä käytetään juontokielenä joka päivä. Kolmen saamen kielen suhteellinen osuus on pysynyt suunnitteen ennallaan.

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät tasa-arvon, suvaitsevaisuuden ja kulttuurien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen. Ylen kuuluu tarjota sisältöjä ja palveluja myös erityisryhmille, joille muuta mediatarjontaa on Suomessa vähän.

Erityisryhmille ja muille vähemmistöille tuotettavat palvelut tukevat tasa-vertaista osallisuutta yhteiskuntaan ja siitä käytävään keskusteluun sekä yhteisiin kokemuksiin. Ne myös edistävät muun väestön ymmärrystä vähemmistöjen asemasta ja luovat edellytyksiä keskinäiseen vuoropuheluun.

Monimuotoisuus Ylen tarjonnassa tarkoittaa sitä, että erilaiset ihmiset tulevat tasavertaisina huomioituksi Ylen sisällöissä ja palveluissa – myös erilaisista taustoista tulevat, kieli- ja kulttuurivähemmistöt, ikäryhmät, paikalliset yhteisöt, elämäntapojen kirjo ja aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat.

Ylellä on uutisia suomen, ruotsin ja vähemmistökielten saamen, romanin, karjalan ja viittomakielen lisäksi englannin kielellä, venäjäksi, latinaksi ja selkosuomeksi.

Romano Mirits – Romanihelmiä: Yle Radio1 ja Yle Areena.

Viisitoistaminuuttinen ohjelma sisältää ajankohtaista asiaa romaneista ja romanikulttuurista sekä romanikieliset uutiset. Ohjelmalla on tärkeä rooli romanikielen säilyttämisen ja kehittämisen kannalta. Romano Miritsin tuottaja ja toimittaja jäivät eläkkeelle keväällä 2016, jolloin Yle nimitti ohjelmalle uuden tuottajan. Ohjelmaa tehdään kahden freelance-toimittajan voimin yhteistyössä romaniyhteisön kanssa.

Yle News – englanninkieliset uutiset: Yle TV1, Yle Radio 1 ja Yle Mondo, verkko ja sosiaalinen media.

Yle News tekee sisältöjä suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat turistit

Kuusiosaisessa viittomakielisessä dokumenttisarjassa *Jarkko ja kuuro Amerikka* maailmanmatkaaja Jarkko Keränen, itsekin kuuro, tutustuu menestyneisiin amerikkalaisiin kuuroihin.

Kuva: Petri Vilén

sekä Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat henkilöt.

Yle Newsin klo 15.05 tv-lähetyksellä on ollut keskimäärin 150 000 katsojaa. Vuoden 2016 lopussa aloitettiin uudistus, jonka tavoitteena on kohdentaa sisältöjä enemmän verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Vahvistamalla ja monipuolistamalla verkko- ja mobiilisisältöjen tarjontaa ja jatkamalla radion uutislähetystä toimitus pystyy palvelemaan englanninkielistä kohdeyleisöä aiempaa paremmin.

Novosti Yle – venäjänkieliset uutiset: Yle TV1, Yle Radio Suomi, verkko ja sosiaalinen media.

Novosti Ylen pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2016 toimitus teki uutisia televisioon, radioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan. Lisäksi se toteutti venäjänkielisen A-studion.

Novosti Ylen klo 16.50 tv-lähetyksellä on ollut keskimäärin 250 000 katsojaa. Sen sijaan radion venäjänkielinen myöhäislähetys ei ole tavoittanut yleisöään, joten lähetys päätettiin lakkauttaa

alkuvuonna 2017. Tästä vapautuva resurssi siirretään verkkojournalismin tekemiseen.

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä joka päivä. Ne palvelevat radiossa ja verkossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä. Selkoutiset sopivat esimerkiksi suomen kieltä opiskeleville, ja niitä kuuntelevat myös monet vanhukset. Selkoutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä. Vuonna 2015 Yle aloitti selkoutiset myös Yle TV1-kanavalla, lähetys on arkinen klo 15.05.

Lähetyksissä ja palvelun verkkosivulla käsiteltävät aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen.

Viittomakieliset palvelut

Kuulovammaisia varten Yle lähettää päivittäin **viittomakieliset tv-uutiset** sekä verkkovideoita sosiaaliseen mediaan. Viittomakielinen toimitus tekee koosteen viikon tärkeimmistä tapahtumista sunnuntaisin. Viittomakielellä välitetään lisäksi

Pikku Kakkosen liikennepuistopoliisit Maltti (Jerry Mikkilinen) ja Valtti (Jussi Ollila, vas.) selvittelevät lapsia koskevia liikennesääntöjä ja ratkovat muitakin elämän pieniä ja suuria ongelmia. *Maltin ja Valtin* jaksoja löytyy Yle Areenasta myös viitottuina.

Kuva: Laura Pohjavirta/Yle Kuvapalvelu

ERITYISPALVELUT OHJELMATUNTEINA VUONNA 2016

VIITTOMAKIELISET UUTISET JA SISÄLTÖ
(mm. Eduskunnan kyselytunti
viittomakielellä)

OÐÐASAT

NOVOSTI YLE

YLEN OMAT SAAMENKIELISET UUTISET

SELKOKIELISET UUTISET

KUVAILUTULKKAUS

ÄÄNITEKSTITYS

VIRANOMAISTIEDOTTEET

TEKSTI-TV

ROMANO MIRITS – ROMANIHELMIÄ

OHJELMATEKSTITYS

ULKOMAANPALVELUT

TV-KANAVILLA, YLE AREENASSA

- *Oddasat 91 tuntia*
- *Yle News 29 tuntia*
- *Novosti Yle 26 tuntia*
- *Yle Uutiset viittomakielellä 26 tuntia*
- *Pressiklubi viittomakielellä 9 tuntia*
- *A-studio viittomakielellä 7 tuntia*
- *Yle Uutiset Viikko viitottuna 6 tuntia*
- *Yle Uutiset selkosuomeksi 20 tuntia*
- *Unna Junná 14 tuntia*
- *Viittomakieliset versiot lastenohjelmistosta 5 tuntia*

RADIOKANAVILLA

- *Romano mirits 13 tuntia*
- *Yle News 18 tuntia*
- *Novosti Yle 24 tuntia*
- *Uutiset selkosuomeksi 30 tuntia*

Erityispalvelujen kulut olivat vuodessa yhteensä noin kolme miljoonaa euroa.

eduskunnan kyselytunnit sekä vaaliohjelmia. Vuonna 2016 Yle tuotti viittomakielellä muun muassa Itsenäisyyspäivän vastaanoton, joulurauhan julistuksen ja A-studion.

Yle on viime vuosina muutoinkin lisännyt viittomakielisiä ohjelmia kuulovammaisille, kuten viittomakielisiä satuja lapsille Yle Areenaan. *Pikku Kakkosen* sarjoista viittomakielelle tulkattiin uusina *Nallen aamu*, *Millä mennään* sekä *Rikun ja Ramin* jaksoja. Keväällä 2016 Yle esitti uuden kuusiosaisen viittomakielisen sarjan *Jarkko ja kuuro Amerikka*, joka saavutti suuren suosion.

Kuurojen Liitto myönsi Ylelle Viittomakieliteko 2016 -palkinnon vuoden 2016 ohjelmistosta.

Esteettömyys

Ylen tavoitteena on lisätä esteettömyyttä kaikilla jakelualustoilla. Sisältöjen ja palvelujen esteettömyys tukee yhdenvertaisuutta palvelemalla erityisryhmien lisäksi muitakin Ylen palvelujen käyttäjiä. Esteettömyyspalveluja kehitetään yhteistyössä käyttäjien ja erityisryhmiä edustavien järjestöjen kanssa.

Uudet teknologiat, kuten tekoäly ja automaattinen puheentunnistus voivat tarjota tulevaisuudessa uusia ratkaisuja esimerkiksi tv-ohjelmien tekstitykseen. Puheentunnistuksen avulla myös radio-ohjelmat voitaisiin tuoda entistä paremmin kuurojen ja kuulorajoitteisten saataville. Yle järjesti vuonna 2016 yhdessä kumppanien kanssa useita automaattisen sisältöanalyysin kokeiluja, joissa testattiin sekä kuvan että äänen koneellisen kuvailun mahdollisuuksia.

Kokeilujen tulokset ovat rohkaisevia, mutta tekniikka vaatii vielä paljon kehitystyötä, ennen kuin se soveltuu käytettäväksi laajemmassa mittakaavassa. Etenkin laadukkaat tv-tekstitykset vaativat vielä pitkään ihmisen tekemää työtä.

Vuoden 2017 aikana Yle aikoo järjestää useita kokeiluja suoratekstityksestä.

Ylen uutis- ja urheilusivuilla on ollut **Esteettömyys huomioitu** -leima keväästä 2015 lähtien. Esteettömyysleimalla varustettu verkkosivusto huomioi erilaisten käyttäjäryhmien tarpeet.

Ohjelmatekstitykset ja tulkkaukset

Yle tuottaa kahdenlaisia ruututekstityksiä: käännös- ja ohjelmatekstityksiä. Käännöstekstitykset ovat niitä, joita suomalaiset ovat tottuneet lukemaan, kun ohjelmassa puhutaan vierasta kieltä. Yle käännöstekstittää kaikki vieraskieliset tv-ohjelmansa. Yle Fem -kanavan ohjelmat tekstitetään sekä suomeksi että ruotsiksi.

Ohjelmatekstitys tarkoittaa suomenkielisen ohjelman tekstitystä suomeksi ja ruotsinkielisen ruotsiksi. Ohjelmatekstitykset palvelevat erityisesti kuulorajoitteisia katsojia, joita Suomessa arvioidaan olevan yli 700 000. Tekstityksistä on hyötyä myös maahanmuuttajille, kieltä opiskeleville sekä esimerkiksi vanhemmille, jotka eivät halua pitää televisiota kovalla lasten mentyä nukkumaan.

Yle oli vuonna 2016 velvoitettu tekstittämään kaikki suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta. Laissa määritellyt tekstitysvelvoitteet täyttyivät kaikilla muilla kanavilla, paitsi Yle TV1:llä suorien ohjelmien tekstityksissä. Sen yhteenlaskettu tekstitysten osuus jäi noin 90 prosenttiin.

Tekstitysvelvoite on Ylelle iso haaste, koska alan teknologinen kehitys on ollut ennakoitua hitaampaa eikä laadukkaan tekstityksen tarjoaminen moniin suoriin keskusteluohjelmiin ole mahdollista. Haasteista huolimatta Yle pyrki edelleen lisäämään erityisesti ruotsinkielisiä tekstityksiä.

Liikenne- ja viestintäministeriö päätti lieventää tekstitysvelvoitetta määräajaksi vuonna 2017 ja 2018, jotta vaatimukset olisivat realistisemmat ja tarvittavia tekniisiä ratkaisuja ehdittäisiin kehittää.

Katsoja saa ohjelmatekstityksen käyttöönsä valitsemalla vastaanottimestaan tekstityksen kieleksi hollannin. Ohjelma-

tekstitykset toimivat perinteisen tv:n lisäksi Yle Areenassa – eräitä mobiililaitteita lukuun ottamatta.

Äänitekstit palvelee näkövammaisia ja lukemisesteisiä. Äänitekstityksessä ruudulla näkyvä teksti kuuluu synteettisenä puheena. Katsoja saa palvelun käyttöönsä valitsemalla vastaanottimesta äänen kieleksi hollannin. Yle on veloitettu liittämään äänitekstit kaikkiin käännöstekstitettyihin ohjelmiin, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta.

Näkövammaisten liiton edustajat toivat vuoden 2016 lopulla esiin puutteet Ylen uutis- ja ajankohtaisohjelmien vierskielisten inserttien äänitekstityksessä. Viestintäviraston tulkinnan mukaan laki ei velvoita Yleä tarjoamaan äänitekstitystä näihin ohjelmiin, kun niiden varsinainen kieli on suomi tai ruotsi. Näkövammaisten toivomuksesta Yle kuitenkin pyrkii korjaamaan tilanteen mahdollisimman pian.

Kuvailutulkkaus on palvelu, jossa näköaistin välittämää tietoa kuvataan sanallisesti. Yle on viime vuosina esittänyt yhden kuvailutulkatun draamaohjelman vuosittain. Vuonna 2016 tämä ei toteutunut, koska sopivaa kotimaista tuotantoa ei ollut tarjolla. Vuonna 2017 valmistuvaan kotimaiseen elokuvaan kuvailutulkkaus on alustavasti jo suunnitteilla.

3.5 HARTAUSSOHJELMAT

Vuosi 2016 oli suomen- ja ruotsinkielisten hartausohjelmien juhlapuosi, sillä ensimmäinen radiojumalanpalvelus lähetettiin 12.9.1926, kolmantena Yleisradion toimintapäivänä. Samasta paikasta, Tampereen tuomiokirkosta, lähetettiin 11.9.2016 suomenkielinen juhlamessu radion ja tv:n yhteislähetysenä. Juhlapäivän ruotsinkielinen jumalanpalvelus lähetettiin Johanneksen kirkosta Helsingistä, eli samasta paikasta kuin ensimmäinen jumalanpalvelus 1926.

Sisällöllisesti ja historiallisesti merkittävä lähetys oli myös reformaation merk-

kivuoden avajaistilaisuus, jossa paavi toimitti rukoushetken yhdessä luterilaisten kirkonjohtajien kanssa Lundissa lokakuun lopussa.

Yle lähettää lakiin pohjautuen valtakunnallisia hartausohjelmia radiossa ja televisiossa sekä Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Hartausohjelmien sisällöstä vastaa Kirkon tiedotuskeskus (KT) sekä Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) ja tuotannosta Yle Asia sekä Svenska Yle. Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengellisiä ohjelmia.

Ylimpänä toimitelimenä on hartausohjelmien valvontaelin (HVE), joka hyväksyy lähetysuunnitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat saavat omia hartauslähetystensä Ylen ohjelmistoon. Ylen lisäksi siinä ovat edustettuina Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Suomen ortodoksinen kirkko, Katolinen kirkko Suomessa sekä vapaat kirkkokunnat ja seurakunnat. Esittelijöinä toimivat KT ja KCSA jotka myös koordinoivat hartausohjelmia.

Suomenkielisillä hartausohjelmilla on melko vakiintunut kuulijajoukko. Radiohartauksien kuuntelijamäärä säilyi ennallaan, mutta radiojumalanpalvelusten kuulijamäärä laski 13 prosentilla. Television katsojamäärän pitkä lasku päättyi vuonna 2015. Nousua vuonna 2016 oli 7 prosenttia. Hartausohjelmia seurataan aiempaa enemmän verkon välityksellä, kuten muitakin sisältöjä.

Tv-lähetystisiin on kehitetty ohjelmaformaatteja, kuten *Nojatuulikirkko* ja *Riemulaulut*, joilla on onnistuttu tavoittamaan myös hieman nuorempia ikäryhmiä. Pääsääntöisesti jumalanpalvelusten katsojakunta on varsin ikääntynyttä.

Yle TV1 lähettää sunnuntaisin ja kristillisinä juhlapäyhinä jumalanpalveluksia sekä lisäksi hartausohjelmia, jotka uusia viikon ensimmäisinä arkipäivinä. Suomenkielisiä tv-jumalanpalveluksia oli 36, joista suoria oli 11. Vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien jumalanpalveluksia oli 5, ortodoksia oli 3 ja katolisia 1. Ohjelmistoon kuuluu myös lauantain

3.5

hartausohjelma *Pisara*, jossa vieraat kertovat suhteestaan Raamattuun.

Radiolähetyksiä on suomeksi joka sunnuntai sekä kirkollisina juhlapyhinä. Radion lähetykset ovat enimmäkseen suoria lähetyksiä jumalanpalveluksista kaikkialta Suomesta, nauhoitusten osuus on hieman kasvussa.

Yle Radio 1:n ohjelmistoon kuuluvat suomenkieliset päivittäiset aamu- ja iltahartaudet sekä sunnuntaisin ja juhlapyhinä lähetettävät jumalanpalvelukset. Hartausohjelmat kuuluvat yhä kanavan kuunnelluimpiin ohjelmiin. Kello 10 lähetettiin luterilaisia jumalanpalveluksia (60 kpl) ja kello 11 ohjelmapaikalla vuo-

HARTAUSSOHJELMIEN KATSOJAMÄÄRIÄ TV:SSÄ KESKIMÄÄRIN 2016

YLE TV1

- *Televisiojumalanpalvelus, kaikki yhteensä* 129 000
 - luterilaiset 140 600
 - ortodoksiset 68 000
 - vapaat kirkko- ja seurakunnat 113 600
 - katoliset 62 000
- *Televisiojumalanpalvelus, uusinta* 47 700
- *Pisara* 111 800
- *Pisara, uusinta* 85 800

YLE FEM

- *Jumalanpalvelus* 12 000
- *Jumalanpalvelus, uusinta* 12 000
- *Himlalive, uudet jaksot ja uusinta* 29 600

HARTAUSSOHJELMIEN KUUNTELIJAMÄÄRIÄ RADIOSSA KESKIMÄÄRIN 2016

YLE RADIO 1

- *Aamuhartaus ma-la klo 6.15* 55 000
- *Aamuhartaus ma-la klo 7.50* 37 000
- *Iltahartaus ma-pe klo 18.50* 70 000
- *Iltahartaus la klo 18* 119 000
- *Jumalanpalvelus su klo 10* 166 000
- *Muut kuin luterilaiset jumalanpalvelukset /Horisontti su klo 11* 21 000

YLE VEGA

- *Andrum* 18 000
- *Andrum, uusinta* 37 000
- *Aftonandakt* 15 000
- *Jumalanpalvelukset* 27 000

rottelivat vapaiden kirkkokuntien ja seurakuntien (35 kpl), ortodoksiset (22 kpl) sekä katoliset (3 kpl) jumalanpalvelukset.

Ruotsinkielisillä hartausohjelmilla on Svenska Ylen kanavilla vakiintunut katsoja- ja kuulijajoukkoja ja monet suomenkieliset seuraavat myös ruotsinkielisiä ohjelmia.

Yle Fem lähettää tv-jumalanpalveluksia lähinnä jouluna, pääsiäisenä ja suurten kirkkopyhien yhteydessä. Ruotsinkielisiä tv-lähetyksiä oli vuodessa 10. Maanantai-iltoihin lähetetään *Himlalive*-sarjaa, jossa hengellisiä asioita pohditaan eri henkilöiden näkökulmista. Puolen tunnin mittaiset jaksot uusitaan sunnuntaisin. *Himlalive* lähetettiin uusia jaksoja vuoden aikana 15.

Yle Vega kävi syksyllä läpi muutoksen. Se ei vaikuttanut hartausohjelmistoon, eikä kuulijalukuihin, mutta uudistuksen myötä lauantai-iltojen ehtookellojen pitkästä perinteestä luovuttiin. Radiojumalanpalveluksia lähetetään joka sunnuntai ja kirkollisina juhlapyhinä. Vuonna 2016 lähetyksiä oli 63.

Arkisin maanantaista perjantaihin lähetetään aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Myös lauantai- ja sunnuntai-iltoihin lähetetään hartaus ja sunnuntai-iltoihin päivän teemasta kertova *Ett ord om helgen* sekä iltahartaus.

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on **Yle Areena**. Kaikkia Ylen radiokanavia voi kuunnella ulkomailta suorina Areenan kautta, lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelu Yle Mondo. Kaikista Areenan televisio-ohjelmista noin puolet oli katseltavissa Suomen rajojen ulkopuolella vuonna 2016. Kotimaisista ohjelmista valtaosa on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki.

Tekijänoikeudet kuitenkin rajoittavat esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä ulkomaille. Kansainvälisiin ohjelmiin, jotka

muodostavat melkein puolet ohjelmatarjonnasta, ei ole ostettavissa maailmanlaajuisia levitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata **TV Finland** -koostekanavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nackan, Västerås ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Yle TV1-, Yle TV2-, Yle Fem- ja Yle Teema-kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. TV Finlandilla oli vuonna 2016 lähetystunteja 4 747 (vuonna 2015 tunteja oli 4 990).

Teksti-TV:tä voi katsoa ulkomailla internetin kautta sekä useilla mobiililaitteilla.

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Turvallisuus

Yle järjestää työntekijöilleen turvallisuus- ja koulutusta erilaisten vaaratilanteiden ja uhkien varalle. Vuonna 2016 Yle koulutti 12 ulkomaantoimintojen työntekijää toimintaan kriisialueilla. Olympiakisoissa työskennelleille Ylen työntekijöille pidettiin koulutustilaisuus, jossa käsiteltiin Rion todennäköisiä uhkia ja niistä selviytymistä. Myös yhtiön johto harjoitteli toimenpiteitä vakavien uhkien varalle. Kisat sujuivat Ylen henkilöstön kannalta ongelmitta.

Varautuminen

Huhtikuussa Yle osallistui Loviisan ydinvoimalan pelastustoimintaharjoitukseen, jossa harjoiteltiin suuren, kansainvälistäkin huomiota herättävän uutistapahtuman hoitamista.

3.7

3.6

3.8

Yleisradion valmiusharjoitus Ylen Valmis 2016 toteutettiin lokakuun alussa yhteistyössä puolustusvoimien johtaman TIE-TO-harjoituksen kanssa. Palautteilyyn mukaan harjoitus koettiin tarpeelliseksi ja mielekkääksi. Yle osallistui Mediapoolin jäsenenä myös kaikkiin TIE-TO-harjoituksen kolmeen moduuliin.

Vuonna 2014 aloitettu varakonesalin toteutus saatettiin päätökseen. Hanke parantaa Ylen ICT-palveluiden toimivyyttä laajoissa ongelmatilanteissa ja hajauttaa Ylen kriittiset palvelut eri konesaleihin.

Yle on vahvistanut tietoturvallisuuden tasoa useilla muillakin hankkeilla vuoden 2016 aikana. Näitä ovat muun muassa haavoittuvuuksien hallinnan ja sisäverkon tietoturvaopikkeamien havaitsemisen parantaminen.

Yle ja Digita ovat selvittäneet satelliittiperustaista vaihtoehtoratkaisua turvaamaan äänensiirrot radiolähettimille tietoliikenneverkkojen häiriötilanteissa. Hankkeen jatkamiseksi Yle ja Digita tekevät hanke-esityksen Huoltovarmuuskeskukselle. Huoltovarmuuskeskus ottaa tämän jälkeen esityksen

käsittelyyn ja pyytää tarvittavat lausunnot mahdollista rahoituspäätöstä varten vuoden 2017 aikana.

Viranomaistiedottaminen

Vaaratiedotteiden välitysjärjestelmää on kehitetty automatisoimalla tiedotteiden jakelu Ylessä eri toimipisteisiin julkaisua varten. Hätäkeskusten ERICA-järjestelmän asteittaisen käyttöönoton myötä järjestelmä täydentyy lopullisesti. Samassa yhteydessä on selvitetty mahdollisuutta käyttää valtion viranomaisverkon TUVE:n palveluja siirtotienä hätäkeskuksista Yleisradioon.

Vaaratiedotteiden julkaisua tehostettiin ottamalla Ylen Uutisvahdissa käyttöön osio vaaratiedotteille.

3.8 KOTIMAISTEN TUOTTAJIEN ROOLI YLEN TARJONNASSA

Ohjelmahankinnat kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä ovat tärkeä osa Ylen julkista palvelua. Tavoitteena on, että julkisen

Rikossarja *Sorjonen* oli yksi vuoden suosituimmista draamasarjoista sekä tv:ssä että Yle Arenassa. Kansainvälisillä markkinoilla se tunnetaan nimellä *Bordertown*. KRP:n huippuutkija Kari Sorjosen roolissa nähtiin Ville Virtanen (oik.), hänen tyttärtään Janinaa esitti Olivia Ainali.

Kuva: Fisher King Production 2016

RIIPPUMATTOMIEN KOTIMAISTEN TUOTTAJIEN OSUUS KOTIMAISISTA ENSILÄHETYKSISTÄ 2011–2016, % *

	YLE TV1	YLE TV2	YLE TEEMA	YLE FEM	YHTEENSÄ
2016	13,1	42,1	18,1	40,8	22,9
2015	11,8	29,4	26,1	42,4	20,6
2014	11,9	31,8	37,1	52,0	25,8
2013	12,9	34,3	37,8	61,5	30,9
2012	11,6	19,8	40,9	56,0	24,1

* poisluettuna uutiset ja urheilu v. 2016 tunteja oli yhteensä 2 391 tuntia (-40 tuntia vuodesta 2015).

palvelun hankinnat luovat elinvoimaa ja jatkuvuutta yhtiön ulkopuoliselle luovalle alalle. Parlamentaarisen työryhmän esitys velvoittaa Yleä lisäämään ohjelmahankintoja ja palveluostoja yhtiön ulkopuolelta tulevina vuosina huomattavasti.

Vuonna 2016 Yle käytti kotimaisiin ohjelmahankintoihin 24,6 miljoonaa euroa eli 2,8 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Ylen tarjonnassa tuotantoyhtiöiden erityisenä ja kasvavana vastuuna on Ylelle vaikeiden asiakkuuksien, kuten nuorten aikuisten, saavuttaminen. Tästä on saatu hyviä kokemuksia.

Yle on keskittynyt kotimaisissa ohjelmahankinnoissa siihen, että kansainvälinen taso saavutetaan ja vaatavakin katsoja pitää kotimaista tuotantoa hyvätasoisena. Vuonna 2016 kansainvälinen kiinnostus suomalaisia ohjelmia kohtaan kasvoi edelleen.

Ohjelmaostojen lisäksi Yle osallistuu sisältöjen tuotekehitykseen yhteistyössä kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa. Esimerkkejä menestyneestä tuotekehityksestä ovat muun muassa kotimaassa palkintoja keränneet draamasarjat *Sorjonen* ja *Syke* sekä musiikkiohjelma *SuomiLOVE*. Rikossarja *Sorjosen* esitysoi-

keudet on myyty vuoden 2017 alkuun mennessä liki 40 maahan. Sairaalarja *Sykkeestä* on tehty paikallinen versio Ruotsissa.

Kotimaiset ohjelmaformaatit nähdään yhtenä merkittävänä vientituotteena tulevaisuudessa. Ylen rooli luovan alan liiketoiminnan ja sisältökehityksen kiihdyttäjänä on tässä suhteessa tärkeä.

Osana ohjelmahankintaa Yle ostaa esitysoikeuksia **kotimaisiin elokuviin** ja toimii merkittävänä rahoittajana. Lähes puolet kaikista kotimaisista pitkestä elokuvista valmistuu osaltaan Ylen ennakorahoituksen turvin.

Vuonna 2016 Yle oli rahoittamassa kolmeatoista uutta pitkää elokuvaa, muun muassa Aki Kaurismäen uusinta ohjausta *Toivon tuolla puolen*, Aku Louhimiehen elokuvaa *Tuntematon sotilas* sekä kolmea lastenelokuvaa. Dokumenttelokuvan ja lyhytelokuvan alueella Yle on käytännössä ainoa rahoitukseen osallistuva mediayhtiö. Ylen esitysoikeuksien ennakko-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosentin osuutta elokuvan kokonaisrahoituksesta.

Vuonna 2016 kotimaisten tuottajien osuus tv:n ensilähetyksistä oli 22,9 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 20,6 prosenttia.

- ▶ **Suomalaiset arvioivat Ylen onnistuneen hyvin julkisen palvelun tehtävässään.**
- ▶ **Yle tavoitti päivittäin 70 ja viikoittain 93 prosenttia suomalaisista.**
- ▶ **Yle Radio Suomi on edelleen kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa.**

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

Suomalaiset arvostavat edelleen Ylen julkista palvelua ja pitävät sitä tärkeänä yhteiskunnalle. Tämä käy ilmi vuosittain tehtävästä KMK-tutkimuksesta, jolla Yle seuraa onnistumistaan julkisen palvelun tehtävässä.

Yle saa suomalaisilta yhteiskunnallisesta tärkeydestä arvosanan 8 asteikolla yhdestä kymmeneen. Ylen merkitystä omassa mediankäytössä suomalaiset arvioivat arvosanalla 7,1. Nämä vastaavat vuodelle 2016 asetettuja tavoitteita.

Yle onnistui tavoittamaan alle 45-vuotiaat viikoittain tavoitteen mukaisesti ja koko väestönkin lähes suunnitellusti. Sen sijaan päivätavoittavuus on nykyisessä globaalissa kilpailutilanteessa Ylelle haaste.

Yle ei julkisen palvelun yleisradioyhtiönä tähtää markkinaosuuksien kasvattamiseen, vaan pyrkii vahvistamaan yleisösuhdetta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tavoittavuus kuvaa sitä, kuinka Ylen palveluja käytetään, kuinka hyvin Yle onnistuu tarjonnallaan palvelemaan kaikkia suomalaisia, myös vaikeasti tavoitettavia yleisöjä. Lisäksi onnistumista julkisen palvelun tehtävässä arvioidaan henkilökohtaisen ja yhteiskunnallisen arvon kautta.

Kokonaisuutena suomalaiset katsovat Ylen onnistuneen hyvin julkisen palvelun tehtävässään. Tätä arvioita vahvistaa Ylen arvo suomalaisille -tutkimus, joka kartoit-

taa suomalaisten käsityksiä Ylestä yhteiskunnallisena toimijana ja mediasisältöjen ja -palvelujen tuottajana. Tutkimus selvittää muun muassa, mitkä ovat suomalaisten mielestä Ylen tärkeimpiä tehtäviä ja miten Yle on niissä onnistunut.

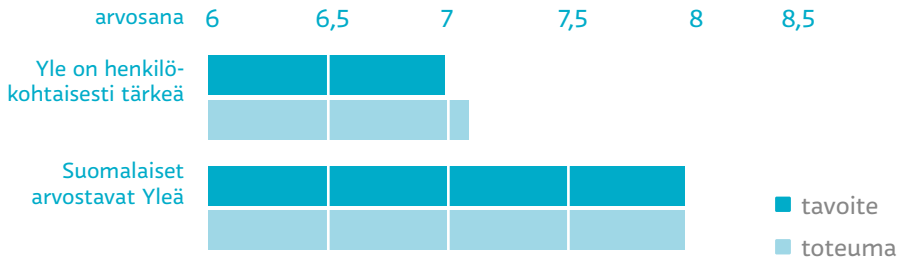
Ylen sisällöissä ja palveluissa suomalaiset painottavat etenkin luotettavaa tietoa, uutisia ja asiaa. Tiedon merkitys korostuu poikkeusoloissa, kuten kriiseissä ja onnettomuuksissa. Kymmenen tärkeimmän asian joukkoon kuuluvat myös turvalliset lastenohjelmat, kotimainen ohjelmisto omalla äidinkielellä ja yleisivistys, erityisryhmien palvelut sekä alueellisuus ja paikallisuus. Tärkeänä pidetään myös sitä, että Ylen avulla voi ymmärtää paremmin omassa yhteiskunnassa ja muualla maailmassa tapahtuvia muutoksia.

Kaikki odotukset eivät aivan täyty, vaan Ylestä löytyy myös parannettavaa. Yli 90 prosentin mielestä Yle on hoitanut julkisen palvelun tehtävänsä kokonaisuutena vähintään melko hyvin. Arvosanaksi julkisen palvelun hoidosta Yle saa tutkimuksessa 4,8 asteikolla 1–6.

Suomalaisten mielestä Ylen sisällöt ja palvelut erottuvat hyvin muusta mediatarjonnasta. Yleä pidetään myös yleisesti avoimena ja vastuullisena. Heikoimman arvion suomalaiset antavat edellisvuosien tapaan talouden läpinäkyvästä tiedottamisesta. Suomalaisista 67 prosenttia on vähintään melko tyytyväisiä Ylen rahoitukseen ja 74 prosenttia kokee saavansa hyvin tai melko hyvin vastinetta Yle-verolle.

4.1

YLEN ASIAKKUUSTAVOITTEET JA TOTEUMAT 2016

Lähde: KMK-tutkimus syksy 2016/Julkaisut, Yle

Yle otti käyttöön uudet asiakkuustavoitteet ja mittarit Suomalaisten keskeillä -strategian yhteydessä:

1. YLE TAVOITTAI KAIKKI SUOMALAISET.

- *Tavoite: Yle tavoittaa päivittäin 75 ja viikkotasolla 95 prosenttia suomalaisista*
- *Toteuma 2016: Yle tavoitti päivittäin 70 ja viikkotasolla 93 prosenttia suomalaisista*
- *Tavoite: Yle tavoittaa päivittäin 50 ja viikkotasolla 86 prosenttia alle 45-vuotiaista suomalaisista*
- *Toteuma 2016: Yle tavoitti päivittäin 44 ja viikkotasolla 87 prosenttia alle 45-vuotiaista suomalaisista*
- *Tavoite: Areena ja tv tavoittavat yhteensä päivittäin 63 prosenttia suomalaisista*
- *Toteumat 2016: Areena ja tv tavoittivat yhteensä päivittäin 59 prosenttia suomalaisista*

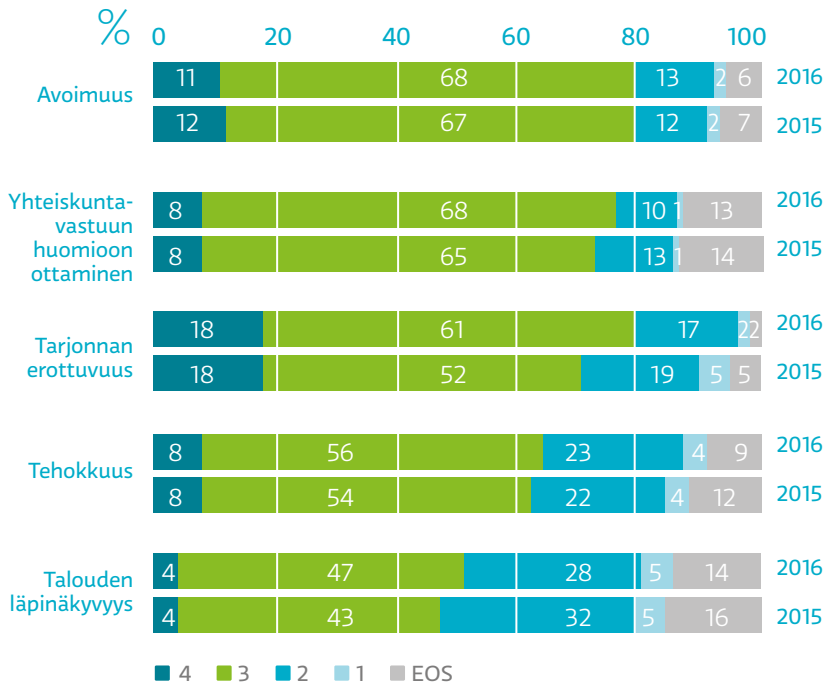
2. YLE ON HENKILÖKOHTAISESTI TÄRKEÄ.

- *Tavoite: Suomalaiset antavat Ylen merkityksellisyydestä mediankäytössään arvosanan 7/10*
- *Toteuma 2016: Suomalaiset antoivat Ylen merkityksellisyydestä mediankäytössään arvosanan 7,1.*

3. SUOMALAISET ARVOSTAVAT YLEÄ.

- *Tavoite: Yle saa yhteiskunnallisesta tärkeydestään arvosanan 8/10.*
- *Toteuma 2016: Yle sai yhteiskunnallisesta tärkeydestään arvosanan 8,0.*

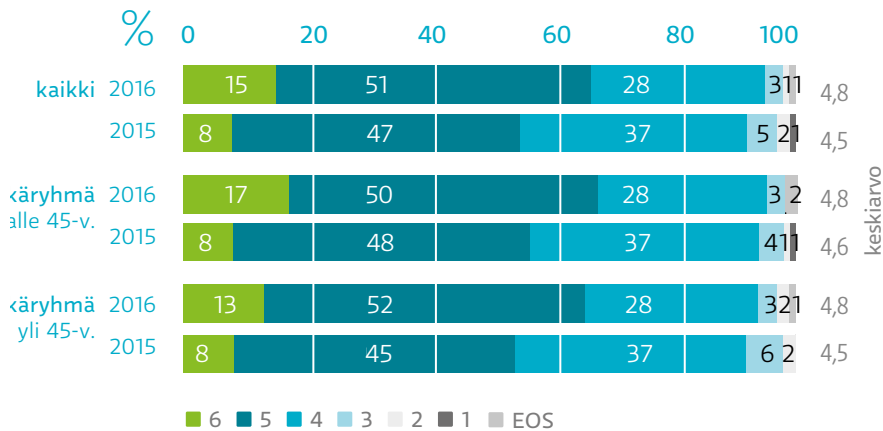
YLEN VASTUULLISUUS ERI OSA-ALUEILLA 2015–2016

4 = erittäin hyvä 1 = erittäin huono 2016, n = 1006

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2016/Taloustutkimus

MITEN HYVIN YLE ON ONNISTUNUT KOKONAISUUTENA JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄÄN 2015–2016

6 = erittäin hyvin 1 = erittäin huonosti 2016, n = 1006

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2016/Taloustutkimus

4.2

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Televisio

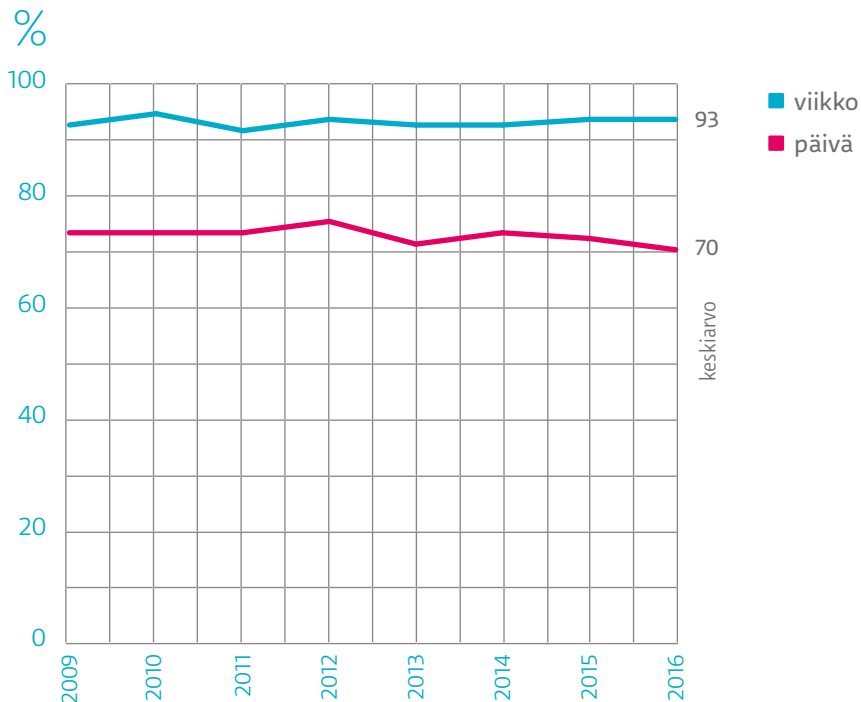
Koko väestön tasolla television asema on säilynyt vahvana, vaikka katselu saakin uusia muotoja erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuonna 2016 suomalaiset katsoivat televisiota keskimäärin 2 tuntia 52 minuuttia päivässä, joka on hieman enemmän kuin edellisvuonna. Viikoittain Ylen kanavat tavoittivat 82 prosenttia ja televisio kai-

ken kaikkiaan 91 prosenttia väestöstä, kuten edellisenäkin vuonna.

Päivittäin Ylen tv-kanavat tavoittivat 57 prosenttia suomalaisista eli siinäkin ei tapahtunut muutosta. MTV tavoitti 51 prosenttia, Nelonen Media 43 prosenttia ja Discovery Networks Finland 24 prosenttia suomalaisista. MTV:n päivätavoittavuus laski ja Nelonen Median tavoittavuus hieman nousi vuoteen 2015 verrattuna.

Suuret urheilutapahtumat lisäsivät Ylen katseluun käytettyä aikaa, ja Ylen osuus television katselusta nousi 45 prosenttiin. Kotimaisten kaupallisten kana-

YLEN PÄIVÄ- JA -VIKKOTAVOITTAUVUUS 2009–2016

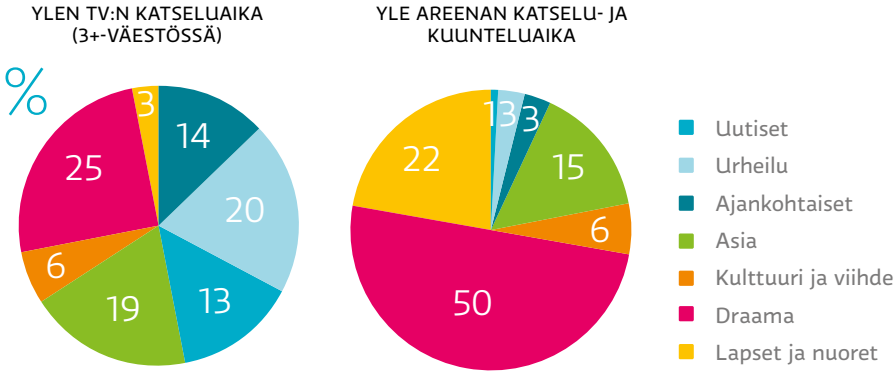

15-v.+ -väestö

Lähde: KMK syksy 2016/Julkaisut, Yle

Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoittavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat

YLEN TV:N KATSELU JA YLE AREENAN KÄYTTÖ SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN 2016

Lähteet: TV-mittaritutkimus/Finnpanel, Adobe/comScore; Julkaisut, Yle

vien osuus laski, mutta oli vuonna 2016 kuitenkin puolet television katseluun käytetystä ajasta.

Katsotuimpia ohjelmia Ylellä olivat urheilu, kotimainen draama ja viihde. Urheilussa jääkiekon nuorten MM-kisat, yleisurheilun ja jalkapallon EM-kisat sekä Rion olympialaiset keräsivät suuria yleisöjä. Asiasisällöistä suomalaisia kiinnos-

tivat erityisesti Luontovuosi-kokonaisuus sekä siihen liittyvät ohjelmat ja osallistavat kampanjat.

Ylen alueelliset tv-uutiset kiinnostavat yhä enemmän ja niiden katselu kasvoi edelleen. Vuonna 2016 Yle TV1:n kello 17.06 alueellisia uutisia katsoi keskimäärin runsaat 544 000 katsojaa ja kello 18.22 lähetystä yli 600 000 katsojaa.

Tv:n katsotuimpia ohjelmia kanavittain uutisten ja urheilun lisäksi olivat:

YLE TV1

- *Itsenäisyyspäivä: Linnan juhlat*
- *Eränkävijät*
- *YleLeaks*
- *Kotikatsomo: Korpelan kujanjuoksu*
- *Kotikatsomo: Sorjonen*
- *Uutisvuoto*

YLE TV2

- *Uuden Musiikin Kilpailu*
- *Syke*
- *Luottomies*

YLE TEEMA

- *Volga 30 päivässä*
- *Tuntematon sotilas*
- *Talvista Lappia postiauton ikkunasta*

YLE FEM

- *Petos*
- *Moponautolla halki Suomen*
- *Dok: Suviseurat, synti, sovitus ja taivas*
- *Strömsö*

YLE AREENA

- *Syke*
- *Uusi Päivä*
- *Luottomies*
- *Kotikatsomo: Sorjonen*
- *Ryhmä Hau*

Suomen ruotsinkielinen väestö katsoi televisiota lähes puoli tuntia vähemmän kuin suomalaiset keskimäärin, yhteensä 2 tuntia ja 25 minuuttia. Katselu-aika väheni seitsemällä minuutilla edellisvuoteen verrattuna.

Kaikesta television katseluun käytetystä ajasta Ylen osuus oli 40 prosenttia ja kotimaisten kaupallisten kanavien osuus 33 prosenttia. Ruotsin yleisradioyhtiö SVT:n kanaville meni 8 prosenttia katseluajasta. Katsotuin kanava oli jälleen Yle TV1.

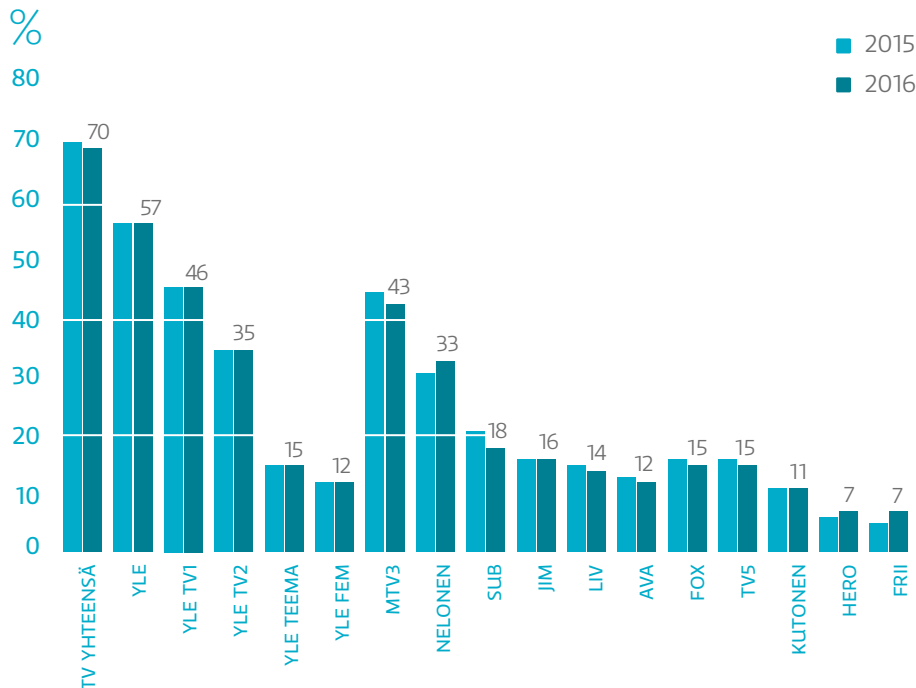
Ylen ruotsinkielinen kanava Yle Fem tavoitti ruotsinkielisistä 31 prosenttia päivittäin ja 63 prosenttia viikoittain. Tavoittavuus laski hieman edellisvuodesta. Kaikesta television katselusta Yle Femin osuus oli edelleen 9 prosenttia.

Radio

Radion kuuntelu on säilynyt vakaana median muutoksista huolimatta. Radiota kuunteli viikoittain 94 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä. Keskimääräisenä päivänä radio tavoitti 75 prosenttia väestöstä. Ylen radiokanavat tavoittivat viikoittain 56 prosenttia ja päivittäin 38 prosenttia suomalaisista. Tavoittavuus oli hieman edellisvuotta matalampi.

Suomalaiset kuuntelivat radiota keskimäärin 3 tuntia ja 1 minuuttin. Kuuntelussa nousiin vuoden 2014 tasolle. Ylen osuus kuuntelusta oli 49 prosenttia, mikä on prosenttiyksikön edellisvuotta alhaisempi. Yle Radio Suomi on yhä Suomen kuunnelluin radiokanava. Sen osuus kaikista

TV-KANAVIEN PÄIVÄTAVOITTAJUUS 2015–2016

4-v.+ -väestö

Lähde: TV-mittaritutkimus/Finnpanel; Julkaisut, Yle

kuunteluminuuteista oli edellisvuosien tapaan 32 prosenttia.

RADION KUUNNELLUIMPIA OHJELMIA OLIVAT:

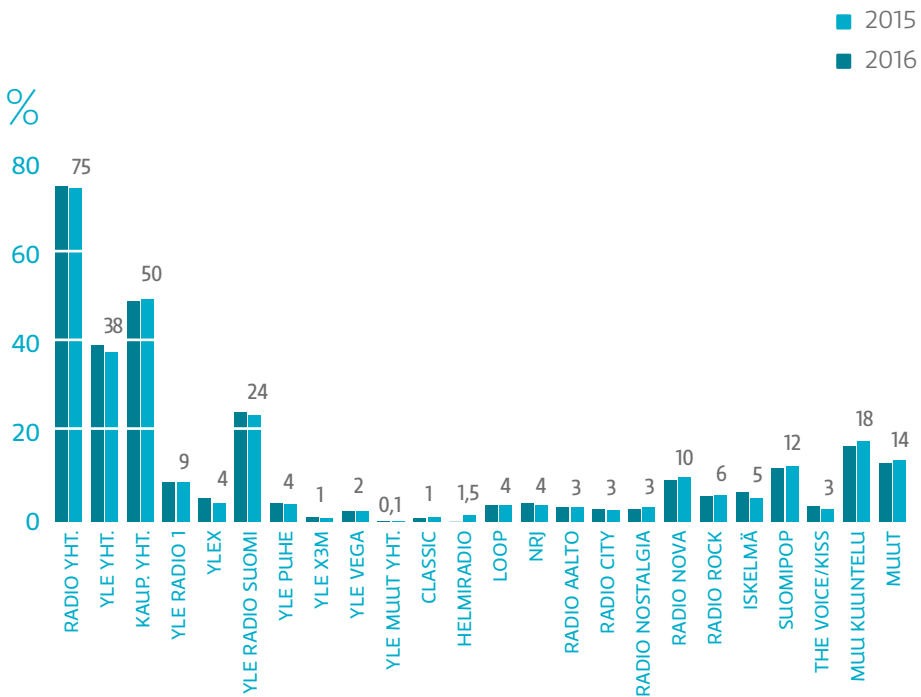
- Yle Radio Suomi: Onnen sävel
- Yle Radio 1: Ykkösaamu
- YleX: Poikelus ja Hätönen
- Yle Puhe: Puheen Päivä / Poliitikkaradio
- Yle Vega: God morgon Svenskfinland
- Yle X3M: Succémorgon

Alueradioissa Yle Radio Suomi lähettää sekä valtakunnallista että alueellista ohjelmaa 18 eri alueella. Lisäksi Yle Vegan taajuuksilla lähetetään ruotsinkielistä paikallista ohjelmaa viidellä alueella. Yle

Radio Suomi tavoitti aiempien vuosien tapaan kuuntelijansa parhaiten Lapissa, missä 64 prosenttia asukkaista kuuntelee kanavaa viikoittain (60 prosenttia vuonna 2015). Toista ääripäätä edustavat Turku sekä Vaasan ja Seinäjoen seutu: Yle Radio Suomi tavoitti näillä alueilla viikoittain 31 prosenttia yli 9-vuotiaasta väestöstä.

Ruotsinkielisille radio on yhä tärkeä väline. Yle Vega on Suomen ainoa kanava, joka lähettää myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Vuonna 2016 radio tavoitti yli 9-vuotiaista ruotsinkielisistä viikoittain 94 prosenttia ja päivittäin 77 prosenttia. Radion viikotavoittavuus pysyi samalla tasolla, päivätavoittavuus laski yhdellä prosenttiyksiköllä.

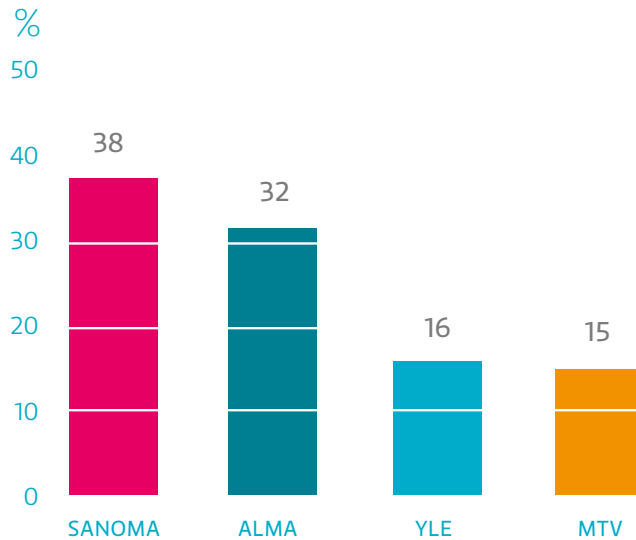
RADIOKANAVIEN PÄIVÄTAVOITTAJUUS 2015–2016

9-v.+ -väestö

Lähde: KRT Online/Finnpanel; Julkaisut, Yle

YLEN, SANOMAN, ALMAN JA MTV:N VERKKOPALVELUIDEN PÄIVÄTAVOITTAUVUUS 2016

15-v.+ -vuotiaat, verkkoväestö

Lähde: iClick/TNS Metrix -paneeli; Julkaisut, Yle

Ruotsinkieliset kuuntelivat radiota keskimäärin 3 tuntia ja 3 minuuttia päivittäin. Kuuntelu-aika kasvoi yhdellä minuutilla edellisestä vuodesta. Ylen kanavien osuus kuuntelusta on suuri, 74 prosenttia. Kuunnelluin kanava oli jälleen Yle Vega, joka sai puolet kaikista minuuteista.

Syksyllä uudistetun Yle Vegan tavoitavuus pysyi ennallaan. Kanava tavoitti viikoittain 55 prosenttia ruotsinkielistä ja päivittäin 40 prosenttia. Nuorisokanava Yle X3M:in tavoitavuus sen sijaan laski hieman. Sitä kuunteli viikoittain 30 prosenttia ruotsinkielisistä. X3M tavoitti omasta kohderyhmästään 15–24-vuotiaista 56 prosenttia viikoittain.

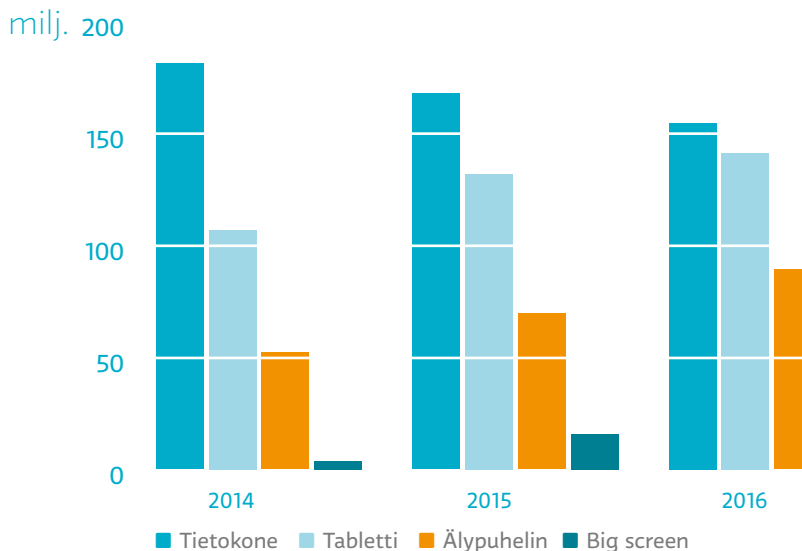
Internet

Vuonna 2016 Yle tavoitti verkkopalveluillaan päivittäin 16 prosenttia suomalaisista

15-vuotiaista verkon käyttäjistä – eli keskimäärin 585 000 henkilöä. Se on selvästi vähemmän kuin Sanoman tai Alman verkkopalveluilla, jotka tavoittivat päivittäin kolmanneksen verkon käyttäjistä tai yli. Luvut perustuvat TNS metrix paneelitutkimukseen, jonka mittauksessa ovat mukana ne kotimaiset verkon toimijat, joiden sivuilla on mittaustunniste. Viikossa Ylen verkkopalvelut tavoittivat keskimäärin 45 prosenttia suomalaisista verkon käyttäjistä.

Suomalaiset käyttivät eniten suurten kansainvälisten verkkopalvelujen sivustoja, kuten Googlen ja Facebookin sekä kotimaisten iltapäivälehtien sivustoja. Kysytyn käytön mukaan Facebookin käyttö kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna ja iltapäivälehtien puolestaan hieman laski. YouTube:n ja pikaviestintäpalvelun WhatsAppin käyttö jatkoi kas-

YLE AREENASSA TALLENTEIDEN KÄYNNISTYKSET ERI PÄÄTELAITTEILLA 2014–2016

Yle Areenan AOD- ja VOD-käynnistykset 1.1.–31.12.

Lähde: DAX/comScore; Julkaisut, Yle

vuaan. Myös kaikki suurimmat verkko-videopalvelut kasvoivat edellisvuoteen verrattuna, eniten Yle Areena ja Katsomo, mutta myös Netflix ja Ruutu. Myös Spotify jatkoi kasvuaan.

Koko vuoden 2016 aikana Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin yhteensä yli 655 miljoonaa käyntiä, mikä on edellisvuoden tasolla. Areenassa tehtiin 421 miljoonaa käynnistystä joko video- tai audiotallenteisiin tai suoriin radio- ja tv-lähettyksiin – siis keskimäärin reilusti yli miljoona käynnistystä joka päivä.

4.3 YLEISÖPALAUTTEEN SEURANTA JA VUOROVAIKUTUS SIDOSRYHMIEN KANSSA

Suomalaisilla on mahdollisuus ottaa yhteyttä ja antaa suoraa palautetta Ylelle

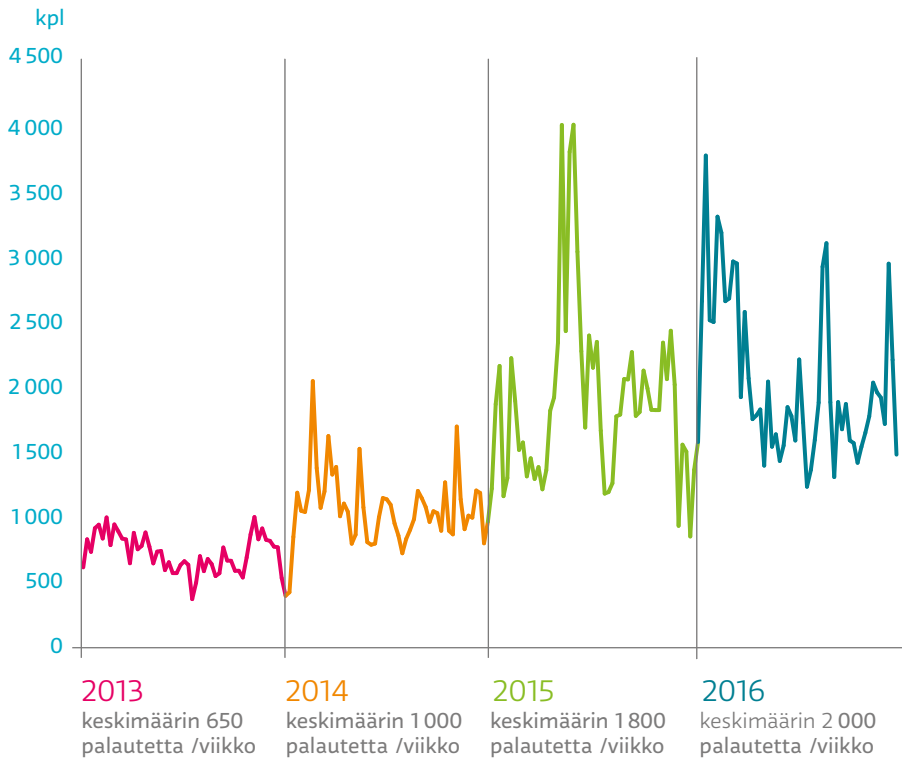
monin eri tavoin – sähköpostilla, puhelimitse ja internetin kautta, myös sosiaalisessa mediassa. Ylen saama palaute on lisääntynyt vuosi vuodelta, varsinkin sähköpostitse ja verkossa. Yle Areenaa koskeva palaute on kasvanut edellisvuoteen verrattuna eniten.

Vuonna 2016 Yle sai kaikkiaan noin 140 000 tilastoitua yhteydenottoa puhelimitse, sähköpostitse tai internetin kautta. Näistä valtaosa koski ohjelmia ja Yle Areenaa. Svenska Yleen tuli runsaat 4 500 ruotsinkielistä palautetta. Teknistä palautetta tuli puolestaan noin 8 000, etupäässä Yle Areenaan liittyen. Yle Tunusta koski noin 7 000 yhteydenottoa.

Palautteista 5 prosenttia oli ohjelma- ja uusintatoiveita. Yksittäisistä ohjelmista eniten palautetta Ylen asiakaspalveluun tuli A-Studioista, Yle Uutisista ja Ylen Aamu-tv:stä.

4.3

PALAUTTEEN* LUKUMÄÄRÄ VIIKOITTAIN 2013–2016

* Ohjelma- ja Areena-palautteeseen saapuneet palautteet

Lähde: Salesforce/Julkaisut, Yle

Osa kaikesta Ylelle tulevasta palautteesta kohdistuu suoraan kanavien johdolle, toimituksiin ja ohjelmantekijöille, eikä tätä palautetta tilastoida. Myöskään sosiaalisen median kautta tulevaa palautetta ei tilastoida, vaikka vilkasta keskustelua näissä palveluissa suomalaisten kanssa käydään koko ajan.

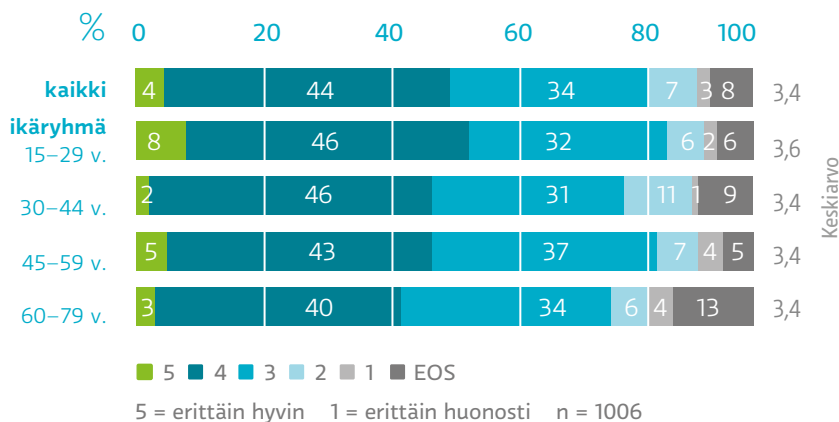
Yle käy muutoinkin vuoropuhelua sidosryhmien kanssa monin eri tavoin. Vuorovaikutus suomalaisten kanssa ja heiltä saatu palaute tuo arvokkaita näkökulmia Ylen kehittämiseen. Tutkimusten, kansalaiskeskustelun, haastattelujen ja

käyttäjäpaneelien avulla kootut näkemykset tuodaan osaksi Ylen strategiatyötä ja sisältöjen suunnittelua.

Yleisö on mukana myös Ylen ohjelmien teossa esimerkiksi ideoimassa tai antamassa uutisaiheita. Katsojat ja kuulijat voivat osallistua esittämällä kysymyksiä suoraan ohjelmaan, toivomalla musiikkia tai tulemalla studioyleisöksi paikalle.

Yleisön osallistaminen on yhä useammin osa ohjelmakonseptia. Esimerkkeinä *Miljoona linnunpönttöä* tai *Strömsön* teemakokonaisuudet, jotka innostavat ihmisiä tekemään käsillään.

YLEN ONNISTUMINEN VUOROVAIKUTUKSESSA SUOMALAISTEN KANSSA 2016

Lähde: Ylen arvo suomalaisille 2016/Taloustutkimus

90 vuotta sisältöjä suomalaisten kanssa

Musiikkitalon *Sinun tarinasi* – Yle 90 -lähetys Yle TV1:ssä, Yle Areenassa, Yle Radio Suomessa ja Yle Vegalla sekä verkkosivut yle.fi/sinuntarinasi ja svenska.yle.fi/mittdittvart juhlistivat Ylen pitkää ja tärkeää taivalta yhdessä suomalaisten kanssa.

Lauantaina 10. syyskuuta tehtiin 2,5-tuntinen lähetys Musiikkitalolta, jossa nähtiin tunnettujen näyttelijöiden, esiin-

tyjien ja artistien muistelmia omista tärkeistä esikuvistaan ja lempiohjelmistaan. Edustettuina olivat merkittävimmät draama-, komedia-, musiikki ja tapahtuma-ohjelmat vuosien saatossa.

Yle sai suomalaisilta alkusyksyllä yli 1700 tarinaa. Ylen ja suomalaisten historian vaiheista kasvoi yleisöä kiinnostanut etenevä tarina, jossa 1920-luvun tunnelmista, ohjelmista ja valokuvista edettiin somessa ja verkossa tämän hetken suureen yhteiseen juhlaan. Sinun tarinasi -sivustolle kertyy edelleen suomalaisten omia ohjelmamuistoja.

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

- ▶ **Yle valmistautuu rakenteellisiin muutoksiin laajalla uudistusohjelmalla.**
- ▶ **Yle tehostaa toimintaansa ja lisää ulkopuolisia hankintoja.**
- ▶ **Yle lisää yhteistyötä kumppaneiden kanssa sisällöissä ja julkaisemisessa.**

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Suomalaisten kesellä -strategian yhteydessä Yle määritteli toiminnalleen kahdeksan keskeistä kehittämistavoitetta vuosille 2016–2020. Ne liittyvät laadun vahvistamiseen, television ja radion uudistamiseen, verkkopalvelujen kehittämiseen, sujuvaan ja tehokkaaseen toimintaan sekä yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Lokakuussa 2016 Yle julkisti **mittavan uudistusohjelman**, joka on osa strategian toimeenpanoa ja samalla valmistautumista parlamentaarisen työryhmän esittämiin muutoksiin. Uudistusohjelma koskee kaikkia sisältöalueita, julkaisuja ja tuotantoja. Uudistuksilla Yle pyrkii vielä korkeampaan laatuun, suurempaan vaikuttavuuteen ja tehokkuuteen. Yhtiö siirtää painopistettä voimakkaasti digitaaliseen uudistumiseen ja tekee toiminnassaan rakenteellisia muutoksia.

- Uudistusohjelman tavoitteena on siirtää 15–20 prosenttia resursseja uudelleen tekemiseen vuoteen 2020 mennessä.

- Yle lisää ostoja kotimaisilta ja eurooppalaisilta riippumattomilta tuottajilta sekä tuotantopalveluiden ja kotimaisten esitys- ja käyttökorvausten hankintoja.
- Verkkokehitystä tehostetaan ja panoksia lisätään tarkastelujaksolla merkittävästi.

Lähivuosina Yle panostaa erityisesti journalismiin, draamaan sekä lasten ja nuorten sisältöihin. Palvelukykyä verkossa ja Yle Areenaa kehitetään edelleen. Yle.fi -etusivua uudistetaan erityisesti mobiililaitteilla tapahtuvaa käyttöä ajatellen. Myös radion ja alueiden uudistustyö on pantu alulle.

Osana päätettyjä linjauksia Yle Tuotannot ja Design -osastolla käynnistettiin vuoden lopulla yhteistoimintaneuvottelut uudesta toimintamallista. Draamatuotannot keskitetään Pasilaan lasten ja nuorten ohjelmia lukuun ottamatta.

Yle päätti syyskuussa myös, että draamasarja *Uuden Päivän* tuotanto päättyy Mediapoliksessa sopimuksen mukaisesti vuonna 2018. Mediapoliksesta rakennetaan jatkossa entistä korostetummin Ylen suomenkielisten lasten sisältöjen ja

5.1

YLEN KAHDEKSAN KESKEISTÄ KEHITTÄMISTAVOITETTA 2016–2020

1. Teemme laatua määrän sijaan. Keskitymme laatuun ja uudistamme ilmaisu- ja kerrontatapoja. Luotettavan journalismin arvo kasvaa ja teemme enemmän syvempää analyysiä. Muissa sisällöissä korostamme merkityksellisyyttä ja pitkää käyttöikää. Lisäämme sujuvaa toimintaa ja ketteryyttä. Varmistamme sisällöille monimuotoiseen julkaisemiseen tarvittavat tekijänoikeudet. Avaamme arkistomme laajempaan käyttöön.

2. Uudistamme television. Teemme Yle Areenasta uuden television tärkeimmän jakelutien ja rakennamme siitä helposti käytettävän ja ylivoimaisen mediapalvelun. Vähennämme broadcast-kanavia. Edistämme television siirtymistä HD-jakeluun mahdollisimman lyhyellä ylimenoajalla. Investoimme kevyeen ja joustavaan tuotanto- ja julkaisutekniikkaan.

3. Viemme radion verkkoon. Laajennamme radion tarjontaa ja käyttömahdollisuuksia verkossa, erityisesti Areenassa. Kehitämme helppokäyttöisiä audiopalveluita erityisesti mukana liikkuville sekä autoon kehitettäville laitteille.

4. Parannamme verkkopalveluiden käyttökokemusta. Kehitämme verkkopalveluja ja videosisältöjä käytettäväksi missä ja milloin vain ja luomme niille paremman henkilökohtaisen käyttökokemuksen. Varmistamme, että Ylen uutiset kulkevat mukana ja niitä voi käyttää kaikkialla. Tavoittelemme miljoonaa Yle Tunnuksen käyttäjää vuoden 2017 loppuun mennessä ja tarjoamme Tunnuksen kevyen tunnistautumisen keinoksi muille toimijoille.

5. Rakennamme uudenlaisen oppimisen ympäristön. Kasvatamme oppimisen merkitystä Ylen tarjonnassa kaikenikäisille. Rakennamme uuden vaikuttavan oppimisen kokonaisuuden ja varmistamme, että Ylen sisällöt ovat käytettävissä oppimiseen eri tavoin. Teemme uusin tavoin yhteistyötä Ylen sisällä ja luomme uusia kumppanuuksia.

6. Välitämme tärkeimmät urheilutapahtumat. Varmistamme, että Ylellä on oikeudet esittää urheilua laajasti ja monipuolisesti ja pyrimme välittämään suuria urheilutapahtumia. Kehitämme tulos- ja urheilupalveluamme verkossa. Kannustamme liikkumaan.

7. Löydämme uusia tapoja palvella nuoria. Vahvistamme sisältötarjontaa nuorille ja nuorille aikuisille. Kehitämme tapoja joilla nuoret yleisöt löytävät nämä sisällöt siellä, missä he mediaa käyttävät. Luomme sisältöä yhdessä nuorten kanssa. Kehitämme tapoja kokeilla rohkeasti uutta.

8. Edistämme ja lisäämme yhteistyötä. Vahvistamme yhteistyötä sekä yhtiön sisällä että kumppaneiden kanssa. Hakeudumme ihmisten keskelle kehittämään sisältöjä ja palveluita. Kumppanuuksien painopisteinä sisällöissä ovat draama, kulttuuritapahtumat ja lapsille suunnatut palvelut. Pyrimme pitämään kotimaisten ohjelmahankintojen määrän vähintään nykytasolla. Panostamme aktiivisesti jakelu- ja teknologiakumppanuuksiin sekä teemme kokeiluja ja kehitystyötä yhdessä erilaisten toimijoiden kanssa.

nykyistä monipuolisemman nyky-Suomen dokumentoinnin keskus. Ylen omat viihdetuotannot tehdään myös ensisijaisesti Mediapoliksessa.

Hallintoneuvosto on edellyttänyt, että erityisesti silloin kun strategian toimeenpanosta johtuu vaikutuksia henkilöstöön, yhtiön tulee toimia vastuullisena työnantajana, kohdella henkilöstöä arvostavasti ja päätökset tulee valmistella aidossa vuorovaikutuksessa henkilöstön kanssa. Hallintoneuvostolle annetaan selvitys merkittävien strategisten hankkeiden etenemisestä.

Sisäisessä toiminnassaan Yle on lisännyt yhteistyötä eri yksiköiden ja tiimien välillä ja ottanut käyttöön uusia ketterän kehityksen menetelmiä muutosten läpiviennissä. Ylen verkkokehittämisen tiimi sai Vuoden Lean -palkinnon ketterien menetelmien edistämisestä ja yhtiön budjetoinnin uudistamisesta.

Yle on pyrkinyt entistä kokonaisvaltaisempaan tapaan johtaa digitaalista, uudistuvaa työtä. Työympäristökehityksen keskeinen ajatus on, että työtavat ja -tilat sekä työkalut tukevat toisiaan.

Koko tarjonnan suunnittelua ja toiminnanohjausta sujuvoittava Ruori-hanke eteni järjestelmien sisäänajo, jota jatketaan vuonna 2017. Myös talousohjauksen uudistaminen jatkuu kuluvana vuonna. Palkkapalvelut ulkoistettiin vuoden lopulla Silta-yhtiölle.

Yle vähentää edelleen toimitilojensa määrää ja tehostaa tilankäyttöä, mikä vapauttaa resursseja muuhun toimintaan. Joulukuussa Yle ja Yleisradion eläkesäätiö allekirjoittivat sopimuksen, jolla Ison Pajan rakennus siirtyi eläkesäätiön omistukseen. VR Groupin pääkonttori muuttaa tiloihin päävuokralaiseksi keväällä 2018.

5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

Yle kehittää toimintaansa monipuolisilla kumppanuuksilla niin sisältöjen kehityk-

sessä kuin jakelussa ja teknologiassa. Ylen kumppanuudet ovat pääosin alihankinta- ja toimittajayhteistyötä, yhteishankkeita tai toimimista erilaisissa verkostoissa. Yhteistyö erilaisten oppilaitosten, korkeakoulujen ja järjestöjen kanssa on tiivistä. Yle valitsee yhteistyökumppaninsa julkisen palvelun tehtävään ja arvoihin soveltuvien perusteiden.

Kumppanuuksien tavoitteena on edistää digitalisoituvan luovan alan elinvoimaa, kehittää osaamista ja vauhdittaa myös kansainvälistä menestystä uusien sisältöhankkeiden kautta.

Mediapolis on mukana Tampereen kaupungin ja korkeakoulujen yhteistyössä, jonka tavoitteena on vahvistaa Pirkanmaan digitaalista luovaa alaa, luoda uusia työpaikkoja ja toimia osana aluekehitystä. Mediapoliksessa toimii jo yli 30 organisaatiota ja siellä työskentelee lähes 2 000 henkilöä, mukaan lukien 600 media-alan opiskelijaa. Vuoden 2016 alussa Yle, Tampereen ammattikorkeakoulu, Technopolis, Aito Tehdas Oy ja Aito Media Oy järjestäytyivät osuuskunnaksi.

Vaasassa Yle on kehittänyt pienemmässä mittakaavassa Vasa Creative Connections -kampus- ja kumppanuushanketta yhteistyössä Vaasan ammattikorkeakoulun, yliopiston ja pelialan yritysten kanssa.

Yhteistyö kaupallisen median kanssa

Yle on käynnistänyt selvitystyön yhteistyöstä kaupallisen median kanssa parlamentaarisen työryhmän esityksen mukaisesti. Vuoden 2016 lopulla järjestettiin ensimmäinen laaja tapaaminen Ylen ja kotimaisten lehtien päätoimittajien kanssa. Neuvottelut yhteistyömahdollisuuksista jatkuvat vuoden 2017 aikana, jolloin myös konkreettiset hankkeet tarkentuvat.

Parlamentaarinen työryhmä edellytti muun muassa, että Yle aloittaa neuvottelut STT:n asiakkuudesta tai muusta vaihtoehdoista järjestelystä kansallisesti

5.3

tärkeän perusuutispalvelun turvaamiseksi. Näitä neuvotteluja käytiin elokuusta alkaen vastaavan päätoimittajan johdolla.

Muutamia uusia pienimuotoisia yhteistyöhankkeita pantiin vireille jo vuoden 2016 lopulla. Ylen ja STT-lehtikuvan kanssa neuvoteltiin sopimus Lehtikuvan valokuvien käytöstä Ylen julkaisuissa, televisiossa, verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Sopimus tuli voimaan vuoden 2017 alussa. Ylen uutissivustolla on lisätty linkkejä muun median samaa aihepiiriä käsitteleviin sisältöihin.

Yle ryhtyi myös valmistelemaan yhteistyöpilottia, jossa kevään 2017 kunnallisvaaleihin tuotetaan muutamien kaupallisten mediatoimijoiden kanssa yhteinen vaalikone. Ylen aluetoimitukset ovat jo aiemmin tehneet yhteistyötä maakunnallisten lehtien kanssa muun muassa vaalikeskusteluissa, ja tätä yhteistyötä on tarkoitus laajentaa.

Ruotsinkielisellä länsirannikolla Yle Österbotten, Vasabladet, Österbottens Tidning ja Syd-Österbotten ovat käynnistäneet uudenlaisen yhteisen sisältöhankkeen Suomen 100-vuotisjuhlavuoden kunniaksi. Osallistavassa hankkeessa selvitetään asukkaiden vapaa-ajan käyttöä yhteistyössä Åbo Akademin tutkijan kanssa.

Yle Urheilun ja kaupallisten toimijoiden kanssa tehtiin merkittäviä uusia avauksia, kuten monivuotinen sopimus MTV:n ja Discoveryn kanssa urheilu-oikeuksien jakamiseksi. Lisäksi Yle on käynnistänyt yhteistyön Elisan kanssa ja sopinut uutisten luovutuksesta ja sisältöjen vaihdosta Sanoman ja Viasatin kanssa. Kokonaisuudessaan urheilun kaupallinen yhteistyö on arvoltaan useita miljoonia euroja.

Ylen ja kaupallisen median edustajat kokoontuvat säännöllisesti jakamaan tietoa ja kokemuksia yhteistyöpiloteista sekä kartoittamaan uusia yhteistyömahdollisuuksia.

5.3 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisu-toiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat Ylen arvoihin, riippumattomuuteen, luotettavuuteen ja ihmisen arvostamiseen, sekä alan eettisiin periaatteisiin. Yhtiön hallitus nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat, jotka johtavat ja valvovat toimintayhtä sekä huolehtivat siitä, että Ylen sisällöntuotannossa ja julkaisu-toiminnassa noudatetaan lakia ja eettisiä ohjeita.

Vastaavat toimittajat sopivat säännöllisissä kokouksissaan yhteisistä linjauksista ja journalististen prosessien kehittämisestä. Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikkö sekä yhtiön lakiosasto avustavat heitä tarvittaessa vastuullisen toiminnan johtamisessa. Tärkeitä keinoja ovat ohjeistus sekä säännölliset koulutustilaisuudet sisältöjen tekoa ja julkaisu-toimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja ohjeista.

Vastaavat toimittajat päättävät viime kädessä sisältöjen julkaisemisesta. Vastaavalla toimittajalla on budjettivastuu yksikkönsä sisällöistä, mikä tukee vastaavien toimittajien riippumattomuutta ja heidän päätösvaltaansa Ylen tarjontaan.

Ylellä on koko yhtiötä koskeva eettinen ohje (Code of conduct) sekä vastuullisen toiminnan compliance-ohjelma, jonka tarkoituksena on varmistaa lakien, normien ja eettisten ohjeiden noudattaminen yhtiössä. Yhtiön hallituksen tarkastusvaliokunta hyväksyy siihen liittyvän toimintasuunnitelman ja seurantaraportin vuosittain.

Hallitus on määritellyt vastuullisen toiminnan painopisteiksi Ylessä eettiset kysymykset, häirintään ja epäasialliseen kohteluun liittyvät seikat, hankintalain vaatimukset, tekijänoikeuksiin liittyvät kysymykset, kilpailulain, työsuojelun, tietosuojaan ja tietoturvan. Compliance-ohjelmaa on toteutettu muun muassa henkilöstöä kouluttamalla.

Vastuullisen toiminnan, riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen yhteistoimintaa on tiivistetty ja toimintaa tehostettu läpi organisaation.

Lokakuussa toimitusjohtaja nimitti Ylen eettisen ryhmän, joka aloitti toimintansa vuoden 2017 alussa. Ryhmän jäseninä toimivat vastuullisen toiminnan päällikkö, henkilöstöjohtaja, liiketoimintayksiköiden edustaja, henkilöstön edustaja ja riskienhallinnan päällikkö.

Yle päätti aloittaa pilottina eettiseksi kanavaksi nimetyn ilmoituskanavan, jolla henkilöstö voi tarvittaessa ilmoittaa havaituista tai epäilyistä väärinkäytöksistä. Pilotin tulokset arvioidaan vuoden 2017 lopulla, jolloin päätetään eettisen kanavan mahdollisesta jatkosta.

Yle ja Julkisen sanan neuvosto

Yle noudattaa sisältöjen teossa, journalismissa ja julkaisutoiminnassa koko media-alaa koskevia eettisiä ohjeita, Journalistin ohjeita ja Ylen omia eettisiä ohjeita, Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita (OTS).

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin

ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettistä kysymyksistä. Yle kuuluu Julkisen sanan neuvoston taustayhteisöön ja on sitoutunut noudattamaan Journalistin ohjeita.

JSN käsitteli vuoden 2016 aikana kymmenen Yleä koskevaa kantelua. Kahdeksassa tapauksessa se antoi Ylelle vapauttavan päätöksen. Kaksi langettavaa päätöstä koskivat virheen korjaamista ja haastateltavan oikeuksia. Vastaavat toimittajat ovat täsmentäneet virheen korjaamista koskevaa ohjeistusta JSN:n päätöksen johdosta.

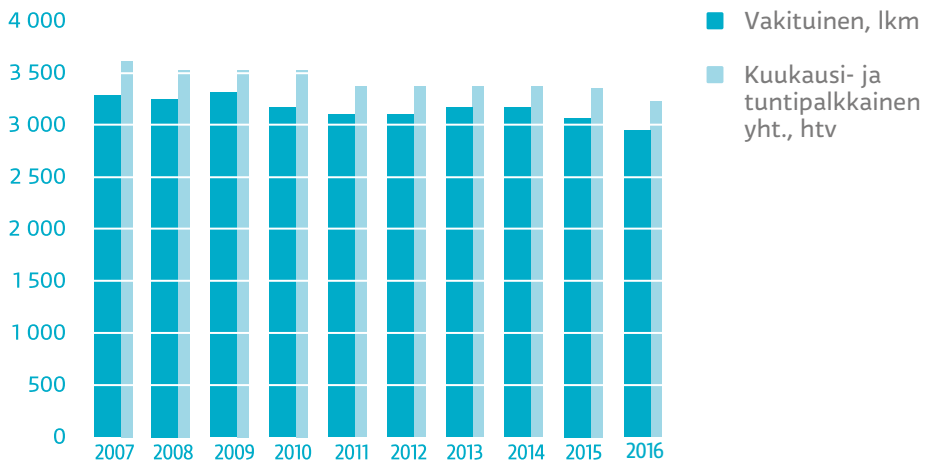
5.4 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

5.4

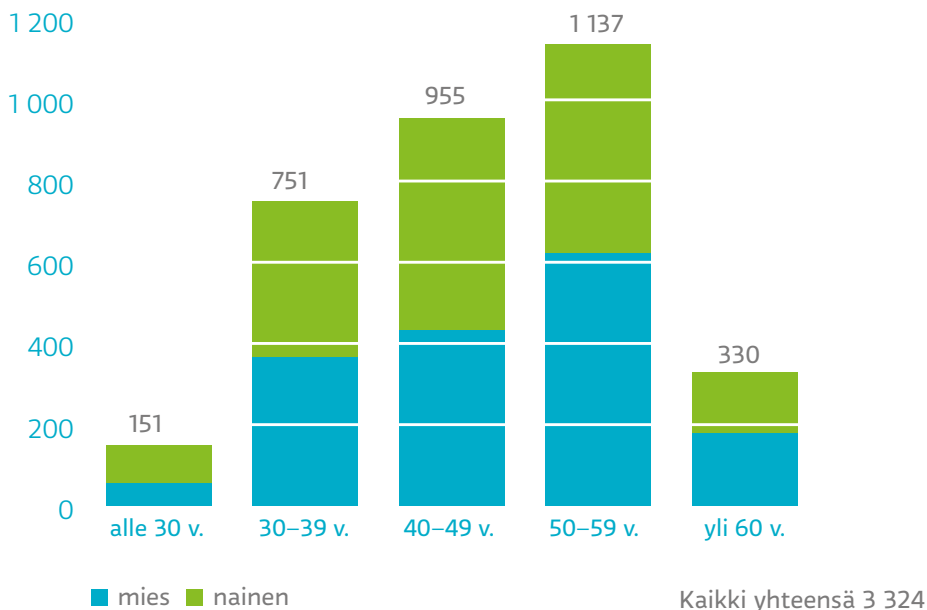
Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuonna 2016 henkilöstön määrä väheni edelleen. Henkilöstön määrä väheni pääosin luonnollisen poistuman kautta. Uutis- ja ajankohtaistoiminnan assistentteja koskeneet yt-neuvottelut ja luopuminen

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN KEHITYS

KUUKAUSIPALKKAISEN HENKILÖSTÖN IKÄ- JA SUKUPUOLIJAKAUMA 2016

HENKILÖSTÖ 2016

- Kaikissa työsuhteissa kertyi henkilötövuosia yhteensä 3 490 (65 vähemmän kuin edellisenä vuonna).
- Kuukausi- ja tuntipalkkaisissa työsuhteissa kertyi henkilötövuosia keskimäärin 3 269 (66 vähemmän kuin 2015).
- Vakituksia työntekijöitä oli vuoden lopussa 2 951 henkilöä (92 henkilöä vähemmän kuin 2015).
- Vakituksia työsuhteita päättyi vuoden aikana 155, joista 85 eläkkeelle siirtymisen vuoksi.
- Uusia vakituksia työsuhteita alkoi 63. Uusista työntekijöistä 75 prosenttia tuli sisältöihin liittyviin tehtäviin.
- Yli 200 vakituista työntekijää vaihtoi tehtävää Ylen sisällä, syynä oma toive tai organisaatiomuutos.
- Henkilöstöstä oli palkkasumman mukaan laskettuna vakituksia kuukausipalkkaisia 81 %, määräaikaisia kuukausipalkkaisia 9 %, tuntipalkkaisia 3 % ja suoritepalkkaisia (freelancereita) 7 %.
- Freelancerpalkkioita maksettiin vuoden aikana 5 517 eri henkilölle.
- Tuki- ja hallintotehtävissä työskentelevien osuus pieneni edelleen ja oli 10 prosenttia kuukausipalkkaisista työntekijöistä.
- Yleisin ammattinimike oli toimittaja: heitä oli kolmasosa (32 %) koko henkilöstöstä.
- Vakituisten henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

Nelonen Medialle tuotettujen lähetyspalvelujen liiketoiminnasta johtivat yhteensä kahdenkymmenen vakituisen työsuhteen päättymiseen. Akuutin Oulun toimitusta koskeneiden yt-neuvottelujen jälkeen irtisanottiin seitsemän henkilöä. Kaksi heistä aloittaa keväällä 2017 Ylen asiasisältöjen tieteen ja terveyden tiimissä Pasilassa.

Henkilöstön määrä vähenee jatkossakin. Ulkoisia rekrytointeja tehdään vain harkituissa tilanteissa erityisosaamisen hankkimiseksi. Yle Tuotanto ja Design-osastolla marraskuussa aloitetut yt-neuvottelut päättyivät alkuvuonna 2017 ja johtivat 59 henkilön irtisanomiseen. Parlamentaarisen työryhmän linjausten ja yhtiön uudistusohjelman henkilöstövaihtokutukset muissa toiminnoissa eivät ole ennakoitavissa vielä vuoden 2017 alussa.

Ylen vakituisesta henkilöstöstä 99 prosenttia kuului työehtosopimusten piiriin. Yhtiön johto jää työehtosopimusten soveltamisalojen ulkopuolelle.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutui Ylessä varsin hyvin. Kaikista vakituisista yleläisistä naisia oli 49 prosenttia ja esimiehistä 54 prosenttia. Suurimmista ammattiryhmistä, toimittajista ja tuottajista, naisia oli noin 56 prosenttia. Ohjelmatyöntekijöiden TES-alueella, jolla työskentelee noin 2 300 vakituista, naisten keskipalkka on 99,6 prosenttia miesten keskipalkasta. Koko henkilöstön tasolla vastaava luku on 96,3 prosenttia.

Jotkut ammattiryhmät ovat hyvin nais- tai miesvaltaisia. Tilanteen parantaminen on vaikeaa, koska useimmiten kyse on tehtävistä, joihin rekrytoinnit ovat jo pidempään olleet vähäisiä.

Yhdenvertaisuuden edistämiseksi Yle pyrkii lisäämään henkilöstön monimuotoisuutta esimerkiksi rekrytoimalla mahdollisuuksien mukaan eri etnisiä ryhmiä edustavia työntekijöitä ja suuntaamalla harjoittelupaikkoja maahanmuuttajataustaisille tai toimintarajoitteisille.

Henkilöstön kehittäminen ja työhyvinvointi

Yle on tukenut henkilöstön ja työyhteisöjen uudistumista useilla työkaluihin, tiloihin ja toimintatapoihin liittyvillä hankkeilla. Yhteisöllisiä oppimisen tapoja ja työssä oppimista suosittiin, ja henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua tarvelähtöisesti koulutuksiin. Osaamista täydennettiin harkituilla rekrytoineilla ja tekemällä yhteistyötä kumppaneiden kanssa.

Strategisia osaamisen kehittämisen painopisteitä olivat esimiestyö sekä verkko- ja transmedia. Hyvä työpäivä Ylessä -hanke jatkui ja sen piirissä käynnistetty Ylen hyvä esimies -valmennus saatiin vuoden aikana päätökseen. Valmennukseen osallistui lähes 300 esimiestä ja tuottajaa. Myös toimitusjohtajan kahvitunneiksi kutsuttuja tapaamisia esimiesten kanssa jatkettiin. Toimitusjohtajan tapasi yli 200 esimiestä.

Sisällöntekijöille tarjottiin osaamisen tueksi sekä monipuolisia työpajoja että mahdollisuus kuulla kansainvälisiä huipuasiantuntijoita. Tilaisuuksien aiheina olivat muun muassa sosiaalisen median ja internetin tehokäyttö, datajournalismi ja tutkiva journalismi. Vuoden aikana järjestettiin myös runsaasti erilaisia järjestelmä- ja välinekoulutuksia.

Henkilöstön kokemuksia arjen sujuvuudesta, työilmapiiristä sekä esimiestyöstä ja johtamisesta kysyttiin jälleen Hyvä työpäivä Ylessä -mittauksella. Kysely tehtiin marraskuussa ja siihen vastasi 70 prosenttia yleläisistä (71 prosenttia vuonna 2015). Kyselyn kokonaisarvosana laski hieman ja oli 3,72 asteikolla yhdestä viiteen (3,76 vuonna 2015). Sitoutuminen omaan työhön oli Ylessä aiempien vuosien tapaan erittäin korkealla tasolla. Sitoutuminen yhtiöön sen sijaan laski viime vuodesta. Arviot esimiestyöstä nousivat, myös työyhteisöjen keskinäinen arvostus ja avoimuus paranivat.

Työsuojelu ja HR ovat tukeneet henkilöstön jaksamista erilaisissa muutos-

tilanteissa, kuten organisaatiomuutoksissa ja toimitilauudistuksissa. Henkilöstölle on järjestetty työsuojeluaiheisia koulutuksia, ja kiusaamistapauksia on selvitetty.

Yhtiötasoisien kehittämisen lisäksi kaikissa yksiköissä oli omia osaamisen ja toimintatapojen kehittämishankkeita. Niissä painopistealueita olivat muun muassa palautekäytännöt ja ketterät toimintatavat (lean, agile), joita harjoitettiin sekä johtotiimien että työyhteisötasolla. Vuonna 2016 ketterät toimintatavat ulottuivat lähes 500 ylläiseen.

Palkitseminen

Yle noudattaa kaikessa palkittamisessaan valtio-omistajan ohjeita. Ylen hallituksen asettama nimitysvaliokunta valmistelee palkittamisasiat hallitukselle, joka hyväksyy tavoitteet ja tulokset. Palkittamisen lähtökohtia ovat avoimuus,

kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkittamisen tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista.

Kaikki ylläiset ovat ennalta asetettuihin tavoitteisiin ja mittareihin perustuvan tulospalkittamisjärjestelmän piirissä. Henkilökohtaisen tuloskortin piirissä oli vuonna 2016 kaikkiaan 178 johtajaa, päällikköä ja esimiestä. Henkilökohtaisten tuloskorttien maksimipalkkio on yhtiön johtoryhmän jäsenillä edelleen 15 prosenttia ja päälliköillä 8 prosenttia vuosipalkasta.

Muu henkilöstö on tiimikorttijärjestelmän piirissä. Tiimit laativat itse tavoitteensa yhtiön ja oman toimintonsa strategian pohjalta. Esimies vastaa, että tavoitteet tukevat yksikön tavoitteita. Kukin tiimin jäsen voidaan palkita tavoitteiden toteutumisesta enintään 1 200 euron palkkiolla. Erityispalkkio voidaan maksaa poikkeuksellisen menestyksekkästä työsuorituksesta.

Draamasarja *Sekasin* oli osa nuorten mielenterveysongelmiin keskittyntä sisältöhanketta. Mustan huumorin sävyttämä sarja sijoittuu nuorten psykiatrisen sairaalan suljetulle osastolle. Käsikirjoitus ideoitiin yhteistyössä mielenterveyskuntoutujien kanssa. Kuvassa Papillon (Elias Westerberg).

Kuva: Kerttu Jaatinen/Yle Kuvapalvelu

Tulos- ja tiimipalkkiot maksetaan edellisenä vuonna saavutetuista tavoitteista. Vuonna 2016 palkkioita maksettiin yhteensä 2 565 176 euroa. Tiimikor-teista maksettiin 1 994 863 euroa. Kaikista tulos- ja tiimikorteissa asetuista tavoitteista toteutui 65 prosenttia. Palkkioi-den osuus Ylen koko palkkasummasta oli 1,4 prosenttia. Palkkiota sai noin 2 200 yleläistä.

5.5 YHTEISKUNTAVASTUU YLEN TOIMINNASSA

Edellä kuvatut toimintatavat ovat osa Ylen yhteiskuntavastuuta, joka kytkeytyy vahvasti Ylen julkisen palvelun tehtävään ja yhtiön oman toiminnan kehittämiseen.

Vastuullisuuteen kuuluvat eettiset toimintatavat, taloudellinen vastuu Yle-veron tehokkaasta käytöstä ja Ylen merkittävä rooli luovan alan työllistäjänä. Monipuolisilla sisällöillä ja palveluilla Yle tuottaa arvoa yhteiskunnalle ja tukee eri väestöryhmien, alueiden, kielten ja kulttuurien

elinvoimaa sekä kansalaisten osallisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Yle on myös toteuttanut vuosittain yhteiskunnallisia sisältöhankkeita, joissa yhteistyössä eri tahojen kanssa nostetaan esille ajankohtaisia polttavia kysymyksiä ja etsitään niihin ratkaisuja suomalaisia osallistamalla. Vuonna 2016 tällainen merkittävä ns. missio-hanke oli nuorten mielen-terveysongelmiin keskittynyt *Sekasin*.

Yle ympäristöohjelma päivitettiin vuosille 2017–2020. Siinä erityistä huomiota kiinnitetään energiankäytön ja matkustuksen päästöjen vähentämiseen sekä jätehuollon ja kierrätyksen tehostamiseen. Yle noudattaa toimipisteissään WWF:n Green Office -ympäristöjärjestelmää. Yle on ollut Suomen johtavan yritysvastuuverkoston FIBS ry:n jäsen vuodesta 2011.

Ylen yhteiskuntavastuuta käsitellään tarkemmin yhtiön verkkosivuilla <http://yle.fi/yleisradio>. Tietoa vastuullisen toiminnan compliance -ohjelmasta ja eettisistä toimintaperiaatteista julkaistaan myös Selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

5.5

Ylen rahoitus, kustannusrakenne ja hallinto

6

- ▶ **Ylen tulos oli 2,9 miljoonaa euroa tappiollinen.**
- ▶ **Ylen kokonaistuotot olivat 473,2 miljoonaa euroa. Yle-vero osuus kaikista tuotoista oli 97,6 prosenttia.**
- ▶ **Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 340,8 miljoonaa euroa. Summasta noin 90 prosenttia kohdistui kotimaisiin sisältöihin.**

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

Ylen talous pysyi tasapainossa, joskin tilikauden tappio 2,9 miljoonaa euroa oli hieman ennakoitua suurempi. Edellisen vuoden voitto oli 1,3 miljoonaa euroa. Hallintoneuvoston linjausten mukaisesti yhtiön vuosittaisten tulosvaihteluiden täytyy kattaa toisensa. Tarve vaihteluun syntyy pääasiassa joka toinen vuosi toistuvista suurista urheilutapahtumista.

Ylen liikevaihto oli 470,9 miljoonaa euroa. Lisäystä edellisvuoteen oli 0,7 prosenttia. Liikevaihtoon sisältyivät Yle-veron tilitykset, ohjelmatuotot sekä palveluiden myyntituotot. Yle-veron osuus kaikista tuotoista oli 97,6 prosenttia eli 461,8 miljoonaa euroa. Summa pysyi samana kuin kahtena edellisenä vuonna, koska Ylen rahoitukseen ei ole tehty indeksikorotusta.

Indeksitarkistusta ei tehdä myöskään vuosina 2017–2018, minkä vuoksi Ylen rahoitus tulee olemaan vuonna 2018 noin 20 miljoonaa euroa pienempi kuin jos indeksitarkistukset olisi toteutettu vuodesta 2015 alkaen.

Julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoitusvertailua

Yleisin malli julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoituksessa Länsi-Euroopassa on tv-lupamaksun ja mainosrahoituksen yhdistelmä. Sitä käyttävät esimerkiksi Irlanti, Italia, Itävalta, Ranska ja Sveitsi. Toinen malli on valtion rahoituksen ja mainosrahoituksen yhdistelmä, joka on käytössä esimerkiksi Belgiassa, Islannissa ja Hollannissa. Kolmas malli on lupamaksurahoitus, jonka piirissä ovat Iso-Britannian BBC, Norja, Ruotsi ja Tanskan DR.

Euroopassa ainutlaatuisia rahoitustapoja ovat Saksan laiteriippumattoman maksun ja mainosrahoituksen yhdistelmä sekä Suomen Yle-vero.

Julkisen palvelun rahoituksen taso Suomessa jää alle keskitason, kun sitä verrataan väestömäärältään keskisuuriin Euroopan maihin. Yhdeksän maan vertailussa Ylen rahoitus on Irlannin RTE:ta lukuun ottamatta selvästi alhaisempi kuin muissa maissa. Myös Norjan NRK:n ja Tanskan DR:n tulot olivat selvästi Ylen tuloja korkeammat.

6.1

TALOUDEEN AVAINLUVUT 2016

	2016	2015	2014	2013
TOIMINNAN LAAJUUS (MILJ. € / %)				
Liikevaihto	470,9	467,8	472,9	465,9
muutos %	0,7	-1,1	1,5	6,2
Liiketoiminnan muut tuotot	2,3	4,2	2,6	3,2
muutos %	-45,9	63,1	-20,0	-81,4
Kulut ja poistot	476,1	468,5	480,0	464,4
muutos %	1,6	-2,4	3,3	2,5
Taseen loppusumma	250,5	258,3	264,5	277,8
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	25,6	21,7	26,9	29,5
% liikevaihdosta	5,4	4,6	5,7	6,3
KANNATTAVUUS (MILJ. € / %)				
Käyttökate	24,2	33,5	27,3	39,2
% liikevaihdosta	5,1	7,2	5,8	8,4
Liikevoitto/-tappio	-2,9	3,6	-4,4	4,7
% liikevaihdosta	-0,6	0,8	-0,9	1,0
Tilikauden voitto/-tappio	-2,9	1,3	-4,7	4,2
% liikevaihdosta	-0,6	0,3	-1,0	0,9
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA				
Quick ratio	0,5	0,3	0,5	0,5
Omavaraisuusaste %	51,1	50,7	49,0	48,3
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	50,2	55,9	62,5	65,0
HENKILÖSTÖ				
Henkilöstötyövuosien (htv) määrä keskimäärin vuoden aikana*	3 490	3 555	3 695	3 715
Palkat (milj. €)	171,6	173,4	175,6	174,1
Palkkiot (milj. €)	12,0	11,8	12,9	13,4
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	183,7	185,2	188,5	187,5

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat} - \text{Ennakkomaksut}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

* Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet.

Väestöltään Ruotsia pienemmissä maissa, Itävallassa ja Sveitsissä, julkisen palvelun yleisradioiden tulot olivat kuitenkin selvästi suuremmat. Itävallassa sen mahdollisesti mainosrahoitus.

Vuonna 2015 tulot nousivat Irlannissa, Norjassa ja Ruotsissa. Valuuttakurssien vaihtelu on kuitenkin vienyt Norjan ja Ruotsin euromääräiset luvut alaspäin verrattuna edellisvuoteen. Valuuttakurssien vaikutus on lisäksi poikkeuksellisen suuri Sveitsin kohdalla. Sveitsin SRG-SSR:n tulot laskivat 2,7 prosenttia, mutta euro-

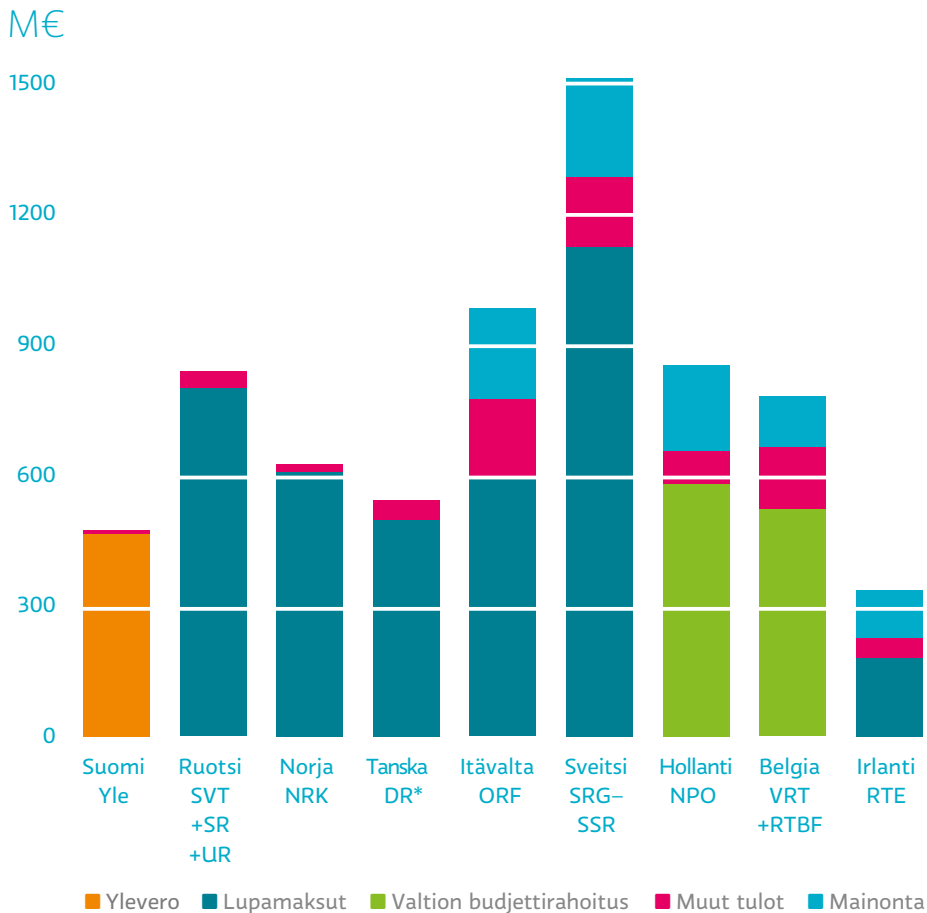
määräinen luku kuitenkin kasvoi yli 10 prosenttia. Muut kuviossa tapahtuneet muutokset vastaavat tulojen muutoksia.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEEN KEHITYS JA KULUT

Henkilöstökulut olivat 232,1 miljoonaa euroa (233,3 vuonna 2015) ja niiden määrä oli 48,8 prosenttia kaikista kuluista. Palkkojen ja palkkioiden määrä laski 0,8 prosenttia ja oli 183,7 miljoonaa

6.2

JULKISEN PALVELUN YLEISRADIOYHTIÖIDEN RAHOITUSVERTAILU 2015

*) DR:n saama osa lupamaksutuloista
 Valuuttakurssit: vuoden 2015 keskipäivän kurssit.
 Lähteet: EBU, Suomen Pankki

euroa (185,2). Eläkekulut olivat 37,4 miljoonaa euroa (37,9) ja muut henkilösivukulut olivat 11,1 miljoonaa euroa (10,2).

Yle maksoi esityskorvauksia kaikkiaan 82,0 miljoonaa euroa (74,2). Kasvu edelliseen vuoteen johtui pääasiassa urheilutapahtumiin liittyvistä esityskorvauksista. Kokonaissummaan sisältyy esityskorvauksia vuoden aikana esitetyistä kotimaisista ohjelmista sekä musiikkiin liittyviä esityskorvauksia, esitysoikeuspalkkioita, uusintakorvauksia ja muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja. Luvussa ovat myös urheilun ja ulkomaisten ohjelmien esityskorvaukset, joita maksettiin 26,4 miljoonaa euroa (18,0).

Liiketoiminnan muut kulut olivat 134,9 miljoonaa euroa (131,1). Suurimpia eriä olivat ulkopuolisilta ostetut palvelut, joita Yle hankki 61,9 miljoonalla eurolla (58,4). Ne sisältävät tietoteknisiä palveluja, tuotantopalveluja, kiinteistöpalveluja, korjaus- ja huoltotöitä sekä muita palveluja.

Ylen investoinnit vuonna 2016 olivat 25,6 miljoonaa euroa (21,7). Suurimpiin investointeihin kuuluivat Pasilan Luovan talon korjaus, tuotantojen HD-siirtymän saattaminen loppuun, kiinteistökehitys sekä toiminnan suunnittelun ja talouden järjestelmänhanke.

6.3

6.3 KUSTANNUKSET SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Sisältöjen ja palvelujen osuus Ylen kaikista kuluista ja poistoista oli 340,8 miljoonaa eli 7,2 miljoonaa euroa enemmän kuin edellisvuonna. Sisältöjä ja palveluja johdetaan ja kustannuksia seurataan sisältökokonaisuuksittain.

Sisältöihin ja palveluihin kuuluvat paitsi ohjelmasisällöt, myös ohjelmien

jakelu, musiikin tekijänoikeudet, arkistopalvelut ja markkinoinnin kustannukset.

Sisältökokonaisuuksien osuuksiin ei ole tullut merkittäviä muutoksia edellisestä vuodesta. Urheilun osuus kasvoi hieman isojen kisatapahtumien vuoksi.

Ylen toiminnalla on suoria ja välillisiä taloudellisia ja työllistäviä vaikutuksia luovalle alalle. Yle työllistää oman henkilöstön lisäksi osajia kymmeniltä eri aloilta – ohjelmantekijöistä muusikoihin, säveltäjiin, käsikirjoittajiin, näyttelijöihin ja tuotantotekniikan ammattilaisiin.

Yhteistyö eri toimijoiden kanssa ja ostot sisällöntuotannon kumppaneilta tarjoavat työtilaisuuksia tuhansille ammattilaisille vuosittain. Yle käytti freelancer-palkkioihin vuonna 2016 yhteensä 14,6 miljoonaa euroa. Palkkiota sai noin 5 500 henkilöä. Suurin osa heistä oli ohjelmatyöntekijöitä.

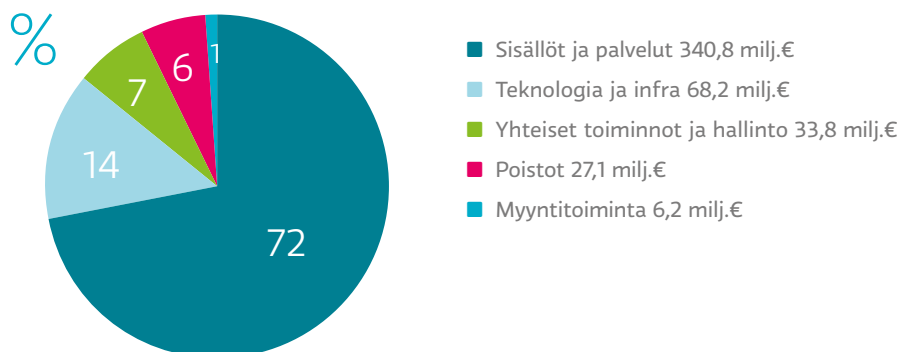
Digitaalisten palvelujen tuottajana Yle ostaa ICT-alan tuotteita ja palveluja – niin palvelintilaa kuin sovelluskehitys- ja konseptisuunnittelutyötäkin.

YLEN TYÖLLISTÄVÄ VAIKUTUS

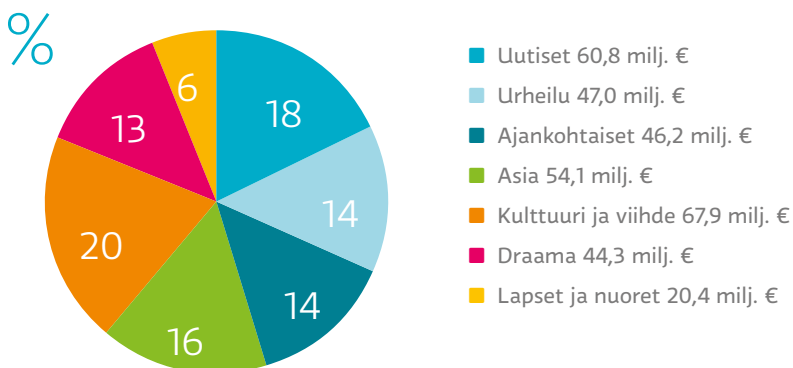
Yle käytti:

- ohjelmatoimintaansa varatuista rahoista arviolta noin 90 % kotimaisiin sisältöihin
 - 82,0 miljoonaa euroa ohjelmien ja musiikin esityskorvauksiin sekä tekijänoikeusmaksuihin
 - 61,9 miljoonaa euroa palvelujen ostoihin ulkopuolisilta yrityksiltä
 - 14,6 miljoonaa euroa palkkioihin freelancerille.
-

**YLEN KULUT JA POISTOT YHT. 476,2 MILJ. EUROA (+5,5 MILJ. EUROA)
VUONNA 2016**

SISÄLLÖT JA PALVELUT YHT. 340,8 MILJOONAA EUROA VUONNA 2016

Hallintoneuvosto

Yleisradion ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimeämien jäsenten lisäksi kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia palveluiden ja toimintojen ennakoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.
- Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus

julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

Hallitus

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuulua yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

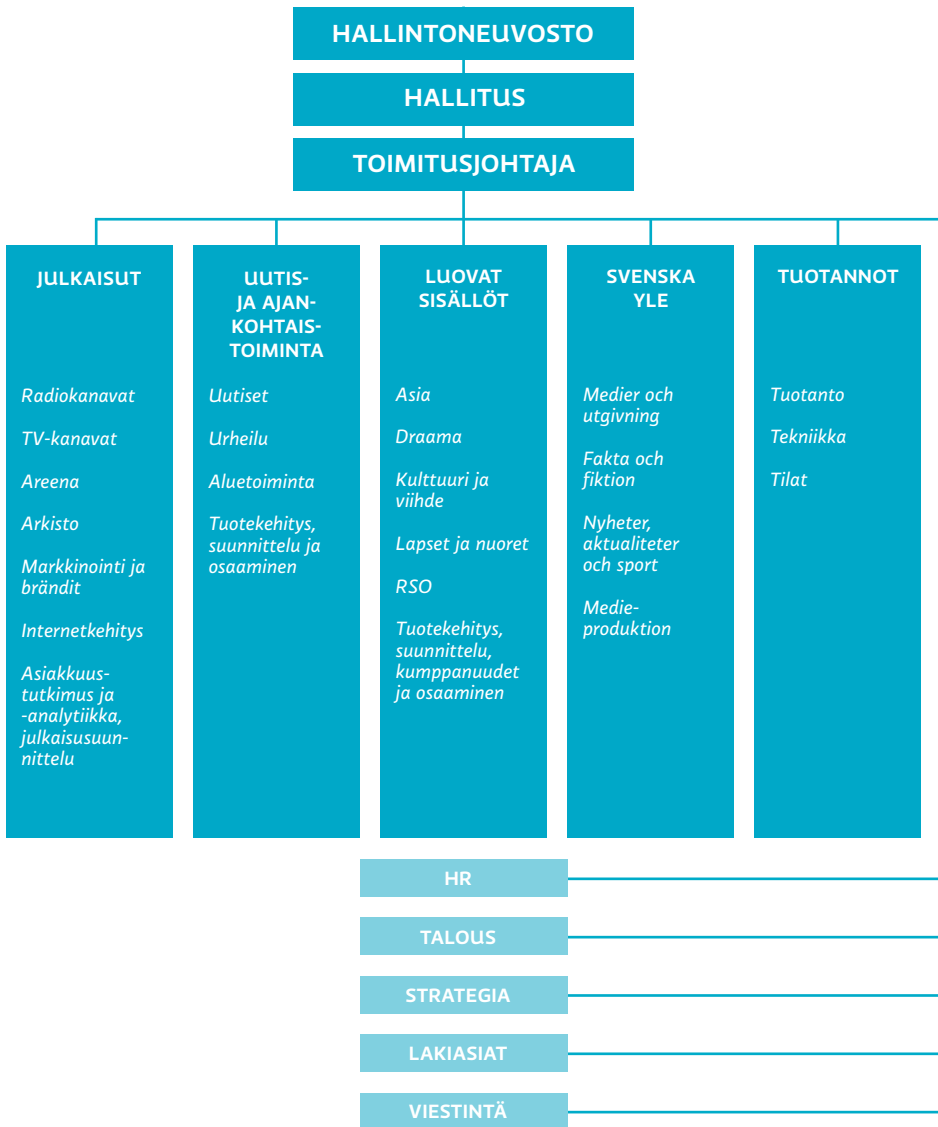
Hallituksen tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa sekä muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvoston eikä hallituksen jäsen
- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarvioista
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmistella siinä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Viestintävirastolle.
- nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtaja on Lauri Kivinen. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimivat muun muassa

- yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä
- ohjelmien ja sisältöjen linjauksista vastaava sisältöryhmä
- investointipäätöksistä vastaava investointiryhmä.

HALLINTONEUVOSTON JA HALLITUKSEN PÄÄTÖKSET SEKÄ JÄSENET 2016

HN 8.3.2016

Toimintakertomus

Hallintoneuvosto hyväksyi hallituksen toimintakertomuksen ja antoi yhtiökokoukselle lausunnon tilinpäätöksestä ja tilin-tarkastuskertomuksesta.

Selvitys ja lausunto eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle koskien Yleisradio Oy:n menettelyä Yle Särpin sisäilmaongelmia koskevassa asiassa

Mahdollisella sisäilmaongelmalla yksinään ei voida sanoa olleen suoranaisia vaikutuksia saamenkieliseen ohjelmatoimintaan. Sitä vastoin kaikkien tapahtumien yhteisvaikutus eli kaikki lomat, sairauspoissaolot yhdessä sekä muutamien henkilöiden siirtyminen pois Ylen palveluksesta ja tuotantoteknisten tilojen siirrot väliaikaistiloihin ovat saattaneet ajoittain edellyttää lyhytaikaisia muutoksia ohjelmakaavioihin. Ylen saamenkielinen palvelu ei ole pelkästään Ylen tuottaman aineiston varassa, vaan siinä voidaan hyödyntää myös Ruotsin ja Norjan saamenkielisten toimitusten tuottamaan aineistoa. Missään vaiheessa ei kuitenkaan voida todeta Yleisradiolain mukaisen saamenkielisen ohjelmavelvoitteen olleen vaarassa jäädä toteutumatta.

Kantelun toisen kantavan aiheen osalta Yleisradio toteaa, että yhtiön tuotantotekniikan ja arkistotoiminnan asiantuntijoilta saatujen selvitysten mukaan mahdollisella sisäilmaongelmalla ei ole minkäänlaista vaikutusta nauha-arkistoon.

Hallintoneuvosto keskusteli asiasta ja päätti antaa lausunnon eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle.

HN 5.4.

Televisiokanavien jakelu antenni-tv-verkossa

Yleisradion tv-kanavien teräväpiirtotarkkuuden jakelusta on tähän mennessä tehty päätökset meneillään olevan maanpäällisten tv-verkkojen toimilupakauden loppuun 9.1.2017 asti. Yleisradiolla on meneillään hankintalainsäädännön mukainen julkinen hankintamenettely maanpäällisen tv-lähetyskapasiteetin ostamisesta 10.1.2017 lähtien. Yleisradion hallintoneuvoston päätös tähtää lisäksi tv-yhtiöiden yhteisen teräväpiirtosiirtymän aikataulun vahvistamiseen.

Hallintoneuvosto päätti, että Yleisradion tv-kanavien jakelua antenni-tv-verkossa jatketaan 10.1.2017 lähtien

- perustarkkuudella nykyisellä 99,96 %:n väestöpeitolla ja
- teräväpiirtomuodossa nykyisellä noin 85 % väestöpeitolla.

Yleisradio laajentaa tv-kanaviensa teräväpiirtojakelua alkuvuodesta 2019 alkaen siten, että se kattaa koko valtakunnan 31.3.2020 mennessä. Teräväpiirtolähetysten saatavuuden lisäämiseksi käytetään jo tällä hetkellä laajenevasti erilaisia antenni-tv-verkkoa täydentäviä jakeluteitä (kaapeli-tv- ja satelliitti-tv-jakelu sekä laajakaistaverkko) samaan tapaan kuin perustarkkuuden jakelussa on käytetty.

Yleisradio lopettaa tv-kanaviensa jakelun perustarkkuudella antenni-tv-verkossa 31.3.2020.

Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Yleisradion toiminnasta 2015

Hallintoneuvosto hyväksyi hallintoneuvoston kertomuksen eduskunnalle Yleis-

radion toiminnasta vuodelta 2015 työvaliokunnan esityksen mukaisesti.

HN 14.6.

Eduskunnan oikeusapulaismiehen vastaus kanteluun koskien Yle Sápmin toimitilojen sisäilmaongelmaa

Merkittiin tiedoksi eduskunnan oikeusapulaismiehen vastaus Päivi Feodoroffin ja Laura Murtomaan kirjoituksiin liittyen Yle Sápmi toimitilojen sisäilmaongelmaan: kantelu ei johtanut toimenpiteisiin.

HN 20.9.

Ennakoarviointi televisiokanavaudistuksesta sekä suunnitelmasta Yle Areenan uudistamiseksi

Hallintoneuvosto päätti aloittaa Yleisradiosta annetun lain 6 a §:n mukaisen ennakoarvioinnin suunnitelmasta uudistaa televisiokanavat sekä kehittää Yle Areenan palveluita.

Lausunto LVM:lle Ylen indeksikorotukseen liittyen

Lausunnot: Hallintoneuvoston työvaliokunta antoi Liikenne- ja viestintäministeriön pyynnöstä lausunnon hallituksen esityksestä, jonka mukaan televisio- ja radorahastolle Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen suoritettavaan määrärahaan ei vuosille 2017 ja 2018 tehtäisi indeksin mukaisia vuotuisia korotuksia. Lausunto merkittiin hallintoneuvostolle tiedoksi.

HN 25.10.

Päätös televisiokanavaudistuksesta ja Yle Areenan kehittämisestä

Hallintoneuvosto päätti ennakoarvioinnin jälkeen uudesta television kanavarakenteesta ja Yle Areenan kokonaisuuden kehittämisestä, mutta edellytti tarkempaa selvitystä erityisryhmien palveluista sekä Yle Areenan sisältöjen tarjoamisesta kaikilla alustoilla.

HN 25.10.

Ennakoarviointi Yle Uutisten verkkopalvelun uudistuksesta

Viestinnän Keskusliiton pyynnön johdosta aloittaa ennakoarviointi Yleisradio Oy:n 22.9.2016 julkistaman verkkosivujen uudistuksen ja erityisesti sen alue- ja paikallisuutispalvelun vaikutuksista sanomalehtien uutistarjontaan verkossa, hallintoneuvosto päätti hankkia lisäselvitystä asiasta.

Talouden ja toiminnan suuntaviivat

Hallintoneuvosto päätti hallituksen esityksen mukaisesti talouden ja toiminnan suuntaviivoista. Hallintoneuvosto päätti lisäksi, että parlamentaarisen työryhmän muistiossa 22.6.2016 esittämien linjausten toimeenpanon valmistelu käynnistetään.

Yle 2020 -strategian toimeenpano

Hallintoneuvosto linjasi strategian toimeenpanossa noudatettavat periaatteet.

HN 13.12.

Hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten valinta sekä palkkiot

Hallintoneuvosto päätti Yleisradion hallituksen puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta sekä jäsenistä ja heidän palkkioista kalenterivuodeksi 2017.

Kunnallisvaalien 2017 ohjelmistossa noudatettavat periaatteet

Hallintoneuvosto vahvisti Yleisradion vaali-ohjelmissa noudatettavat periaatteet.

HALLITUS 21.1.

Mediapolis Osuuskunta

Hallitus päätti, että Yleisradio osallistuu Mediapolis Osuuskunta -nimisen osuuskunnan perustamiseen ja hyväksyy osuuskunnan perustamissopimuksen. Perustamissopimuksen mukaisesti Yleisradio merkitsee 20 kpl osuuskunnan osuuksia. Merkintähinta on yhteensä 5 000 euroa.

Yleisradion esitys perustamisvaiheen hallituksen jäseneksi Mediapolis Osuuskunnan hallitukseen on Minna Tiihonen. Toimitusjohtaja tai hänen määräämänsä valtuutetaan allekirjoittamaan osuuskunnan perustamissopimus. Osuuskunnan jäsenyyteen ei liity muita maksuveloituksia. Osuuskunnan kanssa voidaan tehdä palvelusopimuksia ilman määrämuotoista kilpailutusta julkisista hankinnoista annetun lain puitteissa.

HALLITUS 17.2.

Tilinpäätös 2015

Hallitus päätti esittää hallintoneuvoston hyväksyttäväksi hallituksen toimintakeromuksen ja tilinpäätöksen vuodelta 2015.

Kotimaisten ohjelmahankintojen oikeuslinjaukset

Hallitus päätti ohjelmahankintojen oikeuslinjauksista.

Työsuhde-etujen muutokset

Hallitus päätti työsuhde-etujen muutoksista nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esityksen mukaisesti sekä hyväksyi uuden Työsuhde-edut-ohjeen.

HALLITUS 17.3.

Johdon suoritusarviointi 2015 ja palkkaesitys 1.5.2016

Hallitus päätti asiasta esityksen mukaisesti.

Johtajien tulokortit 2015, toteumat

Hallitus hyväksyi johdon tulokorttien toteuman ja päätti tulospalkkioiden maksamisesta toteutuneiden tulosten mukaisina.

Muut tulospalkkiot

Hallitus päätti tulospalkkioiden maksamisesta toteutuneiden tulosten mukaisina.

Tilintarkastajien valinta yhtiökokouksessa

Hallitus päätti esittää, että yhtiökokous

päätäisi valita Yleisradio Oy:n tilintarkastajiksi KHT Minna Riihimäen sekä KPMG Oy Ab:n, jonka nimeämänä toimeksiantovastuullisena tarkastajana toimisi KHT Petri Kettunen.

Yhtiökokouksen koollekutsuminen

Hallitus päätti, että yhtiön varsinainen yhtiökokous kutsutaan koolle 2.5.2016 klo 13.00–14.00 ja että kutsu toimitetaan oheisen liitteen mukaisesti. Kokouspaikka Ison Pajan 7. kerroksen kokoussali.

Televisiokanavien jakelu antenni-tv-verkossa

Hallitus päätti esittää hallintoneuvoston päätettäväksi Ylen tv-kanavien jakelun periaatteet.

Lisäksi hallitus päätti hankkia jakelupalvelun kilpailutuksen voittaneiden tahojen Digita Oy:n, DNA Welho Oy:n ja Norkring AS:n kanssa. Palvelusopimukset: hallitus hyväksyi päätökset ehdollisesti riippuvaisiksi hallintoneuvoston päätöksistä.

Helsingin Musiikkitalon hallitus ja Yleisradion edustus

Hallitus päätti, että Yleisradion edustajat Musiikkitalon hallituksessa ovat Luovien sisältöjen johtaja Ville Vilén ja lakiasiaintoiminnan johtaja Katri Olmo.

Tarjous urheilun esitysoikeuksista

Hallitus päätti tarjousten periaatteista tulevien vuosien urheilun arvokisoihin liittyen.

HALLITUS 21.4.

Sisäisen tarkastuksen kilpailutus

Hallitus päätti sisäisen tarkastuksen kilpailutuksen periaatteista.

Viestintäviraston kertomus

Hallitus hyväksyi Yleisradio Oy:n kertomuksen Viestintävirastolle vuodelta 2015.

Henkilöstöperiaatteet

Hallitus päätti henkilöstöperiaatteista.

Vuosien 2018 ja 2020 olympialaisten esitysoikeudet

Hallitus päätti hyväksyä Discoveryn kanssa neuvotellun sopimuksen vuosien 2018 ja 2020 olympialaisten esitysoikeuksista.

HALLITUS 22.6.

Sisäisen valvonnan periaatekokonaisuus sekä muutokset hallituksen päättämiin yhtiön periaatteisiin

Hallitus päätti, että sisäisen valvonnan periaateasiakirjoja ei vahvisteta enää vuosittain hallituksessa, vaan että periaatteet käsitellään merkittävien muutosten yhteydessä tai vähintään kolmen vuoden välein.

Sisäisen tarkastuksen kumppanin kilpailutus

Hallitus päätti sisäisen tarkastuksen kumppanin valinnasta kilpailutuksen jälkeen.

HALLITUS 24.8.

Televisiokanavaudistus ja uusi Yle Areenan kokonaisuus

Hallitus päätti esittää, että hallintoneuvosto toteuttaa Yleisradiosta annetun lain mukaisen ennakoarviointimenettelyn ennen kuin päättää uudesta television kanavarakenteesta ja Yle Areenan kehittämisestä.

Draama-arkiston avaaminen

Hallitus päätti hyväksyä tekijä- ja tekijänoikeusjärjestöjen kanssa neuvotellut sopimukset, jotka mahdollistavat Ylen omatuotantoisen draama- ja kuunnelmaohjelmiston tarjoamisen Ylen Areena-palvelussa.

HALLITUS 12.10.

Tiimikorttien hyväksyminen

Hallitus päätti hyväksyä tiimikorttipalkkioiden toteumat maksettaviksi puolivuosi-kaudelta asetettuihin tavoitteisiin liittyen.

Talouden ja toiminnan suuntaviivat

Hallitus päätti esityksestä talouden ja toiminnan suuntaviivoiksi hallintoneuvostolle.

HALLITUS 19.10.

Tuotannollisen toiminnan huomattava supistaminen

Hallitus päätti, että osana parlamentaarisen työryhmän linjausten toimeenpanoa selvitetään tuotantorakenteen muuttaminen sekä aloitetaan yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain mukaiset neuvottelut.

Hallituksen päätöksen toimeenpanossa otetaan huomioon hallintoneuvoston kokouksessa 25.10. päätettävät linjat.

Johdon ja päälliköiden tulokorttien rakenne 2017

Hallitus päätti hyväksyä johdon ja päälliköiden tulokorttien rakenteen vuodelle 2017.

Tiimikortit 2017

Hallitus päätti hyväksyä tiimikorttirakenteen vuodelle 2017.

Ylen palkitsemislinjat 2017

Hallitus päätti hyväksyä palkitsemislinjat vuodelle 2017.

Ison Pajan myynti Yleisradion eläkesäätiölle

Hallitus päätti, että asian käsittelyä jatketaan tehdyn selvityksen jälkeen.

Valtiovarainministeriön sitoumus Kiinteistöosakeyhtiö Mannerheimintie 13a osakkeisiin liittyen

Hallitus päätti, että Yleisradio ei tule käyttämään sitoumuksen mukaista mahdollisuutta myydä mainittuja osakkeita Senaatti-kiinteistölle. Hallitus saattaa päätöksensä tiedoksi hallintoneuvostolle.

Yle Sápmín vastaavan toimittajan sijaisuus

Hallitus päätti esityksen mukaisesti, että Yle Sápmín vastaavan toimittajan Pirita Näkkäläjärven sijaiseksi hänen opintovaapaansa ajalle 12.9.2016–30.9.2017 nimitetään Maria Saijets.

HALLITUS 17.11.

Toimintasuunnitelma ja budjetti 2017

Hallitus päätti toimintasuunnitelmasta ja budjetista vuodelle 2017.

Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet

Hallitus päätti sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteista.

Johdon tulokortti

Hallitus päätti johdon tuloskorteista.

Kunnallisvaalien 2017 ohjelmistossa noudatettavat periaatteet

Hallitus päätti esittää hallintoneuvoston vahvistettavaksi Yleisradion vaaliohjelmassa noudatettavat periaatteet. Hallintoneuvostolle annettiin myös tiedoksi Ylen television ja radion vaaliohjelmat kuntavaaleissa 2017.

Neuvottelu- ja tarjousvaltuudet urheilun arvokisoista

Mediapoliksen halliin oikeuttavien osakkeiden lunastus

Hallitus päätti Mediapoliksen hallin lisäosan hallintaan oikeuttavien Kiinteistö Oy Technopolis Tohlopin osakkeiden 465 kpl lunastuksesta.

HALLITUS 14.12.

Ison Pajan myynti Yleisradion eläkesäätiölle

Hallitus päätti ehdoista, joilla Iso Paja luovutetaan Yleisradion eläkesäätiölle.

Sopimus Teoston kanssa

Hallitus päätti hyväksyä Yleisradion ja Teosto ry:n välisen neuvottelutuloksen vuoden 2017 sopimuksen perusteeksi.

Sopimus Gramex ry:n kanssa

Hallitus päätti hyväksyä Yleisradion ja Gramex ry:n välisen neuvottelutuloksen vuoden 2017 sopimuksen perusteeksi.

HALLINTONEUVOSTON JÄSENET 2016

Kimmo Kivelä, puheenjohtaja
Kalle Jokinen, varapuheenjohtaja –9.9.
Arto Satonen, varapuheenjohtaja 13.9.–
Mikko Alatalo
Maarit Feldt-Ranta
Olli Immonen
Ilkka Kantola
Jyrki Kasvi
Jukka Kopra
Hanna Kosonen
Suna Kymäläinen
Eero Lehti
Mika Lintilä
Lea Mäkipää 23.9.–
Mikaela Nylander
Markku Pakkanen
Jaana Pelkonen
Jari Ronkainen
Joona Räsänen –9.11.
Matti Semi
Maria Tolppanen –22.9., 10.11.–
Ari Torniainen
Mirja Vehkaperä
Henkilöstön edustajat Jari Niemelä ja
Jukka Kuusinen

HALLITUKSEN JÄSENET 2016

Thomas Wilhelmsson, puheenjohtaja
Laura Kolbe, varapuheenjohtaja
Carina Geber-Teir
Heikki Hellman
Jussi Karinen
Kirsi-Marja Laitinen-Blomster
Ilkka Wäck
Henkilöstön edustaja Arto Nieminen

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

Saamelaiskäräjien lausunto Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta eduskunnalle vuodelta 2016 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 31.1.2017

1. SAAMELAISTEN ASEMA

Suomen perustuslaki turvaa saamelaisille alkuperäiskansana oikeuden ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan (PeL 17.3 §). Kielellisiä perusoikeuksia toimeenpannaan saamen kielilailla (1086/03) ja siinä on erikseen määritelty saamen kielilain suojaamat saamen kielet, joita ovat inarinsaame, koltansaame ja pohjoissaame. Suomea sitoo joukko kansainvälisiä sopimuksia, jotka turvaavat saamelaisten kielellisiä ja kulttuurisia oikeuksia. Näistä yksi merkittävä on YK:n julistus alkuperäiskansojen oikeuksista vuodelta 2007. Lisäksi YK:ssa vuonna 2014 hyväksyttiin alkuperäiskansojen oikeuksien edistämistä käsittelevä loppuasiakirja, joka neuvoteltiin alkupe- räiskansojen ja valtioiden välisessä vuoropuhelussa. Loppuasiakirja vahvistaa valtioiden sitoutumisen vuonna 2007 hyväksytyyn YK:n alkuperäiskansajulistukseen. Molemmat asiakirjat koskevat Suomessa juuri saamelaisten oikeuksia.

2. YLE SÁPMI JA SEN TOIMINTA

Saamelaisen yhteisön 70-vuotias Yle Sápmi on saamelaisille enemmän kuin media. Yle Sápmi on yksi keskeisimmistä saamelaisinstituutioista Suomessa. Saamelaisyhteisöllä on paljon odotuksia saamelaisen mediatuotannon suhteen. Sen odotetaan ylläpitävän ja kehittävän sekä

päivittävän saamen kieltä, -kulttuuria ja identiteettiä. Yle Sápmi tulee palvella kaikkia saamelaisia kieli- ja ikäryhmiä tasavertaisesti. Erityisesti saamenkielisen radio-uutisten merkitys ikäihmisille ja saamelaisille, jotka eivät käytä sosiaalista mediaa, on erittäin tärkeä. Ylen julkiseen palveluun kuuluu mm. tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Saamenkieliset radiouutiset lähetetään aamulla kello 8.00-9.30 puolen tunnin välein ja kello 12.00 uutisista lähetetään yhteenveto. Saamelaiskäräjät painottaa Yle Sápmi radiouutusten tärkeyttä ja pitää tärkeänä, että Yle Sápmi tarjoaa radion kuuntelijoille uutisia myös päivän aikana.

Yle Sápmilla on vuosikymmeniä ollut keskeinen asema saamen kielten, kulttuurin, perinteiden ja identiteetin vahvistajana. Yle Sápmi uutis- ja ajankohtaistoimintus ylläpitää perinteistä sanastoa ja tuo myös esille uutta saamenkielistä sanastoa päivittäiseen kielenkäyttöön. Television ja radion lastenohjelmat tukevat saamelaislasten kielellistä kehitystä ja vahvistavat heidän identiteettiään. Yle Sápmi tekstityt tv-ohjelmat antavat valtaväestölle ja saamen kieltä taitamattomille saamelaisille tietoa saamelaisista ja tietoa muista alkuperäiskansoista. Yle Sápmi toiminta on kolmella saamen kielellä ja suomen kielellä siis nelikielistä. Tämä toiminnan monikielisyys tulisi ottaa paremmin huomioon Yle Sápmi budjetissa.

Yle Sápmi ohjelmasisällöstä pääosa on pohjoissaameksi, mutta ohjelmasisältöä on myös inarin- ja koltansaameksi. Saamelaiskäräjät kiinnittää huomiota siihen, kun samassa lähetyksessä käytetään

kaikkia saamen kieliä tai kahta saamen kieltä, se aiheuttaa sen, etteivät ihmiset pysty seuraamaan ohjelmaa, jos eivät osaa kuin yhtä saamen kieltä. Saamenkielissä ohjelmissa tulisi käyttää kerrallaan yhtä saamen kieltä, ja siten ennemminkin lisätä kunkin saamenkielistä ohjelma-aikaa.

Yle Sápmi on yksi uutis- ja ajankohtais-toiminnan aluetoimituksista, mutta sen toiminta ulottuu saamelaisalueen ulkopuolelle ja palvelee ympäri Suomea asuvaa saamelaisyhteisöä. Toimitus tuottaa arkipäivisin saamenkielisiä uutis-, ajankohtais- ja kulttuurisisältöjä sekä lasten- ja nuortenohjelmia ja hengellisiä sisältöjä kaikilla kolmella saamen kielellä radioon, televisioon ja verkkosivuille.

Saamelaiskäräjät esittää, että Yle Sápmi kehittää ja lisää ajankohtaisohjelmistoa siten, että saamelaisyhteisöä koskevat poliittiset- ja yhteiskunnalliset ajankohtaiset asiat tulisivat kattavammin esille. Esimerkiksi radio-ohjelmassa saamelaisyhteisön jäsenillä olisi mahdollisuudet osallistua poliittiseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun muun muassa Saamelaiskäräjien toimista tai muista saamelaisia koskevista asioista.

Yle Sápmin saamenkieliset radiolähetykset, yhteispohjoismaiset tv-uutiset Ođđasat sekä Yle Sápmin tv-uutiset ovat erittäin merkittäviä toimia omakielisen tiedonvälityksen kehityksessä ja ne ovat lisänneet saamen kielten näkyvyyttä ja kuuluvuutta. Yle Sápmi on jatkanut kaikille ikäryhmille tarkoitettujen ohjelmatuotantojen kehittämistyötä. Yle Sápmi tuottaa suurimman osan sisällöstään saamen kielillä poiketen muista pohjoismaisista saamen toimituksista, jotka julkaisevat esimerkiksi verkkouutisia pääosin valtakielillä ruotsiksi ja norjaksi.

2.1. YLE SÁPMIN TOIMINNAN JA ASEMAN KEHITTÄMINEN

Saamelaiskäräjät kiinnittää Ylen huomiota siihen, että Yle Sápmin kokonaisohjelma-aikaa ja henkilöstöresursseja lisätään

siten, että kaikilla saamen kielillä voidaan tuottaa ohjelmia sen vaikuttamatta toisella saamen kielellä tuotetun ohjelman resursseihin ja ohjelma-aikaan.

Saamelaiskäräjät esittää, että Yle Sápmi lisää inarinsaamenkielistä ja koltansaamenkielistä ohjelmatuotantoaan siten, että lähetetyt ohjelmat ovat vain kulloinkin kyseisellä saamen kielellä.

Yle Sápmi ei ole itsenäinen toimija, vaan alueradio. Yle Sápmi ei kuitenkaan toimintansa eikä yhteiskunnallisen merkittävyytensä johdosta toimi vain alueradiona. Saamelaisia asuu ympäri Suomea ja enemmän kuin puolet heistä asuu jo kotiseutualueen ulkopuolella. Saamelaisen lisäksi Yle Sápmin uutiset kiinnostavat myös suomalaisia etnisestä tai kielellisestä taustasta riippumatta. Yle Sápmin toimintakenttä on täysin erilainen, kun verrataan alueradioihin. Yle Sápmilla on vastuu ja suuri merkitys myös kirjallisen saamen kielen edistämisestä.

Saamelaiskäräjät esittää, että Yle Sápmi asemaa kehitetään Ylen organisaatiossa Svenska Ylen aseman kaltaiseksi ja Yle Sápmin resursseja lisätään ottaen huomioon se, että sen toiminta tapahtuu kolmella saamen kielellä ja suomeksi. Lisäksi Yle Sápmin ohjelma-aikaa tulisi lisätä sekä TV:ssä että radiossa suhteessa koko Ylen yhteiskunnallisiin velvoitteisiin.

3. LASTENOHJELMAT

Ylen kertomuksesta ilmenee, että kertomusvuonna lasten tv-ohjelma Unna Junnán toimintaedellytykset pysyivät ennallaan ja Unna Junná tuotti vuonna 2016 ohjelmaa 30 jakson verran kolmella saamen kielellä eli saman verran kuin edellisinä vuosina. Saamelaiskäräjät ei pidä lasten tv-ohjelman Unna Junnán 30 jaksoa riittävänä, vaan on välttämätöntä nostaa jaksojen määrää 52 jaksoon vuodessa, jotta Ylen julkinen palvelutehtävä täyttyisi. Saamelaiskäräjät esittää, että Yle osoittaa Yle Sápmille pysyvän ja riittävän rahoituksen lastenohjelmien tuotantokustannuksiin ja ohjelmatoiminnan kan-

nalta tarpeellisen henkilökunnan palkkaamiseen.

Saamelaislapset tarvitsevat omalla kielellä lastenohjelmia sekä saamelaiskulttuurin mukaisia nettisovelluksia ja pelejä samaan tapaan kuin Pikku Kakkonen tarjoaa. Saamelaislasten yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi myös saamelaislapsille tulee tuottaa lastenohjelmia ympäri vuoden ja nettipelejä omalla kielellään. Yle Sápmin lähettämällä saamenkielisillä lastenohjelmilla on merkittävä vaikutus saamelaislasten ja -nuorten oman kielen ja kulttuurin arvostukseen ja kielen käytön lisääntymiseen, ja merkitys korostuu vielä enemmän suomenkielisessä kulttuuriympäristössä. Oman kulttuurin ja oman kielen kuuleminen ja näkeminen mediassa auttaa osaltaan vahvan saamelaisidentiteetin luomista. Ylen kertomuksesta ilmenee, että alustavasti suunniteltu oma verkkosivu ei ole edennyt. Saamelaiskäräjät pitää tätä erittäin valitettavana ja esittää, että oma verkkosivu toteutetaan. Unna Junnán lisäksi televisioon tulisi saada muitakin saamenkielisiä lastenohjelmia.

4. SAAMENKIELINEN NUORTEN OHJELMATUOTANTO

Ylen kertomuksen mukaan nuorten aikuisten radio-ohjelma Sohkaršohkka jatkuu kuten edellisvuonna. Sohkaršohkkan toimittajat tuottivat viikoittaisen radio-ohjelman lisäksi myös sosiaalisen median sisältöä, mm. videoita festivaaleista ja muista tapahtumista. Ylen kertomuksen mukaan Sohkaršohkka on Yle Sápmin tärkeä radiokehityslaboratorio. Kertomuksessa ei ole mainintaa, miten Sohkaršohkka-nuortenohjelman jatko on turvattu. Vuonna 2016 valmistui uutena pilottina nuorille aikuisille suunnattu tv-ohjelma Sohkaršohkka-tv. Ohjelma tehtiin kolmella saamen kielellä yhteistyössä Taiteen edistämiskeskuksen ja Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa.

Saamelaiskäräjät kiinnittää Ylen huomiota siihen, Yle Sápmilta puuttuu koko-

naan nuorille tarkoitettu ohjelmatuotanto, koska Sohkaršohkka on enemmän nuorille aikuisille tarkoitettu ohjelma. Saamelaiskäräjät esittää, että Yle Sápmi kehittää nuorille suunnattua ohjelmistoa, ja Yle osoittaa tähän resurssit.

Suuri osa saamelaisista ja erityisesti nuorisosta käyttää sosiaalista mediaa. Saamelaiskäräjät painottaa, että saamelaisnuorilla tulee olla mahdollisuus saada monipuolista ohjelmatarjontaa sisältäen ajankohtaista tietoa sekä viih-teellisiä nuortenohjelmia omalla äidinkiellellään. Saamelaiskäräjät pitää positiivisena, että Yle Sápmin edellä mainittua nuorille aikuisille suunnattua ohjelmaa, mutta valitettavana sitä, että saamenkielistä nuoriso-ohjelmaa ei ole televisiossa. Omakielisen ja nuorille tarkoitetun tv-ohjelman puuttuminen on merkittävä puute saamelaisnuorten kulttuuriselle ja kielelliselle yhdenvertaisuudelle. Omakielisillä ohjelmilla on merkitystä, millaisen kuvan saamelaisnuoret saavat mediasta oman kulttuurinsa ja kielensä hyväksytävyydestä.

5. INARIN-, KOLTAN- JA POHJOISSAAMENKIELINEN OHJELMATARJONTA

Suomessa puhuttavat saamen kielet ovat häviämisvaarassa. Niiden olemassaolo on uhattuna saamelaisten kotiseutualueella ja koko Suomessa. Kaikki saamen kielet on luokiteltu UNESCO:n uhanalaisten kielten joukkoon. Yle Sápmi on erittäin tärkeässä asemassa inarin- ja koltansaamen ohjelmatarjonnassa. Yle Sápmi on ainoa media, jossa inarin- ja koltansaamea voi kuulla ja lukea päivittäin koko maailmassa ja vastuu on täten suuri. Yle Sápmilla on osaltaan suuri vastuu siitä, että inarin- ja koltansaamet säilyvät julkisessa elämässä sekä kirjoitettuna että puhuttuna. Ohjelma-osiot tulisi tarjota jokaiselle kieliryhmälle erikseen ja ohjelmatarjontaa tulisi selkeyttää kielten osalta.

Yle Sápmin ohjelmatuotannossa on lisätty koltan- ja inarinsaamen ohjelmien

sisältöjä, mutta Saamelaiskäräjien käsityksen mukaan ohjelmatarjonta ei vielä täytä Yleisradio Oy:lle asetettua julkisen palvelun tehtävää inarin- ja koltansaamen osalta.

Eri saamen kielten ohjelma-aikaa tulee lisätä lisäämällä Yle Sápmin kokonaisuohjelma-aikaa, jotta ohjelmien lisäys ei vähennä muulla saamen kielellä tuotettua ohjelma-aikaa.

6. YLEN SAAMENKIELISEN OHJELMATUOTANNON RESURSOINTI

Saamelaiskäräjät painottaa, että Yleisradiotoiminnasta annettu laki takaa Yleisradiolle pysyvän rahoituksen ja tämän tulisi toteutua paremmin Yle Sápmin rahoituksessa. Yle Sápmi on kehittänyt toimintaansa pienillä resursseilla ja toiminta on ollut tehokasta. Vuonna 2016 järjestettiin saamelaisten kannalta tärkeitä kansallisia tapahtumia, kuten Saamelaiskäräjien vaalikauden avajaiset, jotka Yle Sápmi lähetti suorana Yle Areenassa saamen kielellä selostettuna. Saamelaiskäräjien järjestäytymiskokous lähetettiin suorana radiossa. Saamelaiskäräjien kokouksia saattoi seurata verkossa hetki hetkeltä päivitettyjen artikkelien muodossa. Saamelaisten mahdollisuudet saada luotettavaa ja ajantasaista tietoa omalla kielellään ovat parantuneet vuosi vuodelta, mutta Saamelaiskäräjät pitää puutteena, että Yle Sápmin radiouutiset yhteenvetoinen painottuvat aamuun. Radio-uutisiin on tarvetta, niitä kuuntelevat vanhemmat ihmiset ja saamelaiset, jotka eivät töidensä (poronhoitotyöt, kalastus) tai automatkojen vuoksi voi seurata tv:tä tai muuta sosiaalista mediaa.

Ylen tulisi huomioida Yle Sápmin toimintarahoituksessa nykyistä kattavammin se, että Yle Sápmi täyttää Ylen yhteiskunnallisia velvoitteita muutenkin kuin vain saamen kielten osalta. Yle Sápmi palvelee saamelaisten lisäksi koko suomalaista yhteiskuntaa. Yleisradio on kertomuksessaan tuonut esille, että Yle

Sápmilla on tärkeä rooli saamen kielten ja kulttuuriperinteen säilyttäjänä ja elvyttäjänä sekä saamelaisten identiteetin vahvistajana. Saamelaiskäräjät pitää myös edellä mainittuja erittäin tärkeänä, mutta Yle Sápmin merkittävä rooli ei kuitenkaan ole toteutunut Yle Sápmille osoitetussa rahoituksessa. Saamelaiskäräjät painottaa saamenkielisten lasten- ja nuortenohjelmien tärkeyttä. Ylen palvelujen tulee koskea myös lapsia ja nuoria, siis uusia sukupolvia. Lapsille, nuorille ja nuorille aikuisille suunnattujen Ylen radio- ja tv-ohjelmien palvelujen turvaamiseksi tarvitaan tarpeelliset resurssit Yle Sápmille.

7. YLE SÁPMIN OHJELMIEN TUOTTAMINEN SAAMELAISTEN KOTISEUTUALUEELLA

Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että Yle Sápmi kehittää toimintaansa tuottamalla uutisia ja muita saamenkielisiä ohjelmia enemmän omista lähtökohdistaan.

Yle Sápmin toiminta on keskittynyt pääasiassa Inariin. Enontekiön alueella on oma toimittaja ja Utsjoella toimii toisinaan toimittaja. Saamelaisten kotiseutualue tulee ottaa ohjelmasisällöissä huomioon tasavertaisesti myös eteläinen saamelaisalue mukaan lukien. Saamelaisten kotiseutualue on laaja ja uutistoiminnan keskittyminen yhdelle tai kahdelle alueelle on ongelma sekä uutistuotannolle että kielellisesti. Alueet, joissa ei ole omaa toimittajaa, jäävät vähemmälle uutisoinnille tai niistä ei uutisoida ollenkaan. Saamelaiskäräjät pitää tärkeänä, että saamelaiset voivat kuulla uutisia oman alueensa tapahtumista omalla saamen kielen murteellaan. Suomessa puhutaan pohjoissaamen itä- ja länsimurteita. Yle Sápmin toimintaa tulee kehittää siten, että uutisointi kattaisi nykyistä paremmin koko saamelaisten kotiseutualueen ja alueiden kielelliset variaatiot.

8. YLE SÁPMIN ÄÄNIARKISTO

Ylen kertomuksesta ilmenee, että Yle Sámi Radion arkiston digitointityö on edennyt.

Saamelaiskäräjät on huolissaan siitä, että työtä on rahoitettu nykyisestä budjetista vähentämällä radiotuotantoa. Saamelaiskäräjät painottaa, että Yle Sápmin budjetti on riittämätön sen tehtäviin ja toimintaan kolmella saamen kielellä ja suomeksi, joten tämän kaltainen mittava työ tulisi rahoittaa erillisrahoituksella. Ylen kertomuksessa todetaan, että arkisto on mittaamattoman arvokas. Saamelaiskäräjät pitää huolestuttavana sitä, ettei Yle ole osoittanut Yle Sápmille taloudellisia resursseja näin merkittävän ja laajan ääniarkiston digitointityöhön. Saamelaisten yhdenvertaisuuden ja Ylen julkisen palvelutehtävän näkökulmasta Ylen tulee rahoittaa tällainen mittava työ siten, ettei se vähennä Yle Sápmin muuta ohjelmatuotantoa radiossa tai televisiossa.

9. YLE SÁPMIN TOIMITILAT

Yle Sápmin pysyvien ja asianmukaisten toimitilojen puuttumisella on suuri vaikutus koko Yle Sápmin saamenkieliseen ohjelmatuotantoon ja erityisesti saamen kielten tilanteeseen sekä Ylen julkisen palvelutehtävän täyttämiseen. Vuonna 2014 Yle Sápmin toimitalossa ilmeni sisäilmaongelma, millä oli vaikutuksia Yle Sápmin toimintaan. Kertomusvuonna Yle Sápmin toimitus on työskennellyt useissa eri väliaikaistiloissa, joiden tekniset ja fyysiset rajoitteet hidastivat television ja radion yhteistyön kehittämistä. Kertomuksesta ilmenee, että tämän vuoksi kehitystyö painottui verkkosisältöjen uusien muotojen opetteluun.

Saamelaiskäräjät pitää välttämättömänä, että Yleisradio järjestää Yle Sápmille asianmukaiset ja pysyvät toimitilat. Asianmukaisten toimitilojen puuttuminen vaikuttaa työntekijöiden työhyvinvointiin, jaksamiseen, sitoutumiseen työhön sekä Yle Sápmin tulevaisuuteen ja jatkuvuuteen. Saamelaiskäräjät painot-

taa, että Yle Sápmi tarvitsee edelleen oman studion saamelaisten kotiseutualueelle. Studion merkitys saamelaisyhteisölle on merkittävä saamelaisen nykymusiikin ja perinteisen joiun edistämiseksi. Ylen tulee luoda tasavertaiset puitteet uutistoiminnalle suhteessa valtaväestön uutistoimintaan. Yle Sápmin jo vuosia jatkunut menestyksellinen ja laadukas kehittämistyö saamelaiskulttuurin ja saamen kielten vahvistajana tulee jatkossakin turvata.

Tiina Sanila-Aikio
Puheenjohtaja

Siiri Jomppanen
Kieliturvasihteeri

(Puheenjohtaja hyväksyi lausunnon
27.2.2017 kuultuaan hallitusta.)

28.2.2017
Yleisradio Oy:n hallintoneuvostolle

Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston lausuntopyyntö 17.2.2017

YLEISRADION KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ YKSITYISTEN MEDIOIDEN KANSSA VUONNA 2016

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kumppanuuksien ja yhteistyön osalta Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta vuodelta 2016.

1. Medialiitolla ei ole huomautettavaa siihen, että Yleisradio hyödyntää ulkopuolista osaamista ja kumppanuuksia julkisen palvelun tehtävänsä toteuttamisessa ja muun yhtiölle sallitun toiminnan hoitamisessa.

Julkisen palvelu on määritelty Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993) 7 §:ssä. Palveluun kuuluu julkisen palvelun radio- ja televisio-ohjelmistojen ja muiden julkaisen palvelun sisältöpalvelujen tuominen yhtäläisin ehdoin jokaisen saataville.

Julkisen palvelun ohella Yleisradio voi Yleisradio Oy:stä annetun lain 1 §:n mukaan harjoittaa myös muuta toimintaa yhtiöjärjestyksensä mukaisesti. Yleisradion yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiö voi harjoittaa julkisen palvelun yleisradio-toimintaa tukevaa muuta toimintaa, joka on järjestettävä kirjanpidollisesti erilliseksi julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta.

2. Julkisen palvelun tehtävänanto laissa sekä yhtiöjärjestyksen määräykset julkisen palvelun yleisradiotoimintaa tukevasta toiminnasta määrittävät Yleisradion harjoittaman yhteistyön rajat.

Medialiitto kiinnittää hallintoneuvoston huomiota siihen, että Yleisradion kumppanuuksien tavoitteeksi kuvataan kertomuksessa muun muassa työpaikkojen luominen ja aluekehitys. Herätämme kysymyksen siitä, kuuluvatko nämä – sinänsä myönteiset – tavoitteet julkisen yleisradiopalvelun tehtävään ja Yle-ve-rolla rahoitettaviksi.

3. Yhteistyö Yleisradion ja yksityisten medioiden kanssa rakentuu toisaalta Yleisradion julkisen palvelun tehtävästä käsin, toisaalta kunkin yksittäisen mediayrityksen omasta liiketoimintastrategiasta käsin.

Medialiitto pitää myönteisinä hallintoneuvoston kertomuksessa kuvattuja yhteistyömuotoja Yleisradion ja kaupallisen median välillä julkisen palvelun sisältöjen tuottamisessa ja jakamisessa.

Yhteistyössä olennaista on median moniarvoisuuden ja moniäänisyyden lisääminen. Julkisen yleisradiotoimijan yhteiskunnalliseen vastuuseen kuuluu muun ohessa palvelujen markkinavaikutusten jatkuva arvioiminen ja kielteisten vaikutusten minimointi.

Pienellä kielialueella ja mediamarkkinalla yhteistyössä tulisi ottaa huomioon laajapohjaisuus yhteistyömahdollisuuksien tarjoamisessa. Yhteistyön kättä tulisi tarjota myös pienemmille ja erikoistu-

neemmille mediatoimijoille. Tässä suhteessa voidaan pitää onnistuneena esimerkiksi Yleisradion ja ruotsinkielisten mediayritysten välistä yhteistyötä.

Yhteistyö kaupallisen median kanssa on nähtävä yhteistyönä nimenomaan sisältövastuuta kantavien mediatoimijoiden kanssa. Sen sijaan yhteistyötä ei tulisi suunnata esimerkiksi mainosrahoitteisten sosiaalisen median ja hakupalvelujen suuntaan, sillä niiden vahvistaminen julkisen palvelun toimin, esimerkiksi ilmaisia sisältöjä tarjoamalla, heikentää yksityisen mainosrahoitteisen median toimintaedellytyksiä ja sen myötä median moniarvoisuutta.

Käytännön tason huomiona toteamme, että yksityisille mediayrityksille mediabrändin näkyvyys on strategisesti keskeinen asia. Eri yhteistyömuodoissa on sen vuoksi tärkeää ottaa huomioon esimerkiksi liikemerkkien ja logojen näkyvyys.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Satu Kangas
johtaja, lakiasiat ja mediapolitiikka

PROFESSORI HANNU NIEMISEN LAUSUNTO

HELSINGIN YLIOPISTO

17.3.2017

Yleisradio Oy:n hallituneuvostolle

MITEN YLE OTTAA OHJELMISTOSSA HUOMIOON SIVISTYS- JA TASA- ARVO-NÄKÖKOHDAT JA TARJOAA MAHDOLLISUUDEN OPPIMISEEN JA ITSENSÄ KEHITTÄMISEEN

Laissa Yleisradiosta (1380/1993) todetaan, että Ylen tehtävänä on muun muassa: "3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia; 4) kohdella ohjelmatoiminnassa yhtäläisin perustein suomen- ja ruotsinkielistä väestöä, tuottaa palveluja saamen, romanin ja viittomakielellä sekä soveltuvin osin myös maan muiden kieliryhmien kielellä; 5) tukea suvaitsevaisuutta ja monikulttuurisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille" (7§).

Miten Yleisradio suoriutuu näistä lupauksistaan ja tehtävistään? Arviointi on hankalaa kahdestakin syystä: Yleisradion ohjelmatuotannon organisaatio ei noudata suoraan näitä tehtäviä, jolloin selkeitä mittareita on hankala soveltaa; toiseksi, käytettävissä olevista tiedoista ei ilmene, millaisia konkreettisia tavoitteita Yle on asettanut näiden tehtävien toteuttamiseksi. Julkisesti saatavilla olevat katsoja/kuulija/käyttäjätiedot ovat avuksi jossain määrin, mutta arviointia auttaisi,

jos käytettävissä olisi muitakin vertailutietoja aiemmilta vuosilta.

Yleisellä tasolla tarkasteltuna Yleisradio toteuttaa strategiansa lupauksia ja Yleisradiolain tehtäviä monipuolisesti. Jos katsotaan, että Ylen sivistystehtävään kuuluvat ennen muuta taide- ja kulttuurisisällöt sekä tiedeohjelmat, tarjonta on hyvinkin runsasta ja tasokasta. Yle toteuttaa laissa asetettua tehtäväänsä "tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen" johdonmukaisesti verkko palveluissaan. Eri tarkoituksiin laadittuja opetus- ja oppimissisältöjä on verkossa saatavilla runsaasti. Esimerkiksi "Uutisluokka" on sekä ideana että toteutustapana erinomainen konsepti. Ongelmana on kuitenkin, että opetus- ja oppimisaineistot ovat hankalasti löydettävissä ja hajallaan. Kokonaisuutena siitä, kenelle eri sisältöpalvelut on tarkoitettu ja miten niitä on suunniteltu käytettäväksi, ei myöskään löydy.

Ylen ruotsinkielisten televisio- ja radio-ohjelmien käyttäjämäärät ovat vakiintuneet, ja verkko ympäristössä ne ovat nousussa. Ylen saamenkielinen ohjelmatarjonta on lisääntynyt ja monipuolistunut. Yleisradion säännöllinen uutistuotanto muille kieli- ja kulttuuriryhmille on kasvanut, joskin ohjelmien vuosittaiset minuuttimäärät ovat jääneet vaatimattomiksi. Erityisryhmille, kuten kuulo- ja näkövammaisille, suunnattujen palvelujen kehittämistä ovat auttaneet digitalisaation tarjoamat mahdollisuudet. Näiltä osin strategian

ja lain vaatimukset on huomioitu hyvin. Sen sijaan jää epäselväksi, miten Yleisradio on onnistunut ottamaan yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden periaatteet huomioon työnantajana.

Yleisradion strategiaan sisältyy lupaus: ”Löydämme uusia tapoja palvella nuoria”. Kilpailu nuorten ajankäytöstä kaupallisia palveluntarjoajia vastaan on ankaraa. Yleisradio on lähestynyt nuorisoa kanavaprofiloinnilla sekä radiossa että televisiossa, samaten kehittämällä muuntuvia ja monimediallisia ohjelmaformaatteja, joissa sosiaalisella medialla on tärkeä rooli. Tietyissä asioissa Yleisradio on menestynyt hyvin, kuten esimerkiksi ”Docventures”-ohjelman suosio osoittaa. Kuitenkin kokonais kuvan hahmottaminen Yleisradion strategiasta nuorten suhteen on vaikeaa.

Yleisarviona on, että Yleisradiossa suhtaudutaan vakavasti Yleisradiolain velvoitteisiin. Samalla voidaan nähdä selviä parantamisen kohtia. Ensiksikin, Ylen toimintaa voitaisiin arvioida paremmin, jos käytössä olisi selkeämmin vertailtavissa olevat tavoitteet. Toiseksi, Yleisradion tulisi pohtia toimintansa vaikuttavuuteen liittyviä arviointikriteereitä. Paljaat määrälliset mittarit eivät kerro ohjelmiston yhteiskunnallisesta merkityksestä ja vaikuttavuudesta. Kolmanneksi, kun ohjelmatuotantoa keskitetään suurempiin yksiköihin, on tärkeää että Yleisradio kaikessa toiminnassaan näkyy jatkuvasti eri puolilla Suomea ja on lupauksensa mukaisesti lähellä ihmisiä.

SANASTOA

360-VIDEO

360 asteen videolle on taltioitu erikoiskameran avulla samanaikaisesti joka suuntaan katsovaa videokuvaa, jota katsoja pystyy katselemaan vapaasti. Videota katsotaan VR-laseilla, jolloin katselu tapahtuu päätä kääntämällä, tai mobiililaitteella, jolloin kuvakulma kääntyy puhelinta kääntämällä. Video näkyy kolmiulotteisena, jos materiaali on kuvattu 3D 360 -kameralla.

AOD, AUDIO ON DEMAND

Äänitiedosto, joka voidaan kuunnella suoratoistona internetissä tai jonka käyttäjä voi ladata laitteelleen.

AR, AUGMENTED REALITY

Lisätyllä todellisuudella viitataan näkymään tai järjestelmään, jossa keinoitekoista, tietokoneella tuotettua tietoa, tyyppillisesti ääntä tai grafiikkaa, on lisätty todellisen ympäristön kuvaan. Käyttäjä tarkastelee näkymää näyttöjen kautta, esimerkiksi laseilla, älypuhelimella tai erillisellä pelilaitteella.

CHATBOT

Tietokoneohjelma, joka on suunniteltu käymään keskustelua ihmisen kanssa. Chatbot tunnistaa keskustelun aiheen avainsanoista ja vastaa tai esittää vastauskysymyksiä.

DIGITAITO

Taito tai valmiudet käyttää erilaisia digitaalisia työkaluja ja tietojärjestelmiä.

HD-TELEVISIO

High Definition Television, teräväpiirtotelevisio. Teräväpiirtotelevision kuvan tarkuus eli resoluutio on noin kaksi kertaa tarkempi sekä pysty- että vaakatasossa perinteisiin televisioihin verrattuna.

Jotta teräväpiirtotelevision kuvan laatu olisi parempi, myös ohjelman tuotannon

ja lähetyksen pitää olla toteutettu teräväpiirtotekniikalla.

Teräväpiirtolähetysten vastaanotto edellyttää HDTV-viritintä.

HDR

High Dynamic Range, perinteistä digitaalista kuvaa tai videota laajemmän värin ja kirkkausskaalan esittäminen digitaalisessa kuvassa.

INTERNET-TV, NETTI-TV

Internet-verkossa välitettävä televisionomainen palvelu, jota katsotaan miltä tahansa verkkoon liitettävältä videokatseluun sopivalta laitteelta – tv-vastaanottimesta älypuhelimiin. Netti-tv on operaattoreista riippumaton, toisin kuin IPTV.

IPTV-JAKELU, LAAJAKAISTA-TV

IP = Internet Protocol. Teleoperaattorien laajakaistaverkon tarjoama tv-palvelu, jota katsotaan tyyppillisesti tv:stä. Vastaanottoon tarvitaan IPTV-vastaanotin.

MARKKINAOSUUS

Markkinaosuus kuvaa osuutta katseluun tai kuunteluun käytetystä ajasta esimerkiksi tietyllä kanavalla. Markkinaosuus kasvaa, mitä enemmän aikaa median käyttäjät viettävät toimijan tarjonnan parissa.

MONIMEDIAINEN

Monimediaisuus tarkoittaa saman sisällön tai teoksen versiointia eri medioihin ja tarinan kertomista kullekin medialle ominaisella tavalla, esimerkkinä saman teoksen julkaiseminen kirjana, kuunneltavana ja tv-esityksenä.

SD-TELEVISIO

Standard Definition Television, vakiintunut television lähetyksen ja vastaanotto- muoto. Kuvatarkkuuteen liittyvä termi; SD = vakiopiirto (vrt. HD = teräväpiirto).

TAVOITTAUVUUS

Tavoittavuus kuvaa, kuinka moni kohderyhmästä seuraa mediayhtiön tarjontaa. Tavoittavuutta mittaava luku kasvaa, kun yhä useampi seuraa mediayhtiön tarjontaa – silloinkin, kun kyseisen sisällön tai median parissa käytetään vain vähän aikaa.

TRANSMEDIAINEN

Transmediainen kuvaa tarinaa, jota kerrotaan usean median kautta. Tarinan voi aloittaa esimerkiksi tv-sarjalla ja sitä voi jatkaa radiossa tai vaikka sarjakuvassa. Tarinan osaksi voidaan kehittää peli tai rakentaa live-tapahtuma. Jokainen yleisön jäsen voi valita, mitä näistä ilmaismuodoista haluaa seurata tai kokea, ja se vaikuttaa myös kokemukseen. Usein transmediaisiin projekteihin sisältyy myös yleisön mahdollisuus vaikuttaa tarinan kulkuun.

ULTRAHD, 4K-LAATU

Uusin, optimaalista ja yksityiskohtaista HD-laatuista televisiokuvaa tarjoava vastaanottotapa.

VOD, VIDEO ON DEMAND

Videotiedosto, jota voidaan katsella suoratoistona internetissä (engl. streaming).

VR, VIRTUAL REALITY

Virtuaalitodellisuus eli keinotodellisuus on tietokonesimulaation avulla luotu keinotekoinen kolmiulotteinen ympäristö, jossa katsoja kokee olevansa kuvan sisällä. Keinotodellisuuskatselulaitteiden avulla voidaan tuottaa myös keinotekoinen äänimaailma. Keinotodellisuuden kokemiseen käytetään esimerkiksi VR-kypäriä tai -laseja.

ÄLYTELEVISIO (SMART TV, CONNECTED TV)

Äly-TV on yleisnimitys internetiin liitettylle televisiolle. Uusissa televisiovastaanottimissa on usein internetliitäntä sisäänrakennettuna ominaisuutena (eri valmistajien tuotenimikkeet vaihtelevat, esim. Smart TV tai Connected TV). Lisäksi on tarjolla nettitikkuja, jotka television HDMI-liittimeen kytkettynä tuovat internet-ominaisuudet kuten ohjelmakatalogin ja laajan kirjon sovelluksia.

Yleisradio Oy
Radiokatu 5
00024 Yleisradio
p. 09 14801
yle.fi/yleisradio
etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä

Toimitus: Kirsi Brück

Taitto: Laura Rahinantti
Kirjapaino: Kopio Niini 4/2017
ISSN: 1795-0775

Sinun tarinasi